

TEWERKSTELLINGSINITIATIEVEN VOOR KANSENGROEPEN IN WEST-VLAANDEREN, CIJFERMATERIAAL 2008-2012

INHOUDSTAFEL

WOORD VOORAF.....	5
INLEIDING	7
DEEL 1 - ANALYSE	9
HOOFDSTUK 1. WERKZOEKENDEN EN KANSENGROEPEN IN WEST-VLAANDEREN	11
HOOFDSTUK 2. ORGANOGRAM TEWERKSTELLINGSINITIATIEVEN VOOR KANSENGROEPEN.....	21
HOOFDSTUK 3. SOCIALE INSCHAKELINGSECONOMIE	25
3.1. Semiformele sociale tewerkstelling	25
3.1.1. Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's).....	25
3.1.2. Arbeidszorg.....	30
3.2. Permanent gesubsidieerde tewerkstelling.....	36
3.2.1. Beschutte werkplaatsen	36
3.2.2. Sociale werkplaatsen.....	41
3.3. Degressief gesubsidieerde tewerkstelling.....	45
3.3.1. Invoegbedrijven.....	45
3.4. Tijdelijke tewerkstelling.....	50
3.4.1. Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving.....	50
3.4.2. Art. 61 van de OCMW-wetgeving.....	52
3.4.3. Werkervaringsprojecten.....	55
3.4.4. GESCO-opleidingsprojecten.....	58
3.4.5. Brugprojecten.....	60
3.4.6. Invoeginterim	61
3.4.7. Activiteitencoöperatie.....	62
HOOFDSTUK 4. GESUBSIDIEERDE DIENSTENECONOMIE	64
4.1. Lokale diensteneconomie	64
4.2. Buitenschoolse kinderopvang	70
4.3. Stelsel van de dienstencheques	72
HOOFDSTUK 5. TEWERKSTELLINGSBEVORDERENDE MAATREGELEN VOOR KANSENGROEPEN	76
5.1. In het regulier economisch circuit.....	76
5.1.1. Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO).....	76
5.1.2. IBO-interim	79
5.1.3. Instapopleiding	79
5.1.4. Tewerkstellingspremie voor 50-plussers.....	81
5.1.5. Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP).....	83
5.2. SINE	86
HOOFDSTUK 6. HERVORMING VLAAMS BELEID SOCIALE ECONOMIE	90
6.1. Ondersteuningsdecreet.....	92
6.1.1. Collectief ondersteuningsorgaan	92
6.1.2. Individuele ondersteuning van sociale economie ondernemingen	93

6.1.3. Overlegorgaan binnen de SERV.....	93
6.1.4. Regierol sociale economie voor lokale besturen	93
6.1.5. Opleiding, onderzoek en MVO	94
6.2. Maatwerkdecreet.....	94
6.3. Decreet op lokale diensteneconomie	97
6.4. Een nieuw perspectief voor arbeidszorg.....	98
HOOFDSTUK 7. SAMENVATTING EN BESLUIT	102
DEEL 2 – TABELLEN.....	112
BIJLAGE 1 – Gemeenten en arrondissementen van West-Vlaanderen.....	139
BIJLAGE 2 – Overzicht maatregelen en hun doelgroep (op hoofdlijnen).....	140
LIJST MET AFKORTINGEN	141
ANDERE PUBLICATIES.....	143

WOORD VOORAF

De sociale economie vervult een bijzondere rol in de economische streekontwikkeling van de provincie West-Vlaanderen. Rekening houdend met het gewijzigde decretale kader en de interne staatsvorming zal het beleid van de provincie op het vlak van de sociale economie rond een aantal pijlers worden georiënteerd.

Eén daarvan is het uitbouwen van een kennisplatform sociale economie, dat zich toespitst op data over het brede werkveld dat de sociale economie beslaat, gaande van cijferrapporten over reglementaire voorschriften tot best practices. Dat initiatief zal gestalte krijgen in samenwerking met de hogescholen VIVES en Howest en zal nauw aansluiten bij de ontwikkeling van het kenniscentrum Economie van de dienst Economie van de provincie.

Andere beleidsaccenten focussen op de synergie tussen reguliere economie en sociale economie, de ondersteuning van de samenwerking tussen de sociale en beschutte werkplaatsen in het kader van '4Werk', vernieuwende experimenten op het raakvlak van welzijn en sociale economie en het aanmoedigen van sociale start-ups in de lijn van de activiteiten van Starterslabo West-Vlaanderen.

Het implementeren van bovengenoemde krachtlijnen inzake sociale economie willen we onderbouwen en documenteren met studiewerk.

In dat kader presenteren we dan ook graag de zesde editie van de studie 'Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen', dat cijfermateriaal voor de periode 2008 tot en met 2012 bevat.

De publicatie is ook digitaal beschikbaar via de website www.pomwvl.be/data-studie-en-advies.

Voor de update van het cijfermateriaal en het nalezen van de verschillende hoofdstukken konden wij rekenen op de medewerking van verschillende personen en instanties. Wij willen hen hiervoor uitdrukkelijk danken.

We zijn ervan overtuigd dat deze uitgave opnieuw een handig instrument zal betekenen in uw dagdagelijks (professioneel) engagement.

Uiteraard staan onze diensten altijd ter beschikking om verdere toelichting te geven waar gewenst.

Jean de Bethune
Gedeputeerde voor Sociale Economie
Voorzitter POM West-Vlaanderen

INLEIDING

Hoe en waar worden kansengroepen (her)ingeschakeld op de arbeidsmarkt? En over hoeveel personen spreken we voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest?

Voor u ligt de vijfde actualisering van de studie 'Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen'.

Deze geactualiseerde cijferbijdrage gaat dieper in op bovenstaande twee vragen door een waaier van federale en Vlaamse tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen onder de loep te nemen.

In deze studie focussen we hoofdzakelijk op cijfermateriaal. De beschrijving van de verschillende werkvormen houden we bewust beperkt. In een apart hoofdstuk blikken we vooruit op de op stapel staande hervormingen van het Vlaamse beleid sociale economie.

Voorafgaand aan de vraagzijde (hoofdstukken 3-4-5) staan we in deze editie ook stil bij de aanbodzijde (hoofdstuk 1) van de arbeidsmarkt: het aantal niet-werkende werkzoekenden. In deze groep volgen we specifiek die werkzoekenden op die het extra moeilijk hebben om een plaats te vinden op de reguliere arbeidsmarkt, de zogenoemde 'kansengroepen'.

De publicatie bestaat uit twee delen:

- een eerste deel met figuren, tabellen en kaarten met bijhorende toelichting voor de jaren 2011 en 2012;
- een tweede deel met de meer uitgebreide tabellen over de periode 2008-2012 en met de cijfergegevens tot op regionaal, arrondissementeel en/of gemeentelijk niveau.

Deel 1 is onderverdeeld in zeven hoofdstukken:

- hoofdstuk 1 werpt een blik op de aanbodzijde van de arbeidsmarkt (aantal werkzoekenden en kansengroepen);
- hoofdstuk 2 inventariseert en ordent de tewerkstellingsinitiatieven om moeilijk te plaatsen werkzoekenden te activeren;
- hoofdstukken 3, 4 en 5 koppelen aan elke maatregel (uit hoofdstuk 2) de gecreëerde tewerksstelling voor kansengroepen;
- in hoofdstuk 6 komen de hervormingen in het Vlaamse beleid sociale economie aan bod;
- hoofdstuk 7 vat samen en besluit.

De tewerkstellingscreatie wordt telkens vermeld voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Dit laat toe het West-Vlaamse aandeel te berekenen in de totale tewerkstellingscreatie voor Vlaanderen. Waar nemen we het voortouw en waar kan een tandje worden bijgezet?

Tot slot nog volgende bemerking: een job hoeft niet noodzakelijkerwijs voltijds te zijn om kansengroepen het gevoel te geven opnieuw 100% deel uit te maken van de samenleving. Alle tewerkstellingscijfers worden daarom in eerste instantie in personen uitgedrukt. In deel 2 vindt u de gekende cijfers in voltijdse equivalenten (VTE).

Op de website van de POM West-Vlaanderen (www.pomwvl.be/data-studie-en-advies) kan u de volledige publicatie (en vorige edities) ook digitaal raadplegen.

DEEL 1 - ANALYSE

HOOFDSTUK 1. WERKZOEKENDEN EN KANSENGROEPEN IN WEST-VLAANDEREN

Kansengroepen zijn werkzoekenden die het extra moeilijk hebben op de arbeidsmarkt of om een job te vinden in het regulier economisch circuit. De VDAB definieert vier categorieën kansengroepen: allochtonen¹, kortgeschoolden², personen met een arbeidshandicap en ouderen (50 jaar of ouder). In dit hoofdstuk bestuderen we bijkomend volgende groepen: vrouwen, jongeren (min 25-jarigen) en langdurige werklozen (meer dan 2 jaar en meer dan 5 jaar werkloos).

Tabel 1.1: Aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012 (jaargemiddelden).

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
	Vrouwen	14.477	14.393	-0,6%	95.129	96.702	+1,7%	15,2%
Ouderen (>= 50 jaar)	8.681	8.324	-4,1%	50.918	51.787	+1,7%	17,0%	16,1%
Jongeren (< 25 jaar)	6.441	7.084	+10,0%	41.090	44.940	+9,4%	15,7%	15,8%
Laaggeschoolden	15.421	15.639	+1,4%	97.693	100.098	+2,5%	15,8%	15,6%
Langdurige werklozen (>= 2 jaar)	7.978	7.625	-4,4%	52.536	52.642	+0,2%	15,2%	14,5%
Langdurige werklozen (>= 5 jaar)	3.442	3.028	-12,0%	20.689	19.106	-7,7%	16,6%	15,8%
Allochtonen	4.061	4.587	+13,0%	47.402	52.286	+10,3%	8,6%	8,8%
Arbeidsgehandicapten	4.867	4.808	-1,2%	27.858	26.623	-4,4%	17,5%	18,1%
Niet-werkende werkzoekenden	28.727	29.865	+4,0%	195.008	204.437	+4,8%	14,7%	14,6%

(a) *Laaggeschoold: geen diploma hoger secundair onderwijs, inclusief middenstandsopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs.*

(b) *Allochtoon: origine buiten EU-27 en EVA-landen.*

(c) *Nwwz met een arbeidshandicap: nwwz met een erkenning door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, nwwz met een diploma BUSO (buitengewoon secundair onderwijs) of BLO (geen studievereiste), of nwwz met een beperkte tot zeer beperkte arbeidsgeschiktheid.*

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

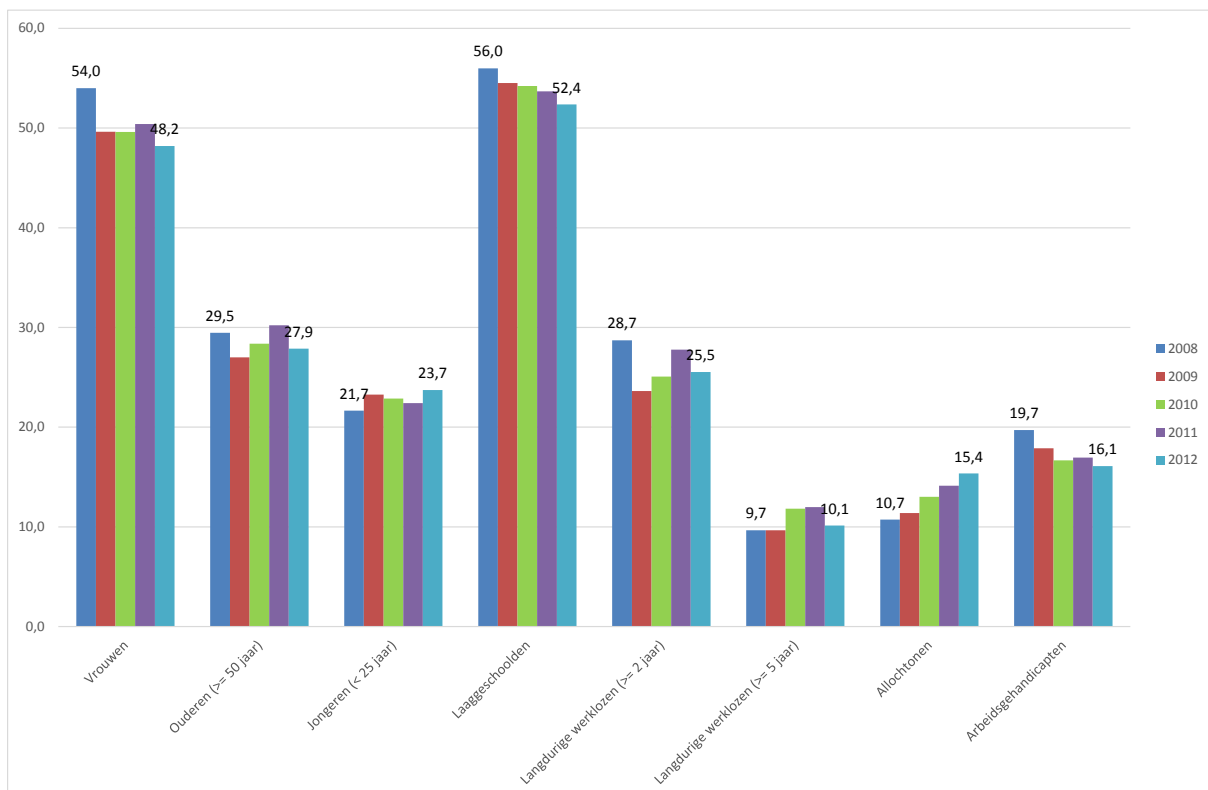
¹ Kansengroep allochtonen (definitie VDAB): iedereen die voldoet aan minstens één van volgende voorwaarden: (1) een nationaliteit hebben die niet behoort tot één van de landen van de Europese Unie of IJsland, Noorwegen, Liechtenstein en Zwitserland, (2) een herkomst hebben die niet behoort tot één van de landen van de Europese Unie of IJsland, Noorwegen, Liechtenstein en Zwitserland. De herkomst wordt bepaald aan de hand van de historiek van nationaliteiten uit de kruispuntdatabank en gaat drie bewegingen terug. Voor deze studie moesten we een keuze maken en hielden we enkel rekening met het criterium van origine: vorige nationaliteit buiten de EU-27 en de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA)-landen (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland). In die zin is de definitie van 'allochtoon' hier enigszins enger dan de afbakening die de VDAB hanteert.

² Kansengroep kortgeschoolden (definitie VDAB): alle personen van wie het hoogst behaalde diploma één van de volgende is: getuigschrift van het lager onderwijs, getuigschrift van de tweede graad van het algemeen-, technisch-, kunst- of beroepssecundair onderwijs, getuigschrift deeltijds beroepssecundair onderwijs, getuigschrift leertijd (middenstandsopleiding), diploma of getuigschrift aan een buitenlandse instelling dat hier niet erkend is.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 waren er in West-Vlaanderen 29.865 niet-werkende werkzoekenden (nwwz), dat komt overeen met 14,6% van het Vlaamse totaal.
- Door de verslechterende conjunctuur kwamen er in West-Vlaanderen in 2012, op één jaar tijd, 4% nwwz bij. In Vlaanderen steeg het aantal nwwz nog iets sterker (+4,8%).
- Voor twee categorieën van kansengroepen is de toename van het aantal nwwz tussen 2011 en 2012 opvallend groter dan het West-Vlaamse gemiddelde: de allochtonen (+13%) en de jongeren (+10%). Ook het aantal laaggeschoolde nwwz nam tussen 2011 en 2012 toe in West-Vlaanderen (+1,4%) doch minder sterk dan in Vlaanderen (+2,5%). Bij de andere categorieën kansengroepen nam het aantal nwwz in West-Vlaanderen daarentegen af tussen 2011 en 2012. De grootste daling doet zich voor bij de werkzoekenden die langer dan 5 jaar werkloos zijn; hun aantal verminderde met 12%.
- Voor alle categorieën van kansengroepen, met uitzondering van de arbeidsgehandicapten, de allochtonen en de jongeren, is het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen afgenomen in 2012 ten opzichte van 2011.
- Voor zes op de acht categorieën van nwwz blijft het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest in 2012 groter dan het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest voor wat betreft alle nwwz. Het gaat om volgende groepen: de arbeidsgehandicapten, de ouderen, de jongeren, de langdurige werklozen (5 jaar of langer), de laaggeschoolden en de vrouwen. Deze groepen van werkzoekenden zijn in West-Vlaanderen oververtegenwoordigd. In 2011 kwam ook nog de groep van langdurige werklozen (2 jaar of langer) in deze lijst voor.

Figuur 1.1: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen, 2008-2012 (in %).

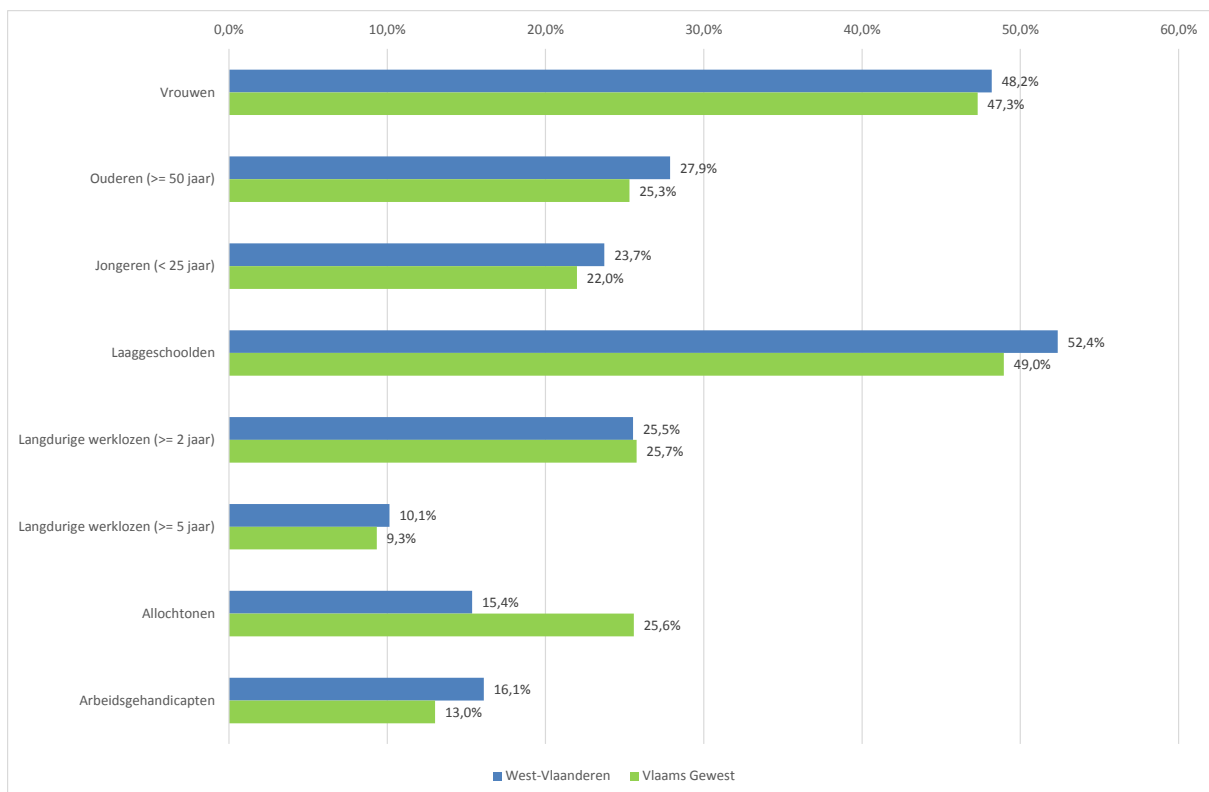

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle categorieën kansengroepen maken de laaggeschoolden al vijf jaar op een rij de grootste groep uit. Hoewel hun aandeel in de West-Vlaamse werkloosheidscijfers de voorbije vijf jaar gestaag afnam, maakten ze in 2012 nog altijd meer dan de helft van alle nwwz in West-Vlaanderen uit.
- In 2008 waren nog 54% van de nwwz in West-Vlaanderen van het vrouwelijke geslacht. In 2012 was het aandeel vrouwen gedaald tot minder dan 50% (48,2%).
- Het aandeel ouderen ligt in 2012 onder het niveau van 2008 door sterke afnames in 2009 en 2012 niettegenstaande de groei in 2010 en 2011. Bij de jongeren stellen we het omgekeerde vast: de afnames die er waren in 2010 en 2011 wegen niet op tegen de groei die er was in 2009 en 2012, waardoor het aandeel in 2012 groter was dan het aandeel in 2008.
- Het aandeel van de langdurige werklozen (meer dan 2 jaar en meer dan 5 jaar) nam in 2012 fors af na twee jaar van gestage toenames.
- Het aandeel van de arbeidsgehandicapten neemt geleidelijk af van 19,7% in 2008 tot 16,1% in 2012.
- De vertegenwoordiging van allochtonen wordt jaar na jaar groter (van 10,7% in 2008 naar 15,4% in 2012).

Figuur 1.2: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2012.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Zes van de acht kansengroepen waren in West-Vlaanderen in 2012 sterker vertegenwoordigd in het totale aantal nwwz dan in het Vlaamse Gewest het geval was. Het gaat om volgende groepen: de laaggeschoolden, de arbeidsgehandicapten, de ouderen, de jongeren, de vrouwen en de langdurige werklozen (meer dan 5 jaar).
- De allochtonen zijn opvallend minder sterk vertegenwoordigd in het totale aantal nwwz in West-Vlaanderen (15,4% ten opzichte van 25,6% in Vlaanderen) maar hun aantal is zowel in absolute (+1.784 personen of +63,6%) als in relatieve termen (van 10,7% naar 15,4% van alle nwwz in West-Vlaanderen, zie figuur 1.1) sterk toegenomen de voorbije vijf jaar.

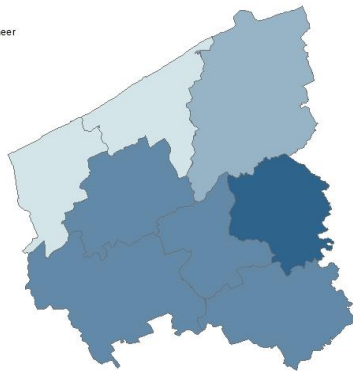
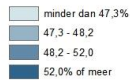
Voor het activeren van deze moeilijk te plaatsen werkzoekenden bestaat een breed scala van (tewerkstellings)bevorderende maatregelen. In volgende hoofdstukken gaan we na hoe en waar kansengroepen kunnen worden (her)ingeschakeld op de arbeidsmarkt en hoe performant West-Vlaanderen op dat vlak is in vergelijking met het Vlaamse Gewest (voor de jaren 2008 tot en met 2012).

Kaart 1.1: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

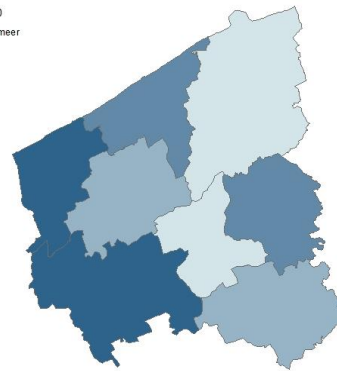
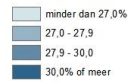
A. Aandeel vrouwen

Minimum: Oostende 44,0%
Maximum: Tielt 52,0%
West-Vlaanderen: 48,2%
Vlaams Gewest: 47,3%

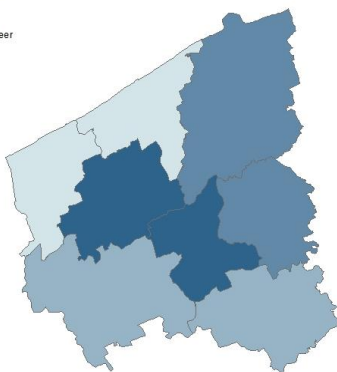
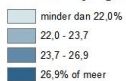
B. Aandeel ouderen (>= 50 jaar)

Minimum: Roeselare 26,8%
Maximum: Veurne 31,2%
West-Vlaanderen: 27,9%
Vlaams Gewest: 25,3%

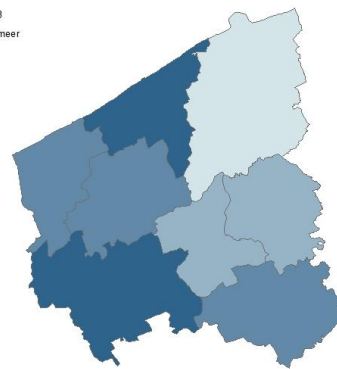
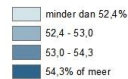
C. Aandeel jongeren (< 25 jaar)

Minimum: Oostende 21,0%
Maximum: Diksmuide 26,9%
West-Vlaanderen: 23,7%
Vlaams Gewest: 22,0%

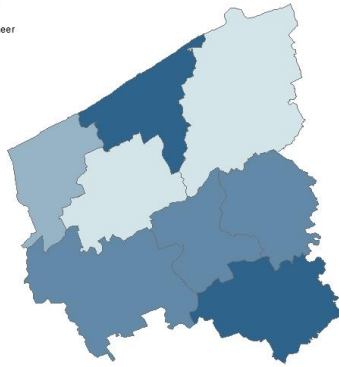
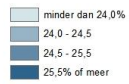
D. Aandeel laaggeschoolden

Minimum: Brugge 48,0%
Maximum: Ieper 55,2%
West-Vlaanderen: 52,4%
Vlaams Gewest: 49,0%

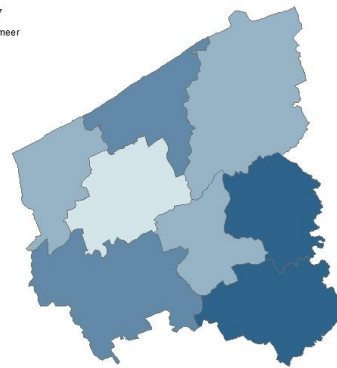
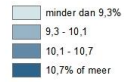
E. Aandeel langdurige werklozen (>= 2 jaar)

Minimum: Brugge 23,2%
 Maximum: Kortrijk 27,5%
 West-Vlaanderen: 25,5%
 Vlaams Gewest: 25,7%

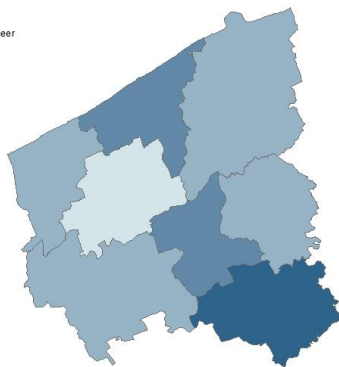
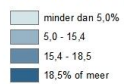
F. Aandeel langdurige werklozen (>= 5 jaar)

Minimum: Diksmuide 9,1%
 Maximum: Tielt 11,6%
 West-Vlaanderen: 10,1%
 Vlaams Gewest: 9,3%

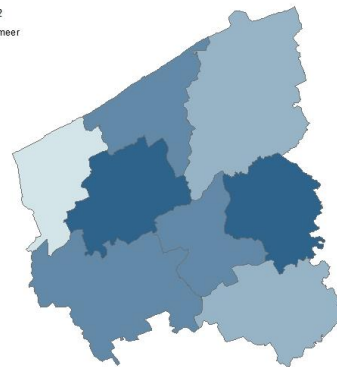
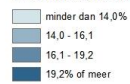
G. Aandeel alloctonen

Minimum: Diksmuide 4,7%
 Maximum: Kortrijk 21,5%
 West-Vlaanderen: 15,4%
 Vlaams Gewest: 25,6%

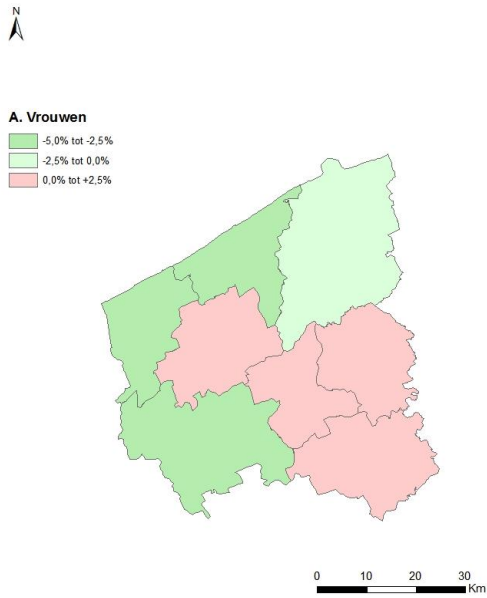
H. Aandeel arbeidsgehandicapten

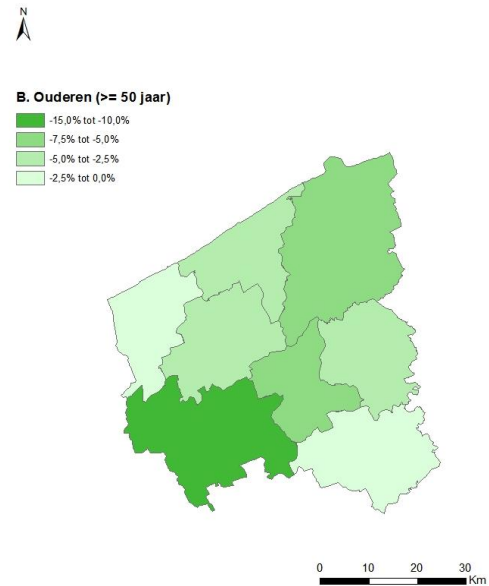
Minimum: Veurne 13,8%
 Maximum: Diksmuide 20,6%
 West-Vlaanderen: 16,1%
 Vlaams Gewest: 13,0%

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

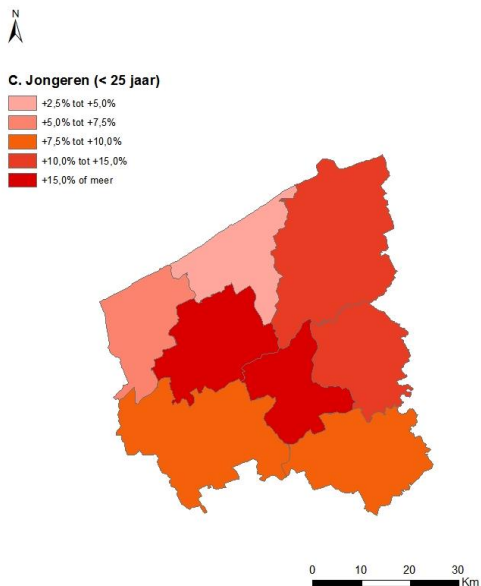
Kaart 1.2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011-2012.

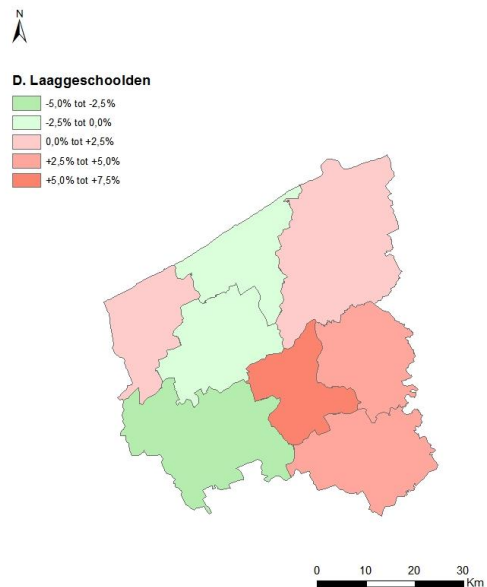
Minimum: Ieper -4,9%
Maximum: Tielt +2,3%
West-Vlaanderen: -0,6%
Vlaams Gewest: +1,7%

Minimum: Ieper -11,4%
Maximum: Kortrijk -0,9%
West-Vlaanderen: -4,1%
Vlaams Gewest: +1,7%

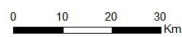
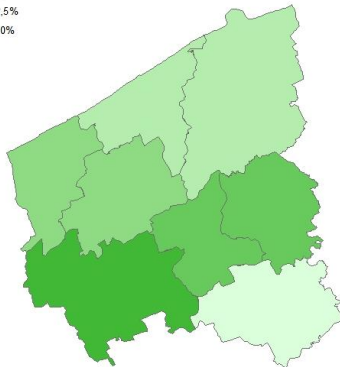
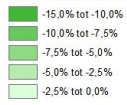
Minimum: Oostende +4,6%
Maximum: Diksmuide +18,0%
West-Vlaanderen: +10,0%
Vlaams Gewest: +9,4%

Minimum: Ieper -2,9%
Maximum: Rooselare +5,8%
West-Vlaanderen: +1,4%
Vlaams Gewest: +2,5%

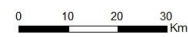
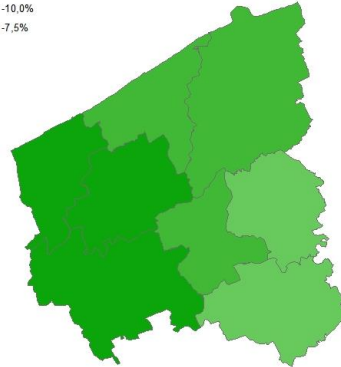
E. Langdurige werklozen (>= 2 jaar)

Minimum: Ieper -10,9%
 Maximum: Kortrijk -1,1%
 West-Vlaanderen: -4,4%
 Vlaams Gewest: +0,2%

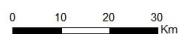
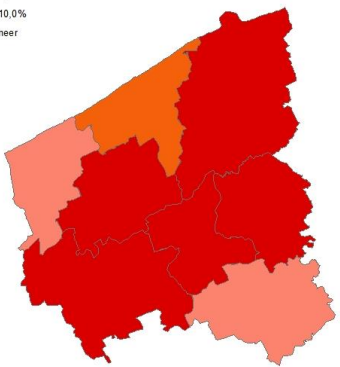
F. Langdurige werklozen (>= 5 jaar)

Minimum: Ieper -18,2%
 Maximum: Tielt -9,2%
 West-Vlaanderen: -12,1%
 Vlaams Gewest: -7,7%

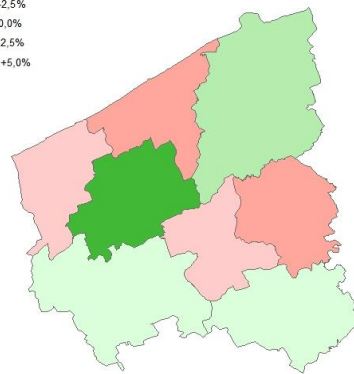
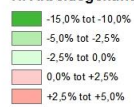
G. Alloctonen

Minimum: Veurne +7,1%
 Maximum: Tielt +22,1%
 West-Vlaanderen: +13,0%
 Vlaams Gewest: +10,3%

H. Arbeidsgehandicapten

Minimum: Diksmuide -11,2%
 Maximum: Tielt +2,6%
 West-Vlaanderen: -1,2%
 Vlaams Gewest: -4,4%

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

HOOFDSTUK 2. ORGANOGRAM TEWERKSTELLINGSINITIATIEVEN VOOR KANSENGROEPEN

In het vorige hoofdstuk bekeken we de omvang van de moeilijk plaatsbare werkzoekenden of 'kansengroepen' in West-Vlaanderen. Het gamma van maatregelen om deze werkzoekenden (opnieuw) in te schakelen op de arbeidsmarkt is zeer uitgebreid. In deze studie nemen we zowel Vlaamse als federale tewerkstellingsinitiatieven onder de loep. We kunnen de maatregelen onderbrengen in drie grote categorieën (zie figuur 1.3).

Categorie 1: sociale inschakelingseconomie of 'sociale tewerkstelling'

Dit zijn de initiatieven binnen de sociale economie die de herinschakeling van moeilijk te plaatsen werkzoekenden (= doel) via een economische activiteit (= middel) als voornaamste finaliteit vooropstellen.

Vanuit een trajectbenadering - van minder naar méér aansluiting met of doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt - onderscheiden we vier werkvormen. Elke werkvorm heeft zijn eigen specificiteit en trekt een min of meer eigen segment van de doelgroep aan:

- Semi-formele sociale tewerkstelling: finaliteit is niet volledig duidelijk, terugkeer naar de reguliere economie wordt niet uitgesloten maar ook niet als doel gesteld; PWA en arbeidzorg.
- Permanent gesubsidieerde tewerkstelling: voor de doelgroep die het verst van de arbeidsmarkt verwijderd is en voor wie men op korte termijn geen doorstroming naar reguliere tewerkstelling mogelijk acht; sociale en beschutte werkplaatsen.
- Degressief gesubsidieerde tewerkstelling: op de brug tussen sociale en reguliere economie, met een degressieve loonkostensubsidie; invoegbedrijven.
- Tijdelijke tewerkstelling: zeven werkvormen die werkervaring en opleiding bezorgen met het oog op doorstromen naar reguliere tewerkstelling; art. 60 §7 en art. 61 van de OCMW-wetgeving, de werkervaringsprojecten, GESCO-opleidingsprojecten, brugprojecten, invoeginterim en zelfstandige activiteit onder begeleiding van een activiteitencoöperatie.

Categorie 2: gesubsidieerde diensteneconomie

Hier nemen we de maatregelen op waarbij er vanuit de overheid een (gesubsidieerd) dienstenaanbod wordt uitgebouwd dat aanvullend is op het bestaande reguliere aanbod (= doel), én dat wordt gekoppeld aan de creatie van tewerkstelling hoofdzakelijk voor kansengroepen (= doel). De finaliteit van deze initiatieven is dus niet alleen de socio-professionele inschakeling van kansengroepen (zoals dat wél het geval is voor de sociale inschakelingseconomie) maar eveneens - en evenwaardig - het leveren van collectieve of individuele diensten aan de lokale gebruiker, in diens fysieke of figuurlijke nabijheid, die beantwoorden aan (nieuwe) maatschappelijke noden en behoeften.

We verstaan hieronder volgende zaken:

- de projecten lokale diensteneconomie (LDE);
- buitenschoolse kinderopvang (BKO);
- (voor een gedeelte³) de activiteiten met dienstencheques.

³ Zie punt 4.3.

Categorie 3: tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het regulier economisch circuit⁴ en SINE

Ook in de reguliere bedrijven worden kansengroepen tewerkgesteld. Diverse overheidsmaatregelen hebben tot doel dit te bevorderen. Op www.aandeslag.be of www.werk.be worden diverse loonkostenverlagende maatregelen omschreven die bedoeld zijn om de tewerkstelling te bevorderen van specifieke doelgroepen zoals langdurige werklozen, arbeidsgehandicapten of laaggeschoolden. Bij wijze van voorbeeld lichten we in deze publicatie een vijftal maatregelen toe die gericht zijn op kansengroepen maar die niet tot het domein van de sociale economie behoren. We proberen een inschatting te maken van hoeveel tewerkstelling voor kansengroepen deze vijf maatregelen in het regulier economisch circuit (REC) creëren.

Het gaat om volgende maatregelen:

- Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO);
- IBO-interim;
- instapopleiding;
- tewerkstellingspremie voor 50-plussers;
- Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP).

Dan bestaat er ook nog een tewerkstellingsbevorderende maatregel voor moeilijk inzetbare werklozen, zowel voor bedrijven die behoren tot het regulier economisch circuit, alsook voor sociale economiebedrijven: SINE (federale maatregel).

Tot slot zijn er ook werkgevers die zónder een beroep te doen op specifieke tewerkstellingsbevorderende maatregelen kansengroepen aanwerven. De omvang van deze groep werknemers valt buiten deze studie.

In de drie volgende hoofdstukken (hoofdstukken 3, 4 en 5) zullen we voor elke maatregel in figuur 1.3 de gecreëerde tewerkstelling voor kansengroepen berekenen. Vervolgens gaan we na hoeveel personen uit de kansengroepen er worden tewerkgesteld in de sector van de 'sociale economie' in West-Vlaanderen.

VOSEC definieert 'sociale economie' als:

“een verscheidenheid van bedrijven en initiatieven die in hun doelstellingen de realisatie van bepaalde maatschappelijke meerwaarden vooropstellen en hierbij de volgende basisprincipes respecteren: voorrang van arbeid op kapitaal, democratische besluitvorming, maatschappelijke inbedding, transparantie, kwaliteit en duurzaamheid. Bijzondere aandacht gaat ook naar de kwaliteit van interne en externe relaties. Zij brengen goederen en diensten op de markt en zetten hun middelen economisch efficiënt in met de bedoeling continuïteit en rentabiliteit te verzekeren.”

Uit deze definitie blijkt dat sociale economie niet mag verengd worden tot het domein van de tewerkstelling van kansengroepen ('sociale inschakelingseconomie'), maar zich ook situeert op andere gebieden waar noch de staat - publieke sector - noch de markt - private sector - een antwoord op hebben⁵.

⁴ Onder de term 'regulier economisch circuit' verstaan we zowel de overheid als de privésector, waar werknemers via een niet-gesubsidieerde tewerkstelling geacht worden om op een normaal tempo een normale prestatie te leveren.

⁵ <http://www.socialeconomie.be/definitie>

Als 'sociale economie' beschouwen we bijgevolg de sociale inschakelingseconomie met de gesubsidieerde diensteneconomie (zie figuur 1.3)⁶.

Om dus na te gaan hoeveel personen uit de kansengroepen er worden tewerkgesteld in de sector van sociale economie in West-Vlaanderen tellen we (in hoofdstuk 7) de tewerkstelling van kansengroepen binnen de sociale inschakelingseconomie (SIE), we tellen hierbij de tewerkstelling van kansengroepen binnen de gesubsidieerde diensteneconomie (GDE) en we corrigeren voor de invoegtewerkstelling binnen de dienstencheque-ondernemingen (want valt zowel onder sociale inschakelingseconomie als onder gesubsidieerde diensteneconomie).

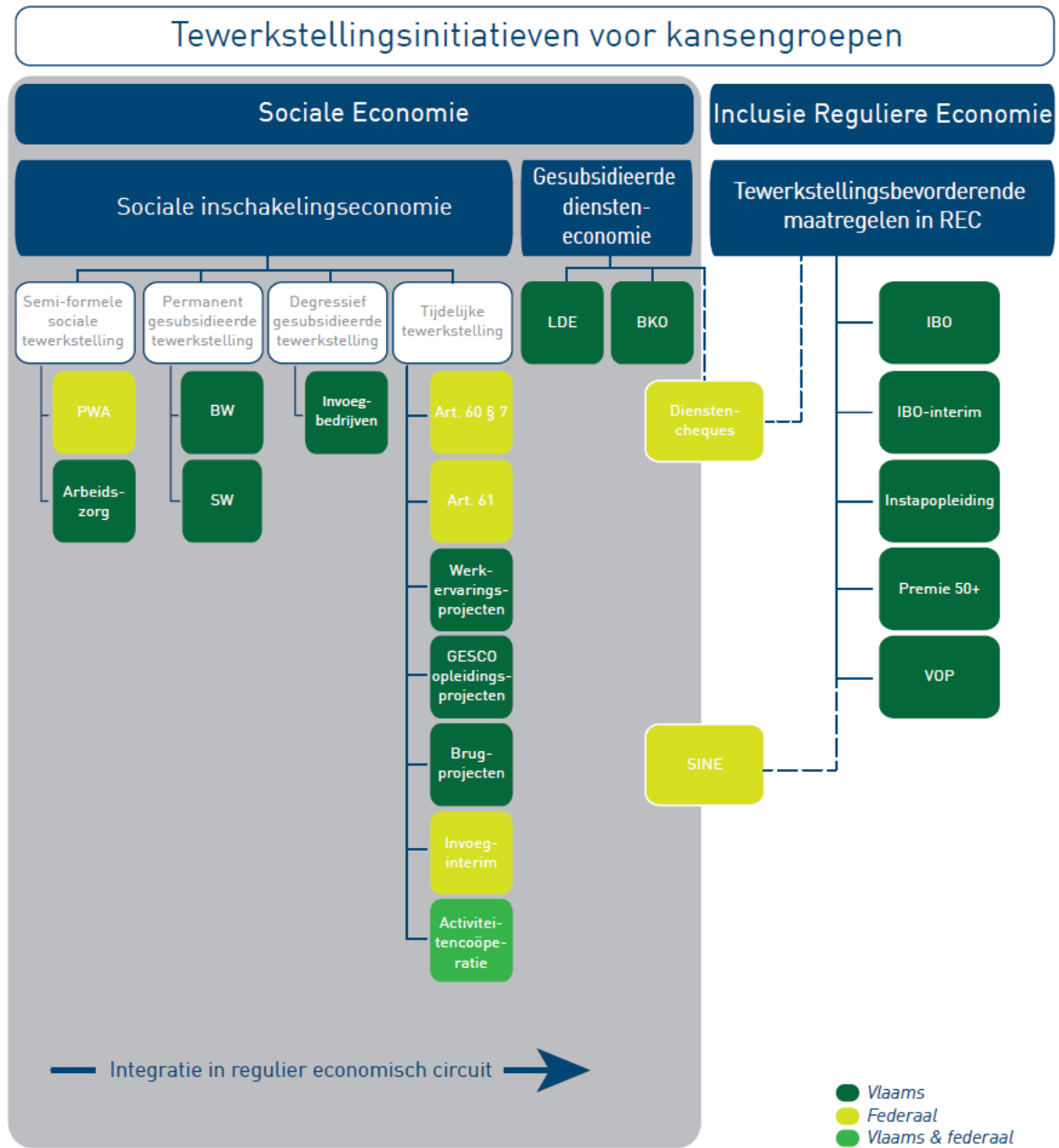
We maken bewust geen optelsom over de drie categorieën – SIE, GDE en de tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het REC - heen. We weten immers niet exact hoeveel kansengroepen er in het reguliere bedrijfsleven worden tewerkgesteld. Wat betreft SINE moeten we opletten voor dubbeltellingen⁷.

Op het moment dat deze studie gepubliceerd werd (10 december 2013), waren er voor het jaar 2012 nog geen tewerkstellingsgegevens over het stelsel van de dienstencheques beschikbaar. Om die reden zal sociale economie in 2012 enkel kunnen berekend worden zonder de dienstencheque-ondernemingen mee in beschouwing te nemen.

⁶ Dit schema werd bij de opmaak van de eerste studie (maart 2005) afgetoetst aan de visie van prof. dr. Ides Nicaise, onderzoeker aan het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) in Leuven. Tot 2014 kan dit schema nog altijd als kapstok dienen voor het overzicht van sociale economie in West-Vlaanderen. In 2014 zullen de nieuwe decreten over sociale economie in werking treden. Vanaf dan zal het overzicht van sociale economie er anders gaan uitzien. Voor meer informatie over de nieuwe structuren verwijzen we naar hoofdstuk 6 waarin de belangrijkste beleidswijzigingen vermeld worden.

⁷ Want SINE kan gecombineerd worden met andere maatregelen zoals bijvoorbeeld lokale diensteneconomie, beschutte werkplaatsen ...

Figuur 1.3: Vlaamse en federale tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van verschillende bronnen.

HOOFDSTUK 3. SOCIALE INSCHAKELINGSECONOMIE

De sociale inschakelingseconomie is de verzamelnaam voor alle initiatieven binnen de sociale economie die de herinschakeling van moeilijk te plaatsen werkzoekenden als voornaamste finaliteit vooropstellen en dat via een economische activiteit. We onderscheiden in totaal 12 werkvormen die we vanuit een trajectbenadering - *van minder naar méér aansluiting met of doorstroming naar het reguliere economische circuit* - in één van volgende subcategorieën kunnen onderbrengen:

- semi-formele sociale tewerkstelling (twee werkvormen);
- permanent gesubsidieerde tewerkstelling (twee werkvormen);
- degressief gesubsidieerde tewerkstelling (één werkvorm);
- tijdelijke tewerkstelling (zeven werkvormen).

3.1. Semi-formele sociale tewerkstelling

In semi-formele sociale tewerkstelling wordt een terugkeer naar het reguliere circuit niet uitgesloten maar ook niet als doel gesteld. De arbeid heeft meer een psychosociaal oogmerk: bezigheid, sociaal contact, zingeving ... Er wordt geen echt loon noch een arbeidsstatuut aan deze tewerkstelling toegekend.

We onderscheiden twee werkvormen:

- plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (federale tewerkstellingsmaatregel);
- arbeidszorg (Vlaamse tewerkstellingsmaatregel).

3.1.1. Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's)

Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen zijn verenigingen zonder winstoogmerk. Ze worden opgericht door een gemeente of een groep van gemeenten en ze coördineren 'gelegenheidswerk' van maximaal 45, 70 of 150 uur per kalendermaand afhankelijk van het type gebruiker en de aard van de activiteit. Een PWA-werknemer mag per kalenderjaar maximaal 630 uur presteren.

Doelgroepen zijn:

- uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die minstens twee jaar (of 6 maand vanaf 45 jaar) werkloos zijn;
- uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die in de loop van de 36 maanden voorafgaand aan hun inschrijving in een PWA gedurende minstens 24 maanden vergoed werden;
- mensen met recht op een leefloon of financiële maatschappelijke hulp⁸ van het OCMW.

⁸ Gerechtigden op financiële maatschappelijke hulp: personen van vreemde nationaliteit, die zijn ingeschreven in het vreemdelingenregister met een machtiging tot verblijf van onbepaalde duur; zij kunnen geen aanspraak maken op het recht van maatschappelijke integratie (= leefloon).

Sinds 2003 werden een aantal maatregelen ingevoerd die kaderen in de afbouw van het systeem van de PWA's (en de uitbouw van het systeem van de dienstencheques, ontstaan op 1 mei 2003, zie verder in punt 4.3.):

- vanaf 1 januari 2003 worden er voor de activiteit van stadswachter⁹ geen nieuwe intreders in het systeem aanvaard. Enkel de PWA-werknemers die al de activiteit van stadswachter hebben uitgevoerd en die dit wensen kunnen via het PWA deze activiteit verder blijven uitoefenen;
- sinds 1 maart 2004 zijn er voor huishulp van huishoudelijke aard geen nieuwe intreders in het systeem. Bovendien kunnen vanaf 1 juli 2009 enkel de PWA-werknemers die op die dag 50 jaar of ouder waren en de werklozen die een blijvende graad van arbeidsongeschiktheid hebben van ten minste 33% en die reeds activiteiten van huishulp van huishoudelijke aard hebben uitgevoerd, via het PWA deze activiteiten verder blijven uitoefenen bij de reeds ingeschreven gebruikers voor huishulp van huishoudelijke aard;
- PWA'ers blijven nog steeds het werkloosheidsstatuut behouden maar sinds 1 oktober 2004 is geen enkele PWA'er nog vrijgesteld van sollicitatieplicht en wordt elke PWA'er, met uitzondering van de personen met een permanente arbeidsongeschiktheid, automatisch ingeschreven als werkzoekende binnen de VDAB¹⁰.

In het kader van de nakende zesde staatshervorming zullen de gewesten in de toekomst beschikken over de bevoegdheid om het stelsel van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen op te heffen, aan te vullen, te wijzigen of te vervangen door andere instrumenten. Een aantal zaken zoals de PWA-arbeidsovereenkomst, de vrijstelling van de beschikbaarheid gerelateerd aan het PWA, de algemene regeling van het welzijn van de PWA-werknemers en de PWA-inkomensgarantie zullen nog steeds federaal blijven. Een aantal andere onderdelen van de huidige PWA-werking zoals de administratieve organisatie van de activiteiten, het bepalen van categorieën van gebruikers, het bepalen van het aantal toegelaten activiteitenuren en het bepalen van het model en waarde van de PWA-cheques zullen daarentegen regionaal bepaald worden¹¹.

Tabel 1.2: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2011-2012.

	2011			2012			2011-2012		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T
West-Vlaanderen	484	1.406	1.891	432	1.282	1.714	-10,7%	-8,8%	-9,4%
Vlaams Gewest	2.657	5.355	8.011	2.346	4.777	7.123	-11,7%	-10,8%	-11,1%
België	5.924	11.584	17.508	5.257	10.585	15.841	-11,3%	-8,6%	-9,5%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,2%	26,3%	23,6%	18,4%	26,8%	24,1%			
Aandeel West-Vlaanderen in België	8,2%	12,1%	10,8%	8,2%	12,1%	10,8%			

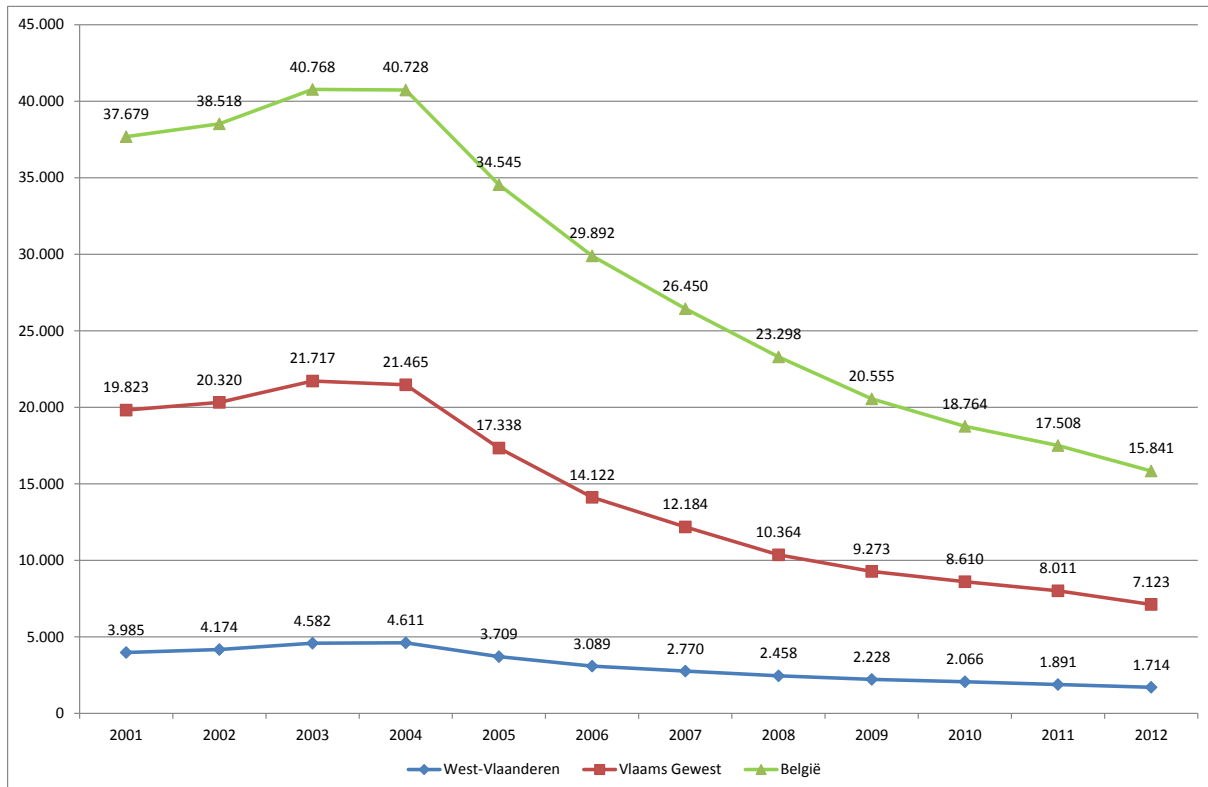
Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁹ Het gaat om activiteiten die verband houden met de veiligheid en de preventie in brede zin zoals: preventie van fietsdiefstallen, toezicht in de wijken, waken over de verkeersveiligheid in de omgeving van scholen, aanwezigheid in het openbaar vervoer (controleren en informeren van de passagiers met de bedoeling het onveiligheidsgevoel te beperken) ... Deze activiteiten moeten het voorwerp vormen van een overeenkomst gesloten tussen de stad of gemeente en het PWA, en moeten beschreven zijn in een veiligheids- of preventiecontract dat de stad of gemeente heeft gesloten met de Minister van Binnenlandse Zaken en dat een luik stadswacht omvat.

¹⁰ Personen die werken binnen een PWA kunnen wel een vrijstelling tot activering van het zoekgedrag naar werk verkrijgen (via een formulier C79 van de RVA) indien ze in de zes voorafgaande maanden minimaal 180 uur PWA-werk verricht hebben. Personen die zowel 180 uur PWA-werk gepresteerd hebben als een verminderde geschiktheid van minimaal 33% hebben, kunnen ook een vrijstelling van beschikbaarheid hebben. Beide vormen van vrijstelling zijn zesmaandelijks aan te vragen.

¹¹ Bron: Werk in 't kort, nr. 3, Juni 2013, VVSG.

Figuur 1.4: Evolutie van het aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2001-2012.

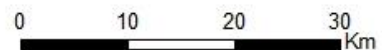
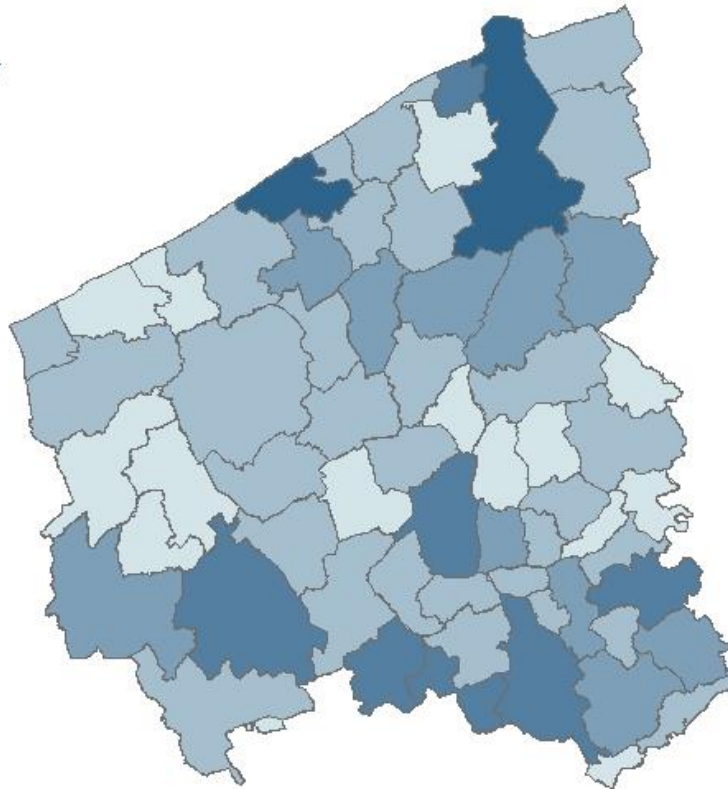
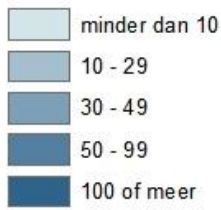

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 waren 1.714 werklozen in West-Vlaanderen actief binnen het PWA-stelsel. Dit is 24,1% van het Vlaamse totaal.
- Binnen West-Vlaanderen heeft het arrondissement Kortrijk de grootste tewerkstelling via PWA (410 personen of 23,9% van het West-Vlaamse totaal). In het arrondissement Veurne zijn het minst PWA'ers actief (49 personen of net geen 3%).
- In 2012 daalde het aantal PWA'ers met 9,4% in West-Vlaanderen en met 11,1% in Vlaanderen.
- Drie op vier PWA'ers (74,8%) in West-Vlaanderen zijn vrouwen tegenover 67,1% in Vlaanderen.
- In de periode 2008-2012 daalde het aantal tewerkgestelden in het PWA-statuut met 30,3% in West-Vlaanderen en met 31,3% in Vlaanderen. Het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal PWA'ers in Vlaanderen steeg licht van 23,7% in 2008 naar 24,1% in 2012.
- De maatregelen die vanaf 2003 werden ingevoerd om het systeem van PWA af te bouwen hebben duidelijk hun effect. Waar er in 2001 in West-Vlaanderen nog 3.985 werklozen actief waren binnen PWA, is dit aantal in 2012 nog slechts minder dan de helft (1.714 PWA'ers). De daling van het aantal PWA'ers werd in West-Vlaanderen ingezet vanaf 2005 terwijl het Vlaamse Gewest en België reeds in 2004 een eerste daling lieten optekenen.
- Over de periode 2001-2012 daalde de tewerkstelling binnen PWA jaarlijks gemiddeld met 7,4% in West-Vlaanderen, met 8,9% in het Vlaamse Gewest en met 7,6% in België.
- Op termijn zal het systeem van PWA, dat al bestaat sinds 1987, volledig uitdoven. Huidige werknemers kunnen nog tot aan hun pensioen in het PWA-stelsel blijven, maar er kunnen geen nieuwe werknemers meer in het systeem toetreden.

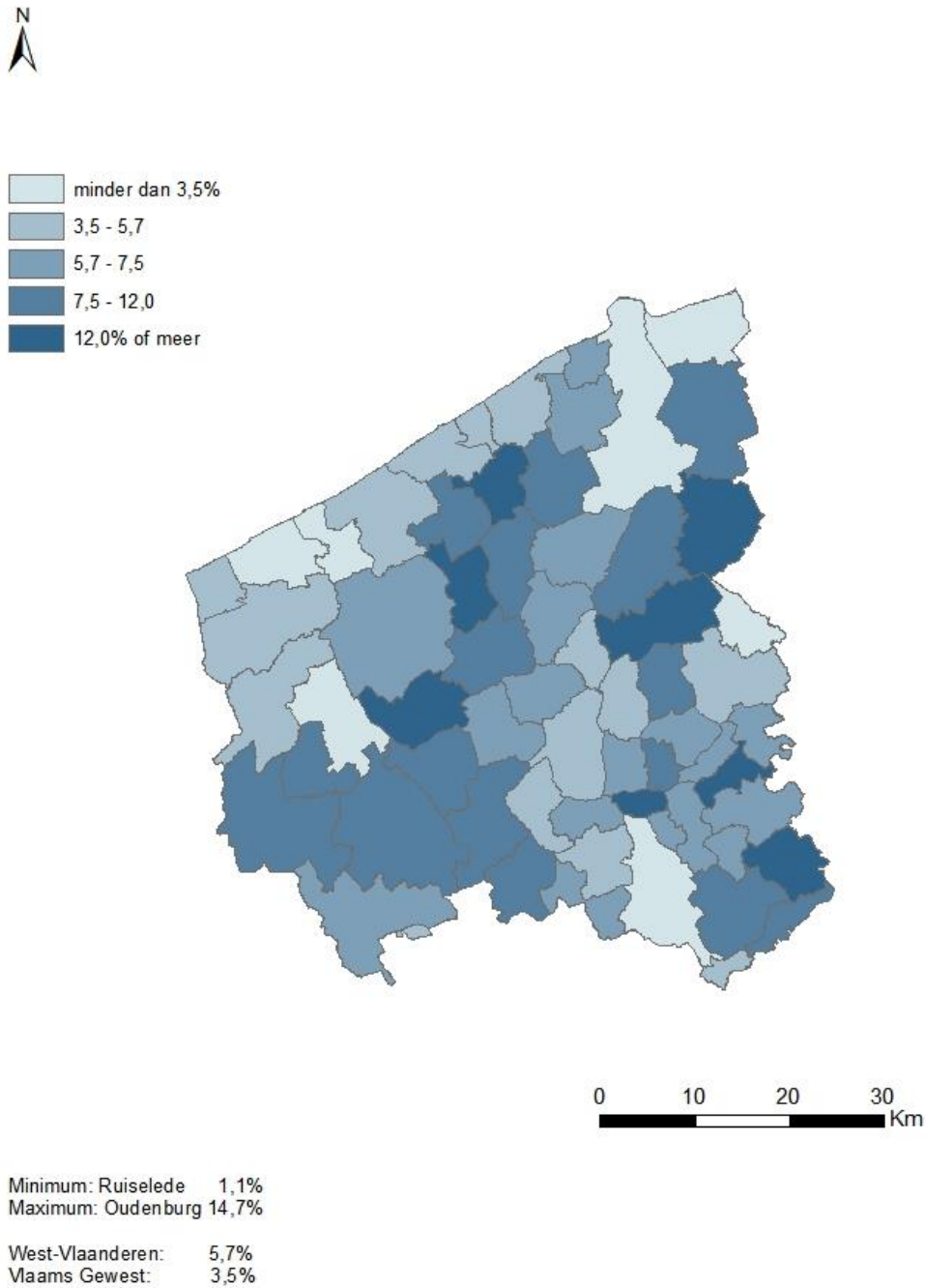
Kaart 1.3: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

Minimum: Lo-Reninge, Ruiselede	1
Maximum: Oostende	113
West-Vlaanderen:	1.714
Vlaams Gewest:	7.123
België:	15.841

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.4: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut in verhouding tot het aantal niet-werkende werkzoekenden (in %), gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

Bron: RVA en VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3.1.2. Arbeidszorg

Arbeidszorg (AZ) is een begeleide onbezoldigde activiteit. Deze activiteit - zonder arbeidscontract - wordt aangeboden op maat van personen die vanwege persoonsgebonden en/of maatschappijgebonden problemen (psychische problemen, extreem lage stressbestendigheid, een handicap, gebrek aan zelfvertrouwen ...) niet meer of (nog) niet in het betaalde reguliere of aangepaste tewerkstellingscircuit terechtkunnen. In een arbeidszorgproject maken de betrokkenen kennis met het verrichten van arbeidsmatige activiteiten op een gestructureerde manier binnen een arbeidsmatige setting, maar zonder dat de druk aanwezig is die een betaalde job kenmerkt. Zo ervaren zij de latente voordelen van arbeid: sociaal contact, zingeving, verhoogde eigenwaarde, participatie in de samenleving ...

Er zijn geen subsidies van de Vlaamse overheid voor deze doelgroepwerknemers. De doelgroepwerknemers behouden hun uitkering of vervangingsinkomen. Er is wel een (beperkte) subsidie voor het omkaderingspersoneel dat naast arbeidsbegeleiding ook zorgbegeleiding biedt.

Arbeidszorgprojecten bestaan al enkele jaren in diverse domeinen: de geestelijke gezondheidszorg, de gehandicaptensector, het algemeen welzijnswerk en de sociale economie. In Vlaanderen is arbeidszorg enkel structureel verankerd in de regelgeving van de sociale werkplaatsen, de regelgeving 'begeleid werken' van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en in de Groene Zorg¹².

In de voorgaande edities van deze studie werd in de eerste plaats arbeidszorg verbonden aan sociale werkplaatsen belicht, omdat in het verleden enkel voor deze sector cijfermateriaal systematisch werd bijgehouden (door het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie). Uitsluitend op die manier konden we evoluties in beeld brengen. Maar deze gegevens geven ons slechts een fragmentarisch beeld van de sector.

In 2010 ontwikkelde de Universiteit Hasselt in opdracht van de Ronde Tafel Arbeidszorg en met de steun van CERA een Vlaams (online) registratiesysteem. Hierdoor zijn vanaf het jaar 2010 tewerkstellingscijfers voor alle segmenten van arbeidszorg beschikbaar, dus niet enkel voor de arbeidszorginitiatieven die aansluiten bij de sociale werkplaatsen.

Voor de hervorming van het Vlaamse beleid sociale economie en de gevolgen voor arbeidszorg verwijzen we naar hoofdstuk 6.

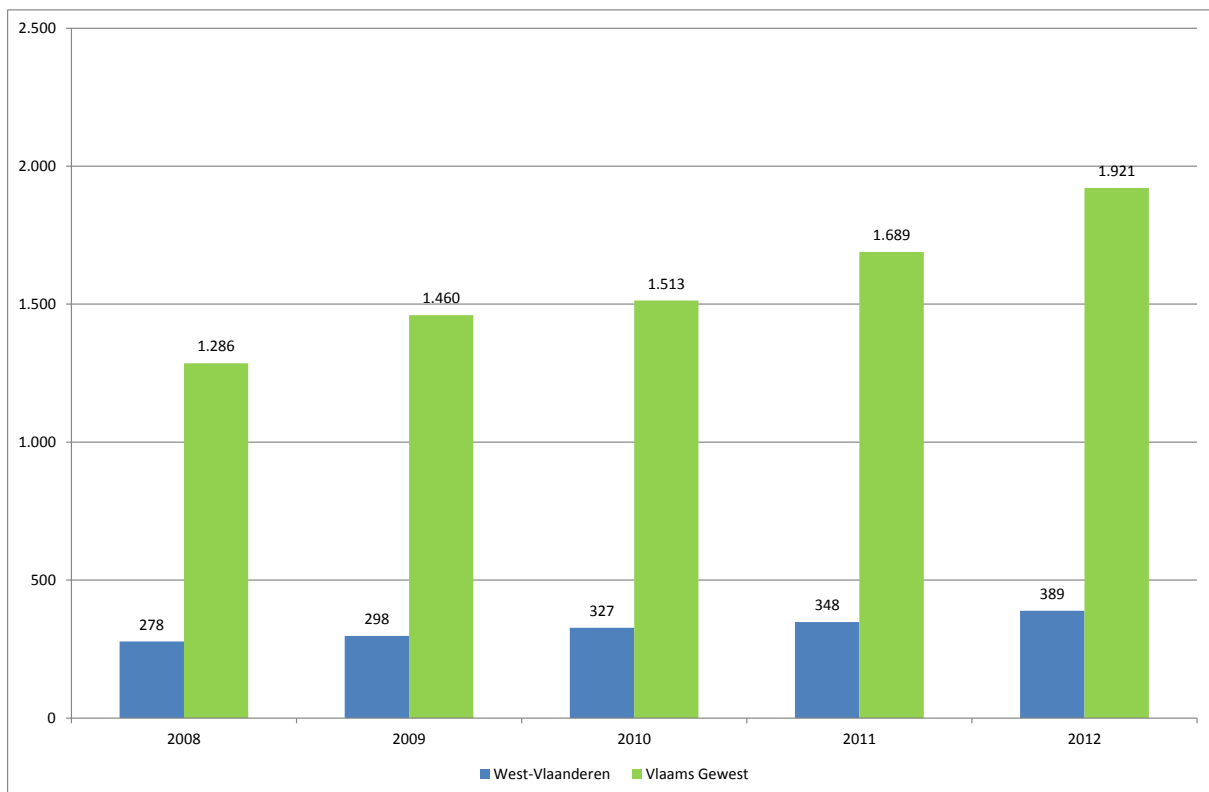
¹² Daarnaast zijn er (gefinancierde) experimenten in het kader van het Meerbanenplan, waarbij sociale en beschutte werkplaatsen en welzijnspartners betrokken zijn.

Tabel 1.3: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Doelgroepwerknemers	348	389	+11,8%	1.689	1.921	+13,7%	20,6%	20,2%
Omkaderingspersoneel	33	29	-12,1%	151	160	+6,0%	21,9%	18,1%
Totale tewerkstelling	381	418	+9,7%	1.840	2.081	+13,1%	20,7%	20,1%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.5: Evolutie van het aantal arbeidszorgmedewerkers (doelgroep) in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

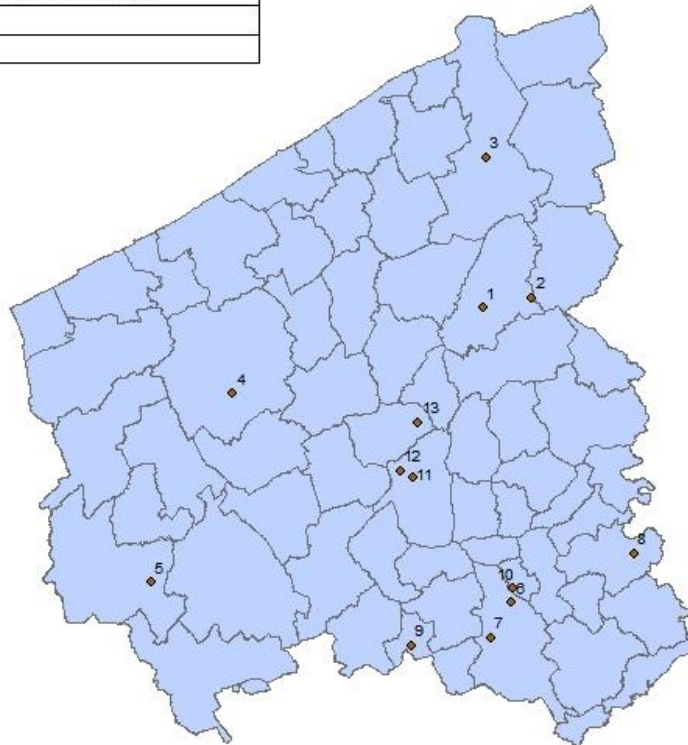
Verdeling volgens locatie van de werkgever, behalve voor het jaar 2008: locatie van de werknemer.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.5: Arbeidszorg in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen, 31 december 2012.

1.	Kringloopcentrum Leefbaar Wonen
2.	Loca Labora
3.	SOBO@Werk
4.	De Groene Kans
5.	Sociale Werkplaats Poperinge (SOWEPO)
6.	Constructief
7.	Kringloopcentrum Zuid-West-Vlaanderen
8.	Tandem
9.	Veerkracht 4
10.	WAAK Sociale Werkplaats
11.	De Kringwinkel Midden-West-Vlaanderen
12.	Lochting
13.	Molendries

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- 13 van de 20 sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen bieden arbeidszorg aan.
- In 2012 bereikten de sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen 389 arbeidszorgmedewerkers (doelgroep). Dit komt overeen met 20,2% van het Vlaamse totaal (1.921 doelgroep-medewerkers).
- In 2012 waren in de West-Vlaamse sociale werkplaatsen 11,8% meer arbeidszorgmedewerkers actief in vergelijking met 2011. In Vlaanderen was de toename iets groter (+13,7%).
- Tussen 2008 en 2012 nam het aantal arbeidszorgmedewerkers in West-Vlaanderen toe met 39,9%. In Vlaanderen waren er in 2012 bijna de helft (+49,4%) meer arbeidszorgmedewerkers dan in 2008.
- Bijna 2 op 3 arbeidszorgmedewerkers in West-Vlaanderen zijn tewerkgesteld in de regio Brugge (32,9%) of de regio Zuid-West-Vlaanderen (31,1%). In de arrondissementen Oostende, Tielt en Veurne komt arbeidszorg (binnen een sociale werkplaats) niet voor.

De cijfergegevens van het VSAWSE tonen ons de tewerkstelling in arbeidszorg verbonden aan sociale werkplaatsen. Dankzij het registratiesysteem van de Ronde Tafel Arbeidszorg zijn er vanaf het jaar 2010 ook tewerkstellingsgegevens beschikbaar voor alle segmenten van arbeidszorg.

Tabel 1.4: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Geestelijke gezondheidszorg	441	417	-5,4%	2.462	2.524	+2,5%	17,9%	16,5%
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	60	59	-1,7%	740	742	+0,3%	8,1%	8,0%
Algemeen welzijnswerk en onafhankelijk	162	156	-3,7%	436	474	+8,7%	37,2%	32,9%
Sociale economie	287	329	+14,6%	1.969	2.005	+1,8%	14,6%	16,4%
Totale tewerkstelling	950	961	+1,2%	5.607	5.745	+2,5%	16,9%	16,7%

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

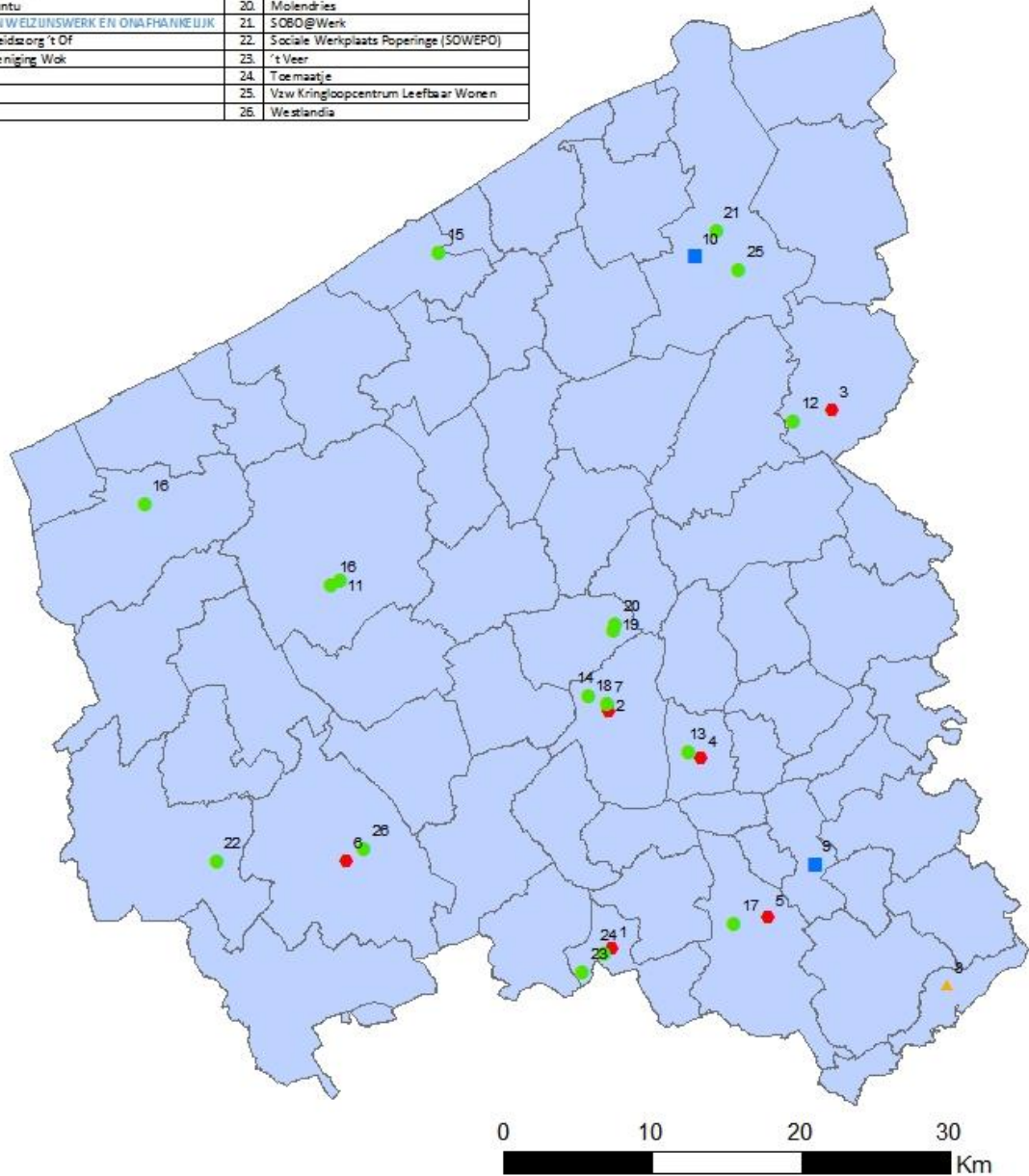
- In 2012 waren er in West-Vlaanderen in totaal 961 personen actief in één van de 26 West-Vlaamse arbeidszorginitiatieven die bij de Ronde Tafel Arbeidszorg (met hun tewerkstelling) werden geregistreerd.
- 43,4% werkt in een initiatief dat ontstaan is vanuit de geestelijke gezondheidszorg en 34,2% in een arbeidszorginitiatief binnen de sociale economie (301 personen werken in sociale werkplaatsen¹³ en 28 personen in beschutte werkplaatsen). Ook in Vlaanderen bieden de geestelijke gezondheidszorg (43,9%) en de sociale economie (34,9%) de grootste werkvloer aan.
- In 2012 steeg het aantal arbeidszorgmedewerkers in Vlaanderen in alle vier de sectoren in vergelijking met 2011. In West-Vlaanderen steeg het aantal arbeidszorgmedewerkers enkel binnen de sociale economie (+14,6%). In de andere sectoren nam het aantal af. In totaliteit nam de tewerkstelling in arbeidszorg in de periode 2011-2012 toe met 1,2% in West-Vlaanderen en met 2,5% in Vlaanderen.
- Door de minder sterke groei van het aantal arbeidszorgmedewerkers in West-Vlaanderen in vergelijking met Vlaanderen, daalde het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse totale aantal arbeidszorgmedewerkers licht van 16,9% in 2011 naar 16,7% in 2012.

¹³ Het aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaats 'Constructief' (= arbeidszorginitiatief Domino) wordt door de Ronde Tafel Arbeidszorg meegeteld bij 'geestelijke gezondheidszorg' en niet bij 'sociale economie'. 'Sociale Werkplaats – OCMW Waregem' en 'Tandem' zijn geen lid van het provinciaal Steunpunt Arbeidszorg, hun tewerkstelling wordt hier niet geregistreerd. Dit verklaart waarom het aantal arbeidszorgmedewerkers bij de sociale werkplaatsen, geteld door de Ronde Tafel Arbeidszorg, kleiner is dan het aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, geregistreerd door het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie.

Kaart 1.6: Arbeidszorg in West-Vlaanderen, 2012.

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG	SOCIALE ECONOMIE
1. AC Travo	11. De Groene Kans
2. De Bieweg	12. De Kruiderie
3. De Klus	13. De Lochting Izezem
4. Den Tatsevoet	14. De Lochting Roeselare
5. Domino	15. De Oesterbank
6. Stuunkracht 2	16. Inte rWest Veurne en Diksmuide
VLAAMS AGENTS CHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP	17. Kringlooppcentrum Zuid-West-Vlaanderen
7. Pas Par Toe	18. Kringwinkel Midden-West-Vlaanderen
8. Ubuntu	19. Maria steen
ALGEMEEN WELZIJNSWERK EN ONAFHANKELIJK	20. Molendries
9. Arbeidszorg 't Of	21. SOBO@Werk
10. Vereniging Wak	22. Sociale Werkplaats Poperinge (SOWEPO)
	23. 't Veer
	24. Toe maatje
	25. Vzw Kringlooppcentrum Leefbaar Wonen
	26. Westlandia

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3.2. Permanent gesubsidieerde tewerkstelling

Permanent gesubsidieerde tewerkstelling omvat tewerkstellingsinitiatieven voor personen voor wie men op korte termijn geen doorstroming naar reguliere tewerkstelling mogelijk acht. De werknemers krijgen een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

We onderscheiden twee werkvormen:

- beschutte werkplaatsen (voor personen met een arbeidshandicap);
- sociale werkplaatsen (voor personen die minstens vijf jaar werkloos en kortgeschoold zijn).

Voor de hervorming van het Vlaamse beleid sociale economie en de gevolgen voor de sociale en de beschutte werkplaatsen verwijzen we naar hoofdstuk 6.

3.2.1. Beschutte werkplaatsen

Een beschutte werkplaats is een bedrijf voor personen met een arbeidshandicap die tijdelijk of definitief niet in het regulier economisch circuit terechtkunnen. In een beschutte werkplaats kunnen deze personen een beroepsactiviteit uitoefenen in overeenstemming met hun wensen, behoeften en mogelijkheden. Arbeid staat centraal. Finaal doel is de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap met het oog op hun verbeterde integratie in de maatschappij. Het rendementsverlies voor de werkgever wordt gecompenseerd door overheidssubsidies¹⁴.

Beschutte werkplaatsen zijn wellicht de oudste ondernemingsvorm in de sociale economie. Ze bestonden al in de jaren '50 maar werden voor het eerst gereguleerd in 1963¹⁵. In 2006 werden de beschutte werkplaatsen overgeheveld van het Vlaamse beleidsdomein Welzijn naar het beleidsdomein Sociale Economie.

Doelgroep zijn personen met een arbeidshandicap die (nog) niet in het regulier economisch circuit kunnen werken. Sinds 1 oktober 2008 bepaalt de VDAB welke personen met een arbeidshandicap voor subsidies in aanmerking komen.

Naast deze doelgroep kan een beschutte werkplaats ook nog ander personeel in dienst nemen: VOP'ers¹⁶, moeilijk te plaatsen werklozen (meer dan vijf jaar inactief), progressief tewerkgestelden na ziekte, SINE-medewerkers¹⁷, enzovoort.

Traditioneel werken beschutte werkplaatsen in onderaanneming van grote en kleine bedrijven. Beschutte werkplaatsen kunnen ook een groepje werknemers via 'enclave-werk' op de werkvloer van klanten laten werken.

¹⁴ Sinds april 2006 zijn deze afkomstig van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (VSAWSE).

¹⁵ Door het toenmalige Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Mindervaliden.

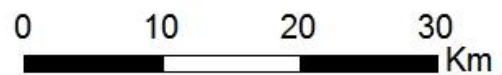
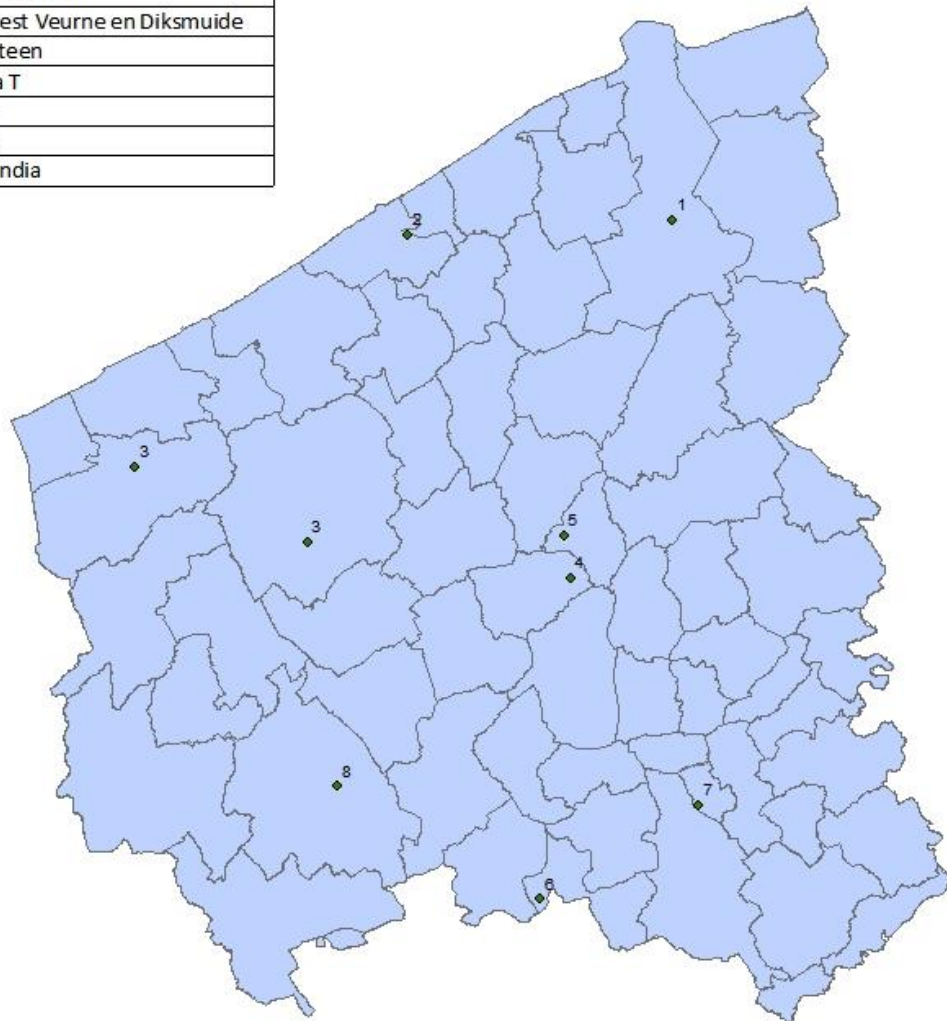
¹⁶ Personen met een handicap die verwezen zijn naar het normaal economisch circuit. Zie ook punt 5.1.5.

¹⁷ Zie punt 5.2.

Kaart 1.7: Beschutte werkplaatsen in West-Vlaanderen, 2012.

1.	Arcotec
2.	De Oesterbank
3.	InterWest Veurne en Diksmuide
4.	Mariasteen
5.	Optima T
6.	't Veer
7.	WAAK
8.	Westlandia

Bron: BW-West, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 1.5: Tewerkstelling in beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Personen met een arbeidshandicap	4.143	4.216	+1,8%	16.563	16.763	+1,2%	25,0%	25,2%
Anderen (Sine, MTPW, Plan activa, ...)	463	417	-9,9%	582	654	+12,4%	79,6%	63,8%
Validen	973	975	+0,2%	3.134	2.993	-4,5%	31,0%	32,6%
Tewerkstelling doelgroepwerknemers	4.606	4.633	+0,6%	17.145	17.417	+1,6%	26,9%	26,6%
Totale tewerkstelling	5.579	5.608	+0,5%	20.279	20.410	+0,6%	27,5%	27,5%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

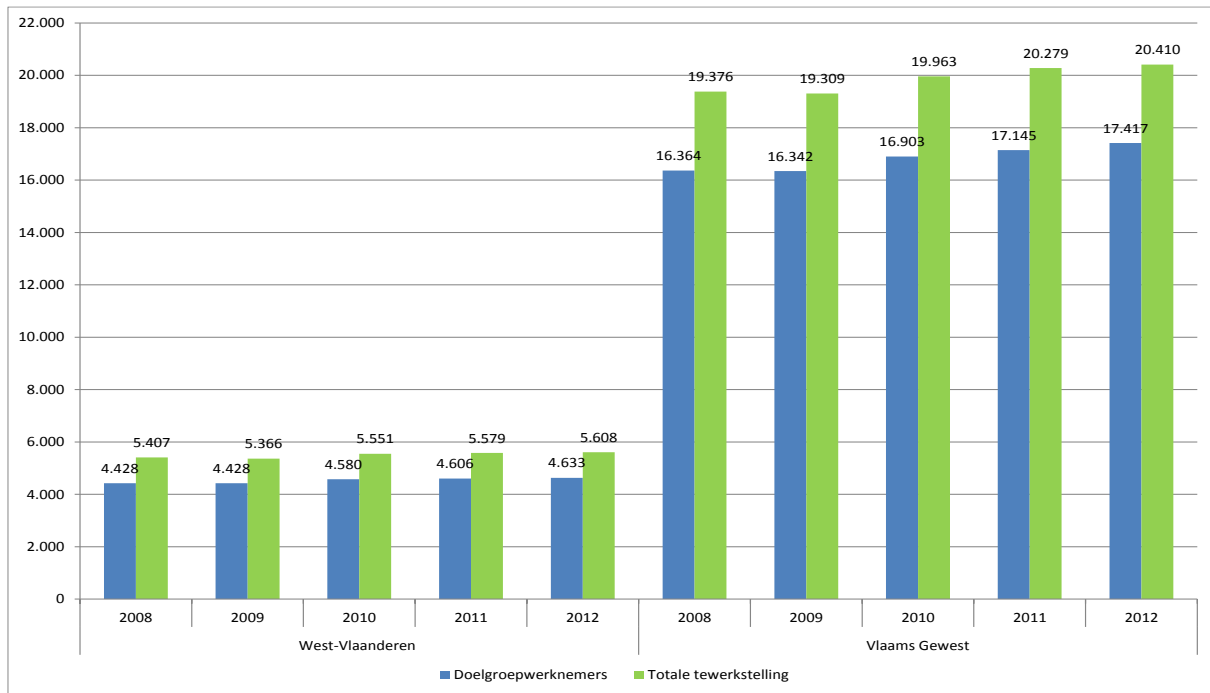
FASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2012 waren er in Vlaanderen 67 erkende beschutte werkplaatsen. Een aantal hiervan zijn verenigd in samenwerkingsverbanden. Acht beschutte werkplaatsen liggen in West-Vlaanderen.
- Eind 2012 stelden de beschutte werkplaatsen in West-Vlaanderen in totaal (doelgroep + validen) 5.608 personen tewerk. Dit is 27,5% van het Vlaamse totaal en een lichte stijging met 29 personen of 0,5% in vergelijking met het jaar ervoor.
- WAAK is met 1.928 werknemers (of 34,4% van het West-Vlaamse totaal) de grootste beschutte werkplaats in West-Vlaanderen (en ook in Vlaanderen).
- De 5.608 werknemers van de beschutte werkplaatsen in West-Vlaanderen waren samen goed voor 4.900 voltijdse equivalenten. Gemiddeld werkt een werknemer 87,4% van een voltijds uurrooster.
- In 2012 werden in de 67 Vlaamse beschutte werkplaatsen 17.417 doelgroepwerknemers geteld, op een totaal van 20.410 werknemers, dit komt overeen met 85,3%. In West-Vlaanderen behoort 82,6% van alle werknemers tot de doelgroep.
- De acht West-Vlaamse beschutte werkplaatsen hebben een behoorlijk hoog aandeel in de doelgroeptewerkstelling van de 67 Vlaamse beschutte werkplaatsen, namelijk 26,6%. In de subcategorie 'anderen' loopt dit percentage op tot 63,8%.
- De gemiddelde tewerkstelling per beschutte werkplaats ligt in West-Vlaanderen een heel stuk hoger dan in het Vlaamse Gewest. Waar een West-Vlaamse beschutte werkplaats in 2012 gemiddeld 579 doelgroepwerknemers tewerkstelde, waarvan 527 personen met een arbeidshandicap, stelt een Vlaamse beschutte werkplaats gemiddeld 260 personen tewerk, waarvan 250 personen met een arbeidshandicap.
- Traditioneel werken beschutte werkplaatsen in onderaanneming van grote en kleine bedrijven met wie ze een win-win relatie uitbouwen. Beschutte werkplaatsen kunnen ook een groepje werknemers via 'enclave-werk'¹⁸ op de werkvloer van klanten laten werken. Enclavewerking kan enkel gebeuren op basis van een goedgekeurd ondernemingscontract tussen de beschutte werkplaats van waaruit de enclave vertrekt en de ontvangende onderneming, die een andere beschutte werkplaats of een regulier bedrijf kan zijn. In 2012 werden bij het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie 20 nieuwe enclavecontracten geregistreerd van West-Vlaamse beschutte werkplaatsen, voor een totaal van 839.141 gewerkte uren: 32.097 uren (3,8%) in een andere beschutte werkplaats en 807.044 uren (96,2%) in een ander bedrijf. Samen met de reeds bestaande (actieve) enclaves, werden op die manier in 2012 gemiddeld ongeveer 576 VTE-doelgroepwerknemers tewerkgesteld voor een totaal van 852.761 gepresteerde uren¹⁹.

¹⁸ Enclave = het uitvoeren van de opdracht, ter plaatse bij de klant.

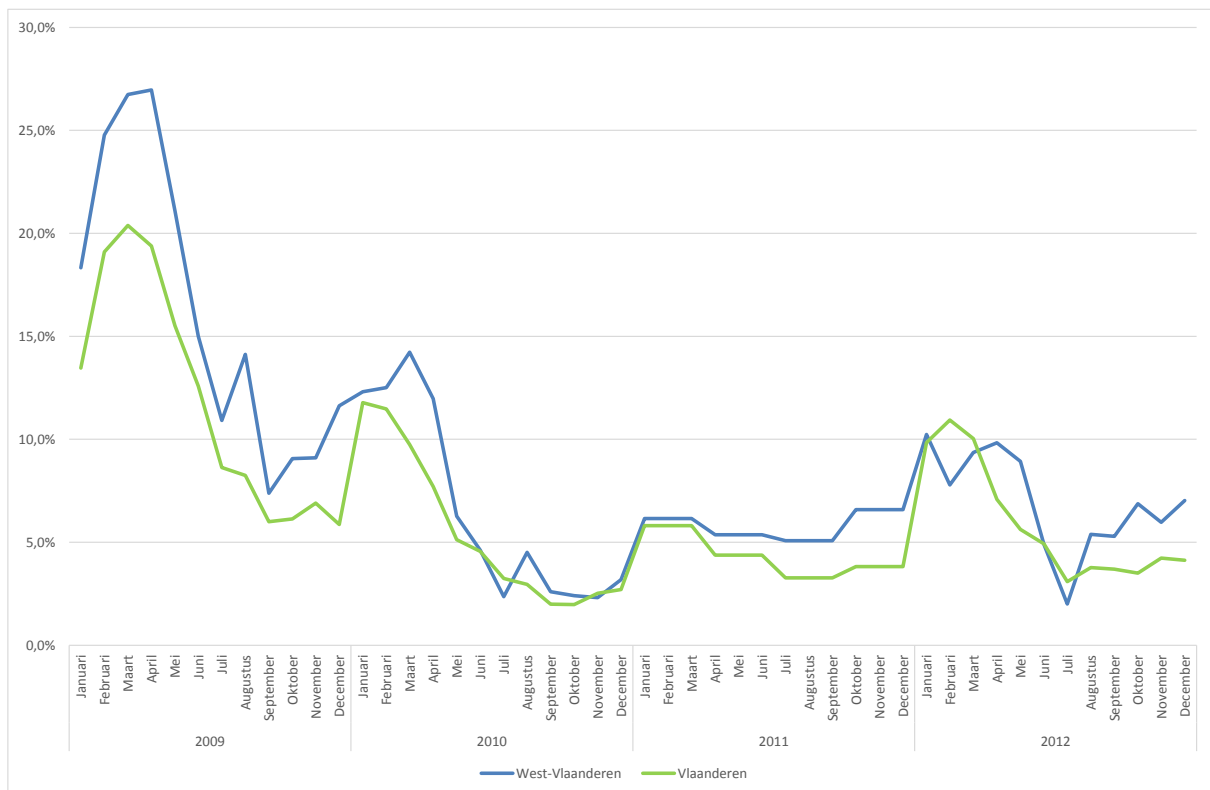
¹⁹ Bron: BW-West.

Figuur 1.6: Evolutie van de tewerkstelling in beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.7: Evolutie van het aantal uren economische werkloosheid (uitgedrukt als % van alle gewerkte uren in productie plus alle uren economische werkloosheid) in beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009-2012 (maandcijfers).

Bron: VLAB vzw, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Over de periode 2008-2012 nam de doelgroeptewerking in de West-Vlaamse beschutte werkplaatsen toe met 4,6%. Dat is minder sterk dan de toename van het aantal doelgroepwerknemers in de Vlaamse beschutte werkplaatsen over diezelfde periode (+6,4%).
- Van de 1.053 extra doelgroepwerknemers in de Vlaamse beschutte werkplaatsen in de periode 2008-2012 nam West-Vlaanderen er 205 of 19,5% voor haar rekening.
- In 2009 nam de totale tewerking in de West-Vlaamse beschutte werkplaatsen af met 41 personen of 0,8% in vergelijking met het jaar daarvoor. De tewerking van doelgroepwerknemers stagneerde even (op 4.428 personen in 2008 en 2009). Als we puur kijken naar de tewerking dan lijkt de impact van de economische crisis voor beschutte werkplaatsen nog wel mee te vallen. Figuur 1.7 toont ons echter dat beschutte werkplaatsen in perioden van verminderde vraag, economische werkloosheid inzetten als middel om deze het hoofd te bieden en de tewerking in het bedrijf te handhaven. In 2009 werd gemiddeld 16,3% van alle tijd (uren in productie + uren economische werkloosheid) ingevuld door economische werkloosheid.
- Vanaf 2010 gaan zowel de totale tewerking als de doelgroeptewerking er jaar na jaar terug (lichtjes) op vooruit. Het aantal uren economische werkloosheid (in verhouding tot het totaal aantal uren) valt dan terug naar waarden rond de 6,5%.
- Het aantal doelgroepwerknemers nam over de volledige periode 2008-2012 jaarlijks gemiddeld toe met 1,6% in Vlaanderen en met 1,1% in West-Vlaanderen. De totale tewerking (doelgroep en validen) steeg in diezelfde periode jaarlijks gemiddeld met 1,3% in Vlaanderen en met 0,9% in West-Vlaanderen.

3.2.2. Sociale werkplaatsen

De eerste sociale werkplaatsen zijn in de loop van de jaren '80 opgestart met ad-hoc financiering. Ze werden voor het eerst gereguleerd in 1994 op experimentele basis via de GESCO-wetgeving. In 1998 kwam een decretale regeling tot stand.

Een sociale werkplaats is een erkend initiatief dat een bedrijfsactiviteit ontwikkelt en dat werkgelegenheid creëert in een beschermde werkomgeving op maat van de mogelijkheden van zeer moeilijk tot onbemiddelbare werkzoekenden. De werknemers worden er intensief begeleid door gespecialiseerd omkaderingspersoneel.

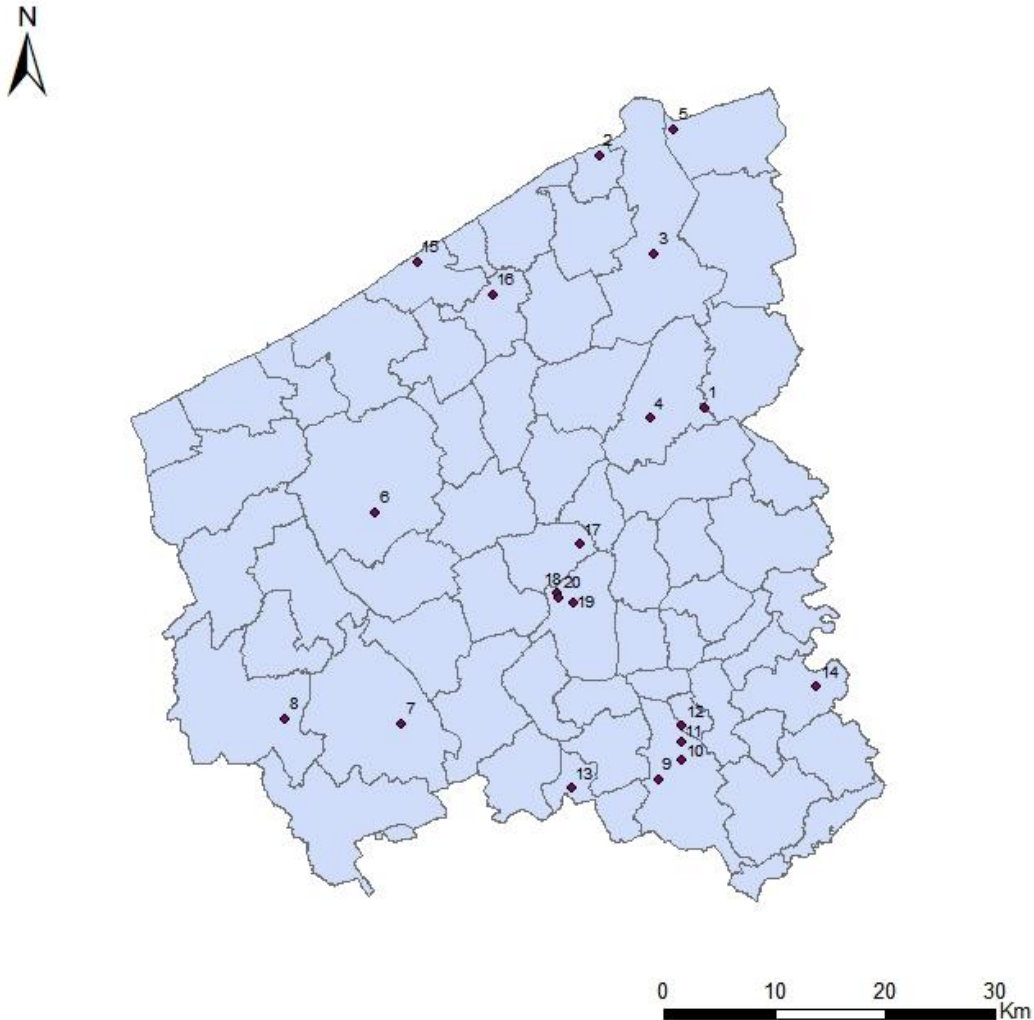
De tewerkstelling wordt gefinancierd met Vlaamse loon- en omkaderingssubsidies²⁰ plus de vermindering van bepaalde werkgeversbijdragen (RSZ) en aangevuld met eigen opbrengsten van de sociale werkplaats.

Doelgroep zijn werkzoekenden die minimum vijf jaar werkloos en kortgeschoold²¹ zijn. Vaak gaan deze formele criteria ook samen met een problematiek van fysieke, sociale of psychische aard.

²⁰ Afkomstig van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie.

²¹ Diploma niet hoger dan lager secundair onderwijs (LSO), buitengewoon secundair onderwijs (BUSO) of hoger secundair beroepsonderwijs (BSO).

Kaart 1.8: Sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

1.	Loca Labora	11.	Constructief
2.	Het Strijkatelier	12.	WAAK Sociale Werkplaats
3.	SOBO@Werk	13.	Veerkracht 4
4.	Kringloopcentrum Leefbaar Wonen ('t Rad)	14.	Tandem
5.	Sociaal Atelier Knokke-Heist	15.	Kringloopcentrum Kust
6.	De Groene Kans	16.	De Duinenwacht
7.	Kringloopcentrum Westkust/Westhoek	17.	Molendries
8.	SOWEPO	18.	Werkspoor
9.	Kringloopcentrum Zuid-West-Vlaanderen	19.	De Kringwinkel Midden-West-Vlaanderen
10.	Mobiel	20.	Lochting

Opmerking: de sociale werkplaatsen zijn gelokaliseerd via hun maatschappelijke zetel, niet volgens hun werkingsgebied. Kringloopcentrum Westkust/Westhoek heeft bijvoorbeeld vier locaties in de Westhoek - in Diksmuide, Ieper, Poperinge en Veurne - maar staat slechts eenmaal op de kaart.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

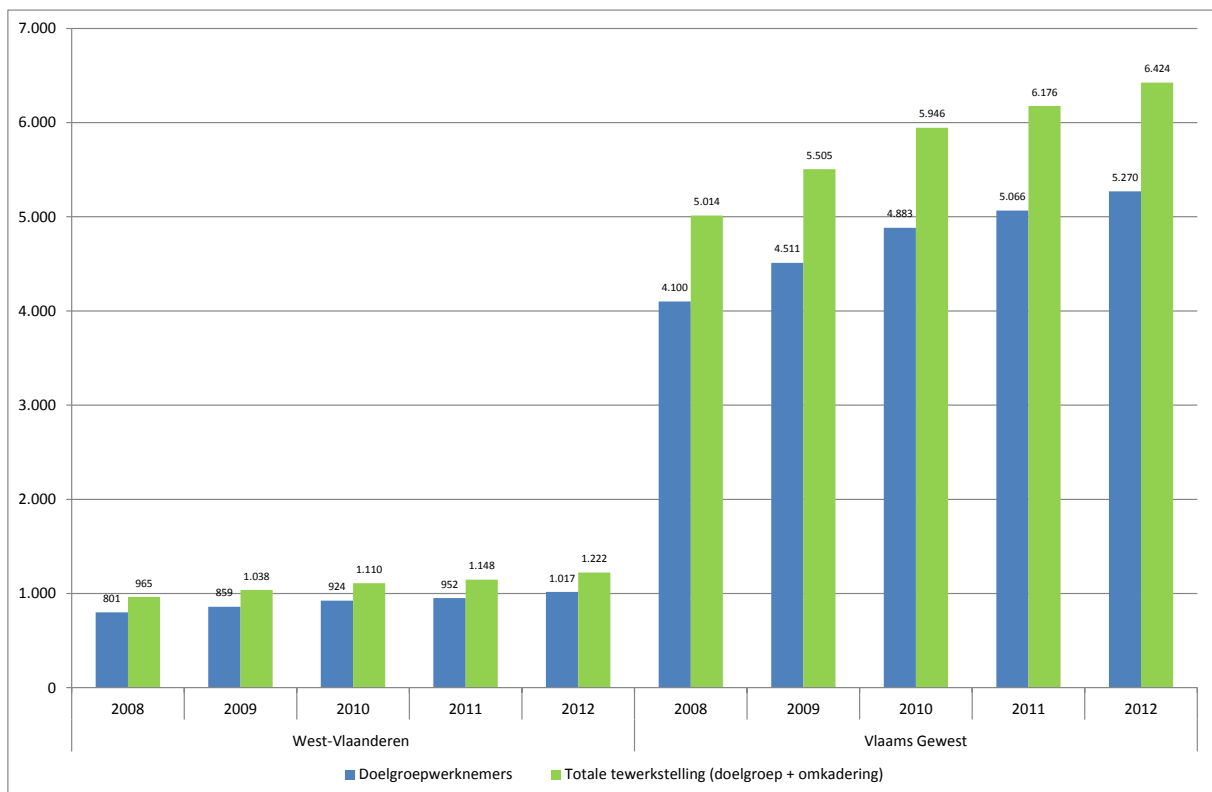
Tabel 1.6: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Doelgroepwerknemers	952	1.017	+6,8%	5.066	5.270	+4,0%	18,8%	19,3%
Omkaderingspersoneel	196	205	+4,6%	1.110	1.154	+4,0%	17,7%	17,8%
Totale tewerkstelling	1.148	1.222	+6,4%	6.176	6.424	+4,0%	18,6%	19,0%

De niet-erkende (en niet-gesubsidieerde) tewerkstelling nemen we niet mee op in de totaalcijfers van de sociale werkplaatsen. De reden hiervoor is enerzijds dat West-Vlaamse gegevens ontbreken en anderzijds dat deze gegevens ook niet systematisch worden bijgehouden. In werkelijkheid ligt de tewerkstelling in de sector van de sociale werkplaatsen dus hoger. Ook niet-erkende doelgroepwerknemers (mensen die beantwoorden aan de doelgroep maar waarvoor geen loonsubsidiëring wordt voorzien) en ander personeel (zoals bijvoorbeeld art. 60 §7, SINE ...) worden er tewerkgesteld. Deze doelgroepwerknemers worden tevens begeleid door niet-gesubsidieerd omkaderingspersoneel (verplicht aan te werven à rato van één op vijf doelgroepwerknemers) waardoor ook het omkaderingspersoneel in realiteit hoger ligt.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.8: Evolutie van de tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Er zijn 94 erkende sociale werkplaatsen in Vlaanderen. In vergelijking met 2011 betekent dit een daling met twee werkplaatsen (als gevolg van fusies). 20 van de 94 sociale werkplaatsen liggen in West-Vlaanderen.
- In 2012 gaven de sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen werk aan in totaal 1.222 (gesubsidieerde) personen waarvan 83,2% doelgroepwerknemers en 16,8% omkaderingspersoneel.
- Ten opzichte van 2011 nam de (gesubsidieerde) tewerkstelling in 2012 in West-Vlaanderen toe met 6,4%. De groei van de doelgroepwerknemers (+6,8%) was groter dan deze van het omkaderingspersoneel (+4,6%).
- Binnen West-Vlaanderen vertegenwoordigt het arrondissement Brugge de grootste doelgroeptewerkstelling: 347 personen of 34,1% van het West-Vlaamse totaal. Op de tweede plaats staat het arrondissement Kortrijk met 250 doelgroepwerknemers (24,6%). Samen zijn deze twee arrondissementen goed voor 58,7% van de doelgroeptewerkstelling in de sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen.
- In 2012 bedroeg het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest 19,3% voor wat betreft de doelgroeptewerkstelling en 17,8% voor wat betreft het omkaderingspersoneel.
- De gemiddelde (gesubsidieerde) tewerkstelling in een Vlaamse sociale werkplaats bedroeg 68,3 personen waarvan 56,1 doelgroepwerknemers. De West-Vlaamse sociale werkplaatsen zijn gemiddeld gezien iets kleiner: gemiddeld 61,1 personen waarvan 50,9 doelgroepwerknemers.
- Van 2008 tot 2012 nam de totale tewerkstelling in de West-Vlaamse sociale werkplaatsen toe met 257 personen, dit is een stijging van 26,6%. De doelgroeptewerkstelling steeg met 216 personen of +27%. In 2012 waren er in Vlaanderen 28,1% werknemers (en 28,5% doelgroepwerknemers) meer dan in 2008. Ook in het crisisjaar 2009 nam de tewerkstelling in Vlaanderen en West-Vlaanderen toe met respectievelijk 9,8% en 7,6%.
- Naast de tewerkstelling nam ook de tijdelijke werkloosheid in 2012 (fors) toe. In 2012 werden in West-Vlaanderen in totaal 138 personen tijdelijk op inactiviteit gezet omwille van gebrek aan werk voor in totaal 7.473 uren. Dat is bijna zes keer zoveel personen en ruim drie keer zoveel uren als in 2011. Toen werden 24 personen getroffen voor in totaal 2.310 uren²².

Tabel 1.7: Tijdelijke werkloosheid in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Aantal sociale werkplaatsen	2	1	5	10	6	14
Aantal uren	7.477	2.310	7.473	34.778	10.768	24.856
Aantal werknemers in koppen	85	24	138	265	112	343

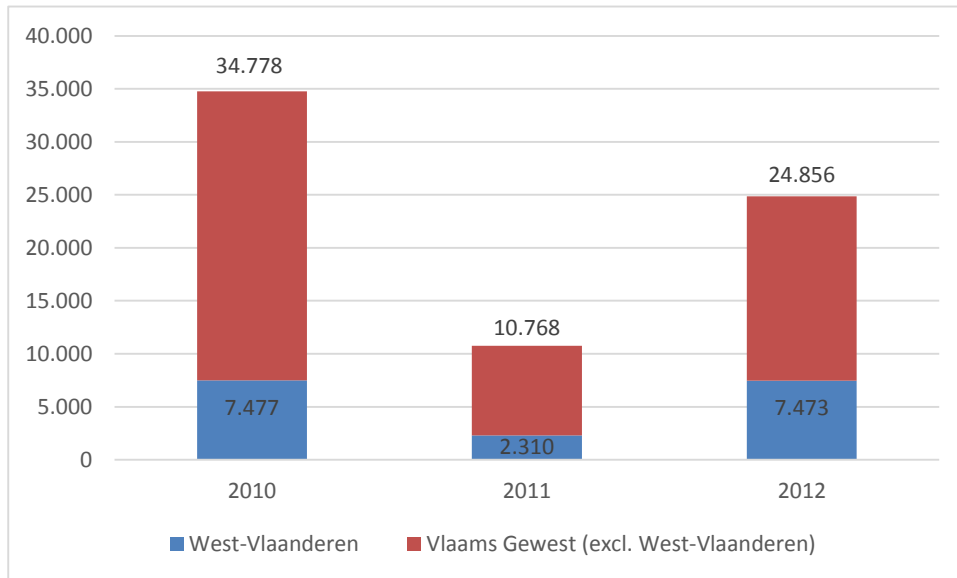
2010-2011: economische werkloosheid (CAO 09/03/2010 binnen het PC 327.01).

2012: economische werkloosheid, weerverlet, technische stoornis (CAO 08/05/2012 binnen het PC 327.01).

Bron: Fonds voor Bestaanszekerheid Sociale Werkplaatsen, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

²² Door verandering van CAO zijn de gegevens van 2010 en 2011 niet volledig vergelijkbaar met de gegevens van 2012.

Figuur 1.9: Aantal uren tijdelijke werkloosheid in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

2010-2011: economische werkloosheid (CAO 09/03/2010 binnen het PC 327.01).

2012: economische werkloosheid, weerverlet, technische stoornis (CAO 08/05/2012 binnen het PC 327.01).

Bron: Fonds voor Bestaanszekerheid Sociale Werkplaatsen, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3.3. Degressief gesubsidieerde tewerkstelling

Bij degressief gesubsidieerde tewerkstelling wordt in de startfase een tijdelijke en degressieve subsidiëring gegeven in afwachting van het moment waarop de doelgroepwerknemers en het bedrijf kunnen concurreren op de reguliere (arbeids)markt.

Werkvormen:

- inschakelingbedrijven (federaal) en invoegbedrijven (Vlaams)²³.

3.3.1. Invoegbedrijven

Invoegbedrijven zijn ondernemingen binnen de reguliere economie die bereid zijn om kansengroepen een duurzame tewerkstelling te garanderen, met aandacht voor opleiding en begeleiding in een arbeidsomgeving waar Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) centraal staat.

²³ Een inschakelingbedrijf (FIB) is een soortgelijk initiatief als het invoegbedrijf (VIB), maar met volgende verschilpunten:

- initiatiefnemer: FIB (sinds 1995): de federale overheid, VIB: Vlaamse overheid;
- doelgroep: andere criteria waarbij die van FIB zwaarder zijn, namelijk geen diploma hoger secundair onderwijs terwijl bij VIB wel een diploma van hoger secundair onderwijs kan;
- subsidiëring: het invoegbedrijf krijgt een invoegpremie (% van de brutoloonkost) die degressief is over twee jaar en qua grootte afhankelijk is van de grootte van het bedrijf. Voor FIB: RSZ-korting + herinschakelingsuitkering van de RVA (duur en hoogte afhankelijk van de werkloosheidsduur en de leeftijd) + fiscaal voordeel;
- aard van de onderneming: VIB: elke vennootschap in Vlaanderen, FIB: elke vennootschap/vereniging in België waarbij een sociaal doel is opgenomen in de statuten (= bereidheid tot tewerkstelling van personen uit de kansengroepen en het geven van de nodige begeleiding).

De eerste experimentele regeling omtrent invoegbedrijven dateert van 1994. Een definitieve regeling kwam er in 2000.

Voor de indienstneming van invoegwerknemers ontvangen invoegbedrijven een tijdelijke en degressieve loonkostensubsidie om de werknemer zo goed als mogelijk 'in te voegen' in de onderneming en te omringen met opleiding en begeleiding. Na verloop van twee jaar en bij het aflopen van de subsidie is de invoegwerknemer een volwaardige werknemer geworden van het bedrijf en draait hij mee op de 'normale' snelheid van alle anderen.

Doelgroep zijn personen met hoogstens een diploma hoger secundair onderwijs (HSO) die daags voor de aanwerving beantwoorden aan één van volgende kenmerken:

- jonger dan 50 jaar en minstens 12 maand inactief;
- ouder dan 50 jaar en minstens 6 maand inactief;
- minstens zes maand leefloongerechtigd;
- minstens zes maand werkzoekend met een arbeidshandicap;
- deeltijds werkzoekende leerling van het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

Vanaf januari 2008 werd de collectieve invoeg overgeheveld naar de lokale diensteneconomie en bestaat het invoegprogramma nog uit twee segmenten:

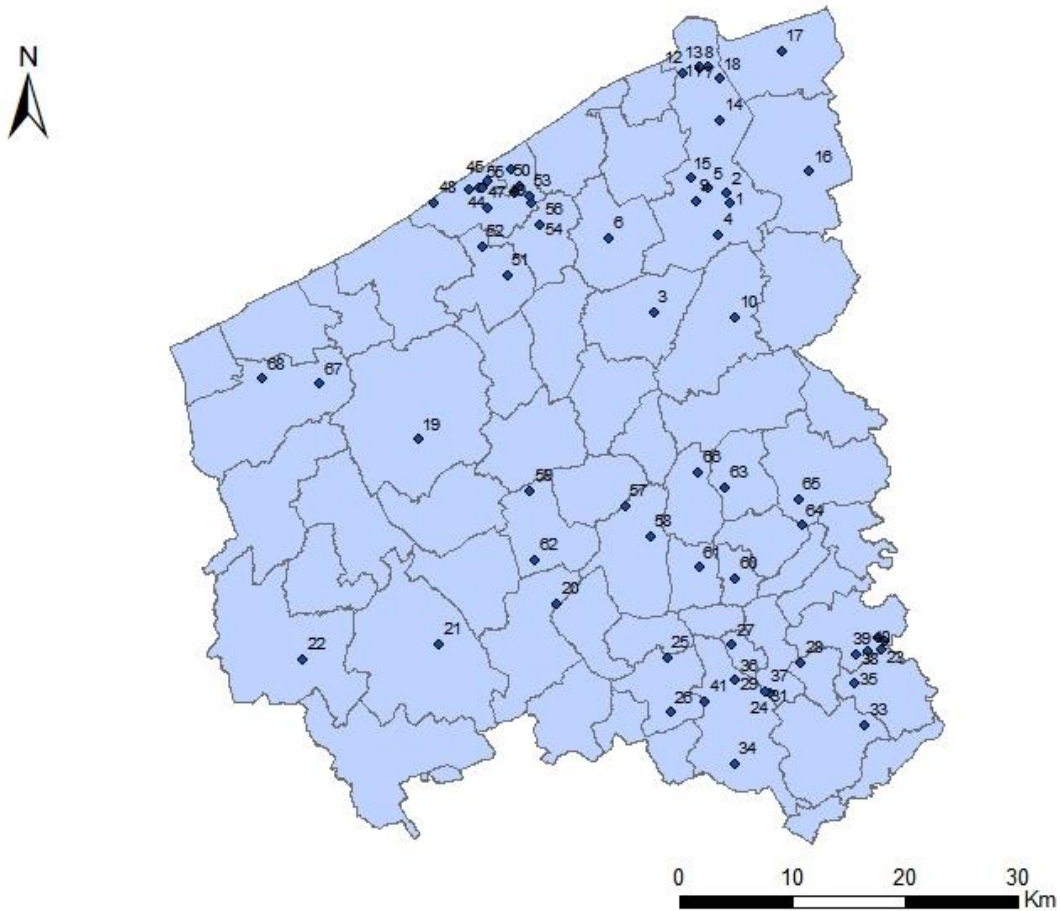
- het commerciële segment;
- het segment dienstencheque-bedrijven.

Vanaf 2009 kunnen dienstencheque-ondernemingen geen subsidies meer ontvangen voor nieuwe invoegwerknemers.

Vanaf 1 juli 2012 kunnen kandidaat-invoegbedrijven hun aanvraag rechtstreeks bezorgen aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie in plaats van via de startcentra sociale economie die vanaf midden 2012 niet langer gesubsidieerd worden daarvoor²⁴.

²⁴ In lijn met het Vlaams Regeerakkoord en de beleidsnota sociale economie werd het ondersteuningsaanbod voor ondernemingen in de sociale economie in 2012 grondig hervormd. In overgang naar de nieuwe ondersteuningsstructuur werden de regionale incubatiecentra in 2012 nog zes maanden (financieel) ondersteund. Daarna verviel voor hen de subsidiëring vanuit Vlaanderen.

Kaart 1.9: Invoegbedrijven in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

1.	Alfa-Thuis	24.	D. Stadsbader-Flamand	47.	Groep Sleuyter
2.	Casa Support	25.	Delemeat	48.	Jeantiga
3.	De Link	26.	Deli Clean	49.	Natuursteenzagerij
4.	Diensten-Aan-Huis	27.	Entrio	50.	Pleisterwerken Delrue
5.	Duotecno	28.	Isol Invest	51.	Plumoo
6.	Elektriciteitswerken Kamiel Verstraete en Zn	29.	Makkie	52.	Rodanar
7.	Gardec – SDS	30.	Matexi	53.	Soetaert Algemene Ondernemingen
8.	Gardec – V.J.	31.	Mobile Environmental Care (MEC)	54.	Top Mix
9.	Hornicub	32.	Omnipal	55.	Transeuropa Ferries nv
10.	Industrial Binding (IBW)	33.	Perfect Propere Plaats (3P)	56.	Verhelst Bouwmaterialen
11.	Intemational Car Operators (ICO)	34.	Renatex	57.	Barias
12.	La Bretagne Logistics	35.	Rotolux	58.	Demgro
13.	Multi-Fish	36.	Skateconstruct-Speel-O-Kee	59.	Lavameat
14.	SeaBridge	37.	Soporté	60.	Monument Vandekerckhove
15.	Signalisatie Service	38.	Thermote & Vanhalst	61.	Optiprint
16.	Traca	39.	Thermote & Vanhalst Group	62.	Westvlees
17.	Van Brabant Algemene Bouwonderneming	40.	Thermote & Vanhalst Rental Equipment	63.	DV Fresh
18.	Wallenius Wilhelmsen Logistics	41.	Yello	64.	Fresh Onions
19.	White-House Construction	42.	Call-IT	65.	New Eurac
20.	Fromunion	43.	Dienste nbe drijf Bredene-Oudenburg-De Haan (BOD)	66.	Public Construct
21.	Net@Werk Dienstenbedrijf	44.	Dienstenbedrijf 't Poetshuis	67.	Bagro Voeding
22.	Page Electronica	45.	Dittamare	68.	Dienstenbedrijf SAPO
23.	Belgian Timber	46.	Fire Technics		

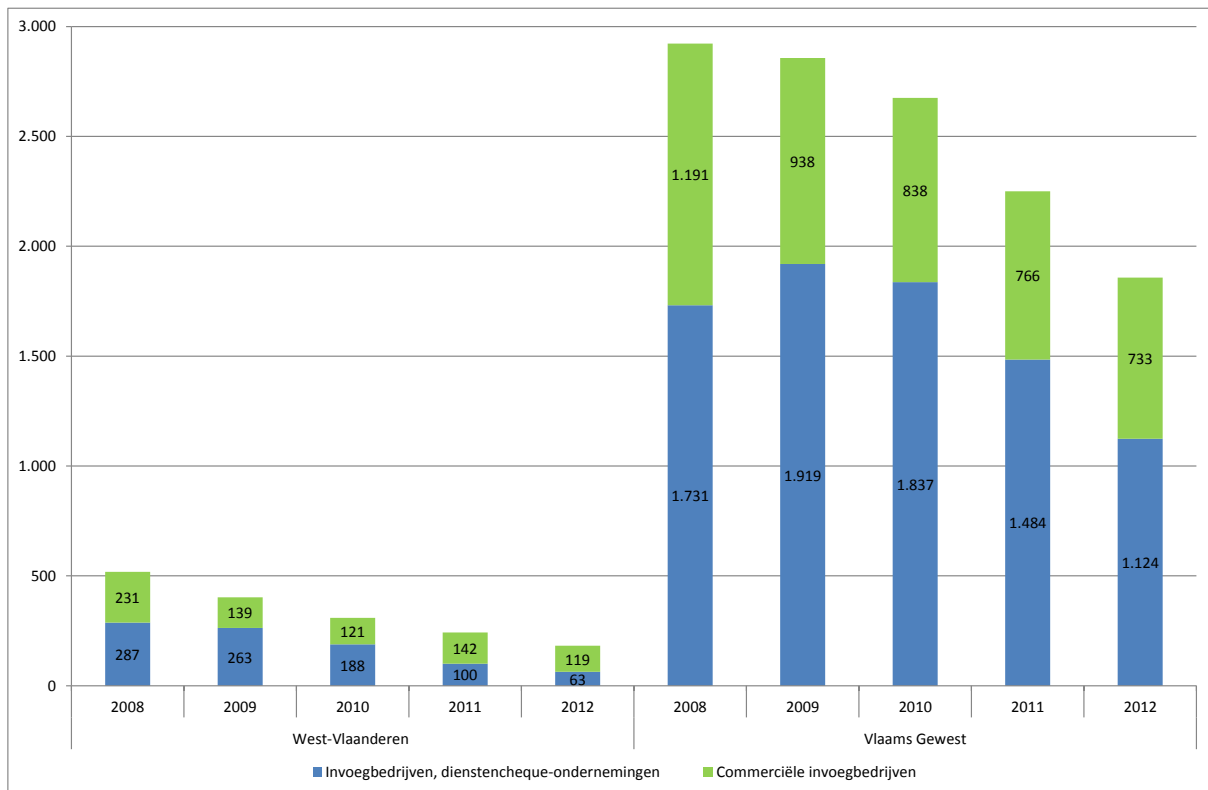
Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 1.8: Invoegtewerkstelling, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
	Invoegbedrijven, dienstencheque-ondernemingen	100	63	-37,0%	1.484	1.124	-24,3%	6,7%
Commerciële invoegbedrijven	142	119	-16,2%	766	733	-4,3%	18,5%	16,2%
Totale tewerkstelling	242	182	-24,8%	2.250	1.857	-17,5%	10,8%	9,8%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.10: Evolutie van de invoegtewerkstelling, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2012 waren er in West-Vlaanderen 68 nog lopende, erkende invoegbedrijven. Dat komt overeen met 18,6% van het Vlaamse totaal (366 invoegbedrijven).
- De West-Vlaamse invoegbedrijven stelden in 2012 in totaal 182 invoegwerknemers tewerk. Ten opzichte van 2011 daalde de invoegtewerkingstelling in West-Vlaanderen met 60 personen of bijna 25%²⁵.
- In Vlaanderen nam de invoegtewerkingstelling eveneens af, maar minder fors dan in West-Vlaanderen (-17,5%). Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse invoegtewerkingstelling liep daarmee terug van 10,8% in 2011 naar 9,8% in 2012.
- Van 2008 tot en met 2010 vormden de dienstencheque-ondernemingen (met minstens 55,4% van alle invoegtewerkingstelling) het belangrijkste segment in West-Vlaanderen. Vanaf 2009 kunnen dienstencheque-ondernemingen echter geen subsidies meer ontvangen voor nieuwe invoegwerknemers. De impact hiervan liet zich meteen voelen: in 2011 daalde het aantal (gesubsidieerde) invoegwerknemers binnen de dienstencheque-ondernemingen met 46,8% in West-Vlaanderen. In 2012 kwam daar nog eens een verlies van 37% bij. In 2012 vond nog slechts 34,6% van alle West-Vlaamse invoegtewerkingstelling plaats in het segment van de dienstencheque-ondernemingen tegenover 65,4% in het segment van de commerciële bedrijven.
- Binnen West-Vlaanderen vinden we de grootste concentratie van invoegbedrijven in de arrondissementen Kortrijk (19 invoegbedrijven), Brugge (18 invoegbedrijven) en Oostende (15 invoegbedrijven). Het aantal invoegbedrijven is ondervertegenwoordigd in de Westhoek (zes invoegbedrijven). Ook op het vlak van invoegtewerkingstelling spant het arrondissement Kortrijk de kroon met 54 invoegwerknemers, of 29,7% van het West-Vlaamse totaal.
- De West-Vlaamse invoegwerknemer presteert gemiddeld 0,8 VTE. In Vlaanderen is dat gemiddeld 0,7 VTE.

²⁵ Opmerking: steeds meer bedrijven, zowel invoegbedrijven als gewone bedrijven, vragen en verwerven (ook) het statuut van inschakelingsbedrijf omdat de procedure eenvoudiger is en er een belangrijk fiscaal voordeel aan vast hangt. Al is er een daling van het aantal invoegwerknemers, wil dit niet noodzakelijk betekenen dat er minder personen uit de kansengroepen worden tewerkgesteld. Het aantal SINE's en art. 60'ers dat in de inschakelingsbedrijven (met federale erkenning) is tewerkgesteld, nam in West-Vlaanderen toe van 742 personen in 2011 naar 798 personen in 2012 (zie tabel 2.14). In die zin moet de daling van het aantal invoegwerknemers (Vlaamse erkenning) hier genuanceerd worden.

3.4. Tijdelijke tewerkstelling

Hieronder vallen diverse werkvormen die kansengroepen werkervaring bezorgen, al dan niet gekoppeld aan een formele opleiding, met het oog op doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt.

Tijdelijke tewerkstelling verschilt op dit vlak van de vorige drie werkvormen, die wél als doel hadden personen uit de kansengroepen tewerk te stellen voor onbepaalde duur, weliswaar met *mogelijkheid* tot doorstroming naar een job in het regulier economisch circuit.

In deze studie bespreken we zeven federale of Vlaamse werkvormen die op één of andere manier tijdelijke werkervaring bezorgen aan personen uit de kansengroepen om ze klaar te stomen voor de (reguliere) arbeidsmarkt:

- art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving (federaal);
- art. 61 van de OCMW-wetgeving (federaal);
- werkervaringsprojecten (Vlaamse tewerkstellingsmaatregel);
- GESCO-opleidingsprojecten (Vlaamse tewerkstellingsmaatregel);
- brugprojecten (Vlaamse tewerkstellingsmaatregel);
- invoeginterim (federaal tewerkstellingsprogramma in samenwerking met de uitzendsector);
- activiteitencoöperatie (federale/Vlaamse tewerkstellingsmaatregel).

3.4.1. Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving²⁶

Tewerkstelling overeenkomstig art. 60 §7 is een vorm van maatschappelijke dienstverlening waarbij het OCMW iemand die een beroep doet op het leefloon of financiële ondersteuning, een baan bezorgt. Op die manier kan die persoon werkervaring opdoen (arbeidsmarktveraring, arbeidsattitudes ...) en wordt ervoor gezorgd dat hij of zij terug een beroep kan doen op een sociale uitkering. De werknemer ontvangt een arbeidscontract van bepaalde duur waarvan de duur niet langer kan zijn dan de periode die nodig is om zich terug in orde te stellen met de sociale zekerheid.

Het OCMW is altijd de juridische werkgever en kan de betrokkene in zijn eigen diensten tewerkstellen of ter beschikking stellen van een derde werkgever, zoals bijvoorbeeld een gemeente, een vzw, een ander OCMW, een partner (bijvoorbeeld een private onderneming) met wie het OCMW een overeenkomst heeft, enzovoort.

De werkgever (het OCMW) ontvangt een toelage²⁷ van de federale overheid (POD maatschappelijke integratie) voor de duur van de tewerkstelling en geniet van een vrijstelling van werkgeversbijdragen²⁸ voor sociale zekerheid.

²⁶ Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

²⁷ Deze toelage is gelijk aan het bedrag van het leefloon categorie 3 dat op dat moment van toepassing is.

²⁸ Wanneer een werknemer in het kader van art. 60 §7 ter beschikking wordt gesteld van een erkende sociale economieonderneming, dan wordt de federale toelage verhoogd.

Tot de doelgroep behoort iedereen die tegelijkertijd aan de volgende voorwaarden voldoet:

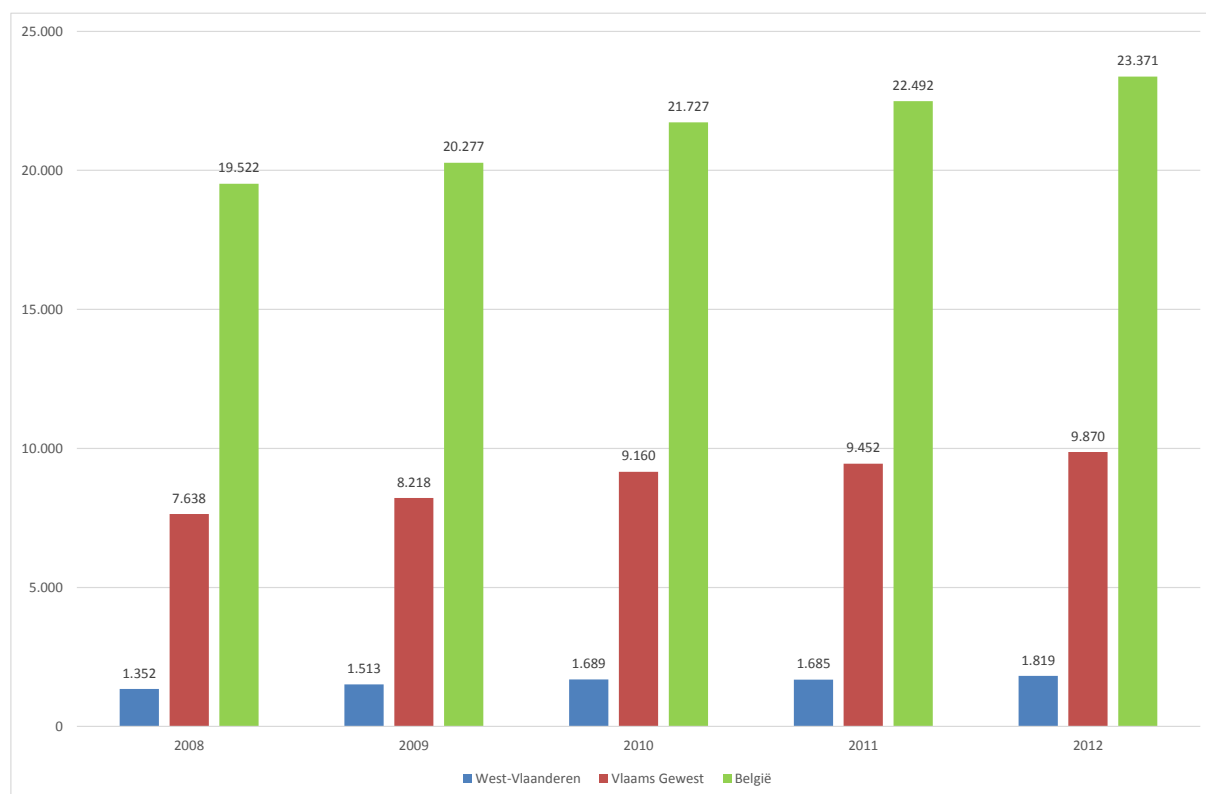
- gerechtigd zijn op maatschappelijke integratie (leefloon) of op financiële maatschappelijke hulp;
- ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister;
- niet gerechtigd zijn op volledige sociale uitkeringen.

Tabel 1.9: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Personen met recht op maatschappelijke hulp	495	539	+8,9%	2.829	3.085	+9,0%	17,5%	17,5%
Personen met recht op maatschappelijke integratie	1.190	1.280	+7,6%	6.623	6.785	+2,4%	18,0%	18,9%
Totaal aantal begunstigden	1.685	1.819	+8,0%	9.452	9.870	+4,4%	17,8%	18,4%

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid (momentopname d.d. 20/08/2013), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.11: Evolutie van het aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid (momentopname d.d. 20/08/2013), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werden 1.819 personen in West-Vlaanderen geactiveerd via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving. Dat komt overeen met 18,4% van het Vlaamse totaal.
- Van 2008 tot 2012 nam de tewerkstelling via art. 60 §7 jaarlijks gemiddeld toe met 7,7% in West-Vlaanderen en met 6,6% in Vlaanderen.
- Binnen West-Vlaanderen vinden we de grootste tewerkstelling via art. 60 §7 in het arrondissement Kortrijk (523 personen in 2012 of 28,8% van het West-Vlaamse totaal). In het arrondissement Diksmuide wordt het minst van deze maatregel gebruikgemaakt (22 personen of 1,2% van het West-Vlaamse totaal).

3.4.2. Art. 61 van de OCMW-wetgeving

Artikel 61 van de organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, biedt een OCMW de mogelijkheid om een overeenkomst te sluiten met een openbare of een privé-instelling ter verwezenlijking van de hem opgedragen taken en doelstellingen. In het geval het OCMW een overeenkomst sluit met een privéonderneming met winstoogmerk voor het realiseren van zijn tewerkstellingsopdracht, dan kan het OCMW van de POD Maatschappelijke Integratie een toelage krijgen die volledig moet worden besteed aan de omkadering en/of opleiding van de tewerkgestelde. Dit is de zogenaamde 'omkaderings- en opleidingspremie' (OOP).

Er zijn twee mogelijkheden:

- een OCMW-cliënt die gerechtigd is op maatschappelijke integratie of financiële maatschappelijke hulp gaat aan de slag gaat bij een privéonderneming met winstoogmerk;
- of een OCMW-cliënt die gerechtigd is op maatschappelijke integratie of financiële maatschappelijke hulp is in dienst van het OCMW en wordt door het OCMW ter beschikking gesteld aan een derde die een privéonderneming met winstoogmerk is²⁹.

In elk van beide scenario's moet het OCMW een (samenwerkings)overeenkomst inzake tewerkstelling met de privéonderneming op papier zetten. Het OCMW betaalt de premie door aan de privéonderneming die zelf de kosten voor omkadering en/of opleiding heeft gemaakt of behoudt de premie zelf³⁰.

De doelgroep bestaat uit:

- personen met recht op maatschappelijke integratie (leefloners);
- personen met recht op financiële maatschappelijke hulp (vreemdelingen).

Tabel 1.10: Gemiddeld aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Personen met recht op maatschappelijke hulp	8	9	+12,5%	15	17	+13,3%	53,3%	52,9%
Personen met recht op maatschappelijke integratie	18	19	+5,6%	49	35	-28,6%	36,7%	54,3%
Totaal aantal begunstigen	26	28	+7,7%	64	52	-18,8%	40,6%	53,8%

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid

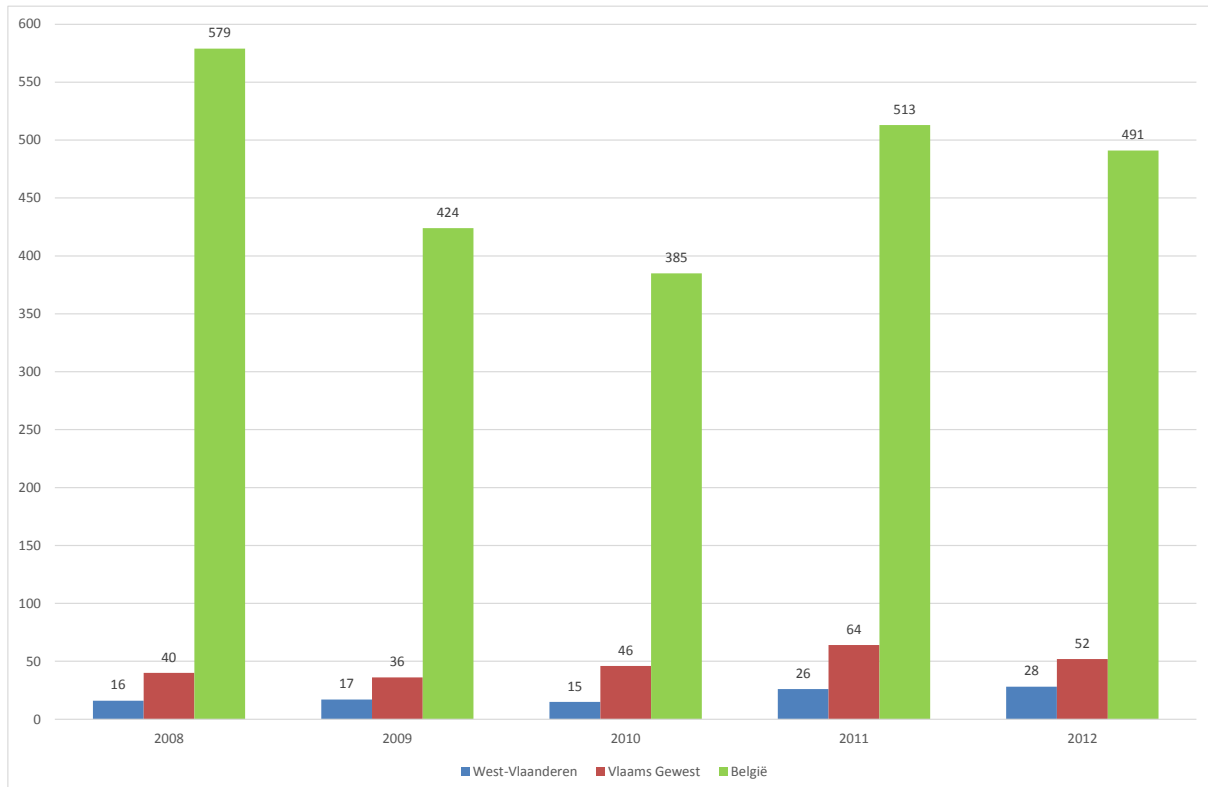
²⁹ Combinatie met artikel 60 §7 van de OCMW-wetgeving kán, maar is evenwel niet noodzakelijk; de OOP kan bijvoorbeeld ook in combinatie met Activa.

³⁰ Info: http://www.vvsg.be/economie_en_werk/werk/activeringsbeleid_ocmw/maatregelen/Pages/artikel61.aspx

(momentopname d.d. 20/08/2013), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.12: Evolutie van het aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid (momentopname d.d. 20/08/2031), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werden 28 personen in West-Vlaanderen geactiveerd via artikel 61 van de OCMW-wetgeving, dat zijn twee personen meer dan in 2011.
- Meer dan de helft (53,8%) van de personen die in 2012 in Vlaanderen via art. 61 werden tewerkgesteld zijn afkomstig uit West-Vlaanderen.
- Binnen West-Vlaanderen werd vanaf 2011 uitsluitend van de maatregel gebruikgemaakt in de arrondissementen Brugge en Kortrijk.
- De tewerkstelling via art. 61 kent een schommelend verloop. In vergelijking met 2008 nam de tewerkstelling via art. 61 in 2012 toe met 75% in West-Vlaanderen en met 30% in Vlaanderen. In absolute cijfers gaat het in beide regio's om slechts 12 extra begunstigden.
- Binnen België wordt art. 61 vooral in Wallonië gebruikt. Het aantal art. 61'ers moet in verhouding gezien worden met het aantal personen met recht op maatschappelijke integratie. Daarenboven hangt de activeringspolitiek af van de lokale beleidskeuzes (het kader is federaal, de invulling gebeurt lokaal). Het feit dat het Waalse Gewest de art. 60 §7'ers die ter beschikking worden gesteld van een privéonderneming niet subsidieert (gewestelijke beleidsbeslissing, uit principe) speelt een belangrijke rol; wanneer een OCMW-begunstigde een job vindt in een privéonderneming zullen de Waalse OCMW's een beroep doen op art. 61 (en op de Activa-maatregel), en minder op art. 60-tewerkstelling in een privéonderneming, omdat de Waalse OCMW's in dit laatste geval de federale en de gewestelijke steun niet kunnen cumuleren.

3.4.3. Werkervaringsprojecten

Op 10 juli 2008 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe besluit betreffende werkervaringsprojecten goed (voorheen: Werkervaringsplan-plus of WEP-plus). Het programma biedt langdurige werkzoekenden een begeleide competentieversterkende³¹ leerervaring aan met het oog op uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.

Een werkervaringstraject duurt 12 maanden, maar kan ook worden beperkt tot zes maanden of verlengd tot 18 maanden al naargelang de noden van de werkzoekende. De maatregel is bij voorkeur gericht naar laaggeschoolde werkzoekenden.

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe besluit op 1 januari 2009 bestaat het stelsel van de werkervaring uit twee modules die gelijktijdig lopen:

- de werkervaringsmodule: deze omvat een leerwerkervaring op één of meer werkplekken van minimaal zes en maximaal 12 maanden waarbij de werkzoekende op de werkvloer begeleid wordt door een werkervaringspromotor;
- de inschakelingsmodule: deze is gericht op de versterking van de generieke competenties van de werkzoekende met het oog op een duurzame uitstroom van de doelgroepwerknemer naar de reguliere arbeidsmarkt. Deze module wordt verzorgd door het leerwerkbedrijf.

Het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie is het aanspreekpunt voor promotoren, werkzoekenden worden door de VDAB toegeleid. Promotoren behoren tot de niet-commerciële sector en de overheid.

De financiering gebeurt gedeeltelijk door een activering van de werkloosheidsuitkering of het leefloon (federale middelen). Voor werkzoekenden die geen werkloosheidsuitkering of leefloon ontvangen, gebeurt de financiering via het GESCO-stelsel (Vlaamse middelen). Daarnaast krijgen werkervaringspromotoren ook nog een financiering voor de omkadering en kunnen leerwerkbedrijven een aanvullende omkaderingspremie, een inschakelingsvergoeding en desgevallend een nazorgvergoeding ontvangen.

³¹ Tijdens de werkervaring moeten competenties verworven worden die nodig zijn voor een job in het regulier economisch circuit:

- basiscompetenties:
 - NT2 (Nederlands),
 - computervaardigheden (basisniveau),
 - sociale vaardigheden (attitude, op tijd komen, met collega's omgaan, zelfredzaamheid, mobiliteit ...);
- technische vaardigheden (in functie van een concreet jobdoelwit);
- sollicitatievaardigheden.

Doelgroep zijn:

- langdurig werkzoekenden die op het moment van indiensttreding:
 - of zonder onderbreking minstens 24 maanden volledig uitkeringsgerechtigd werkloos zijn,
 - of zonder onderbreking minstens 12 maanden een leefloon genieten of gerechtigd zijn op financiële maatschappelijke hulp en ingeschreven zijn als werkzoekende,
 - of minstens 24 maanden als niet-werkende werkzoekende ingeschreven zijn bij de VDAB;
- de deeltijds lerenden met draaglast³²;
- personen met een psychologische, psychiatrische, medische, mentale of sociale beperking;
- andere dan hierboven vermelde leefloongerechtigden en gerechtigden op financiële maatschappelijke hulp.

Het aandeel van deze laatste drie categorieën in het totaal aantal werkervaringsplaatsen in Vlaanderen kan maximaal 10% bedragen.

Op 7 september 2012 werd het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de werkervaring definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het wijzigingsbesluit werd op 9 oktober 2012 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en ging in op 1 januari 2013. In uitvoering ervan zullen alle bestaande werkervaringsprojecten automatisch met één jaar worden verlengd, met name van 1 januari 2013 tot 31 december 2013. Met ingang van 1 januari 2013 kan ook een Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO)³³ in aanmerking worden genomen voor de toekenning van een nazorgvergoeding aan het leerwerkbedrijf.

Tabel 1.11: Aantal personen in werkervaringsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

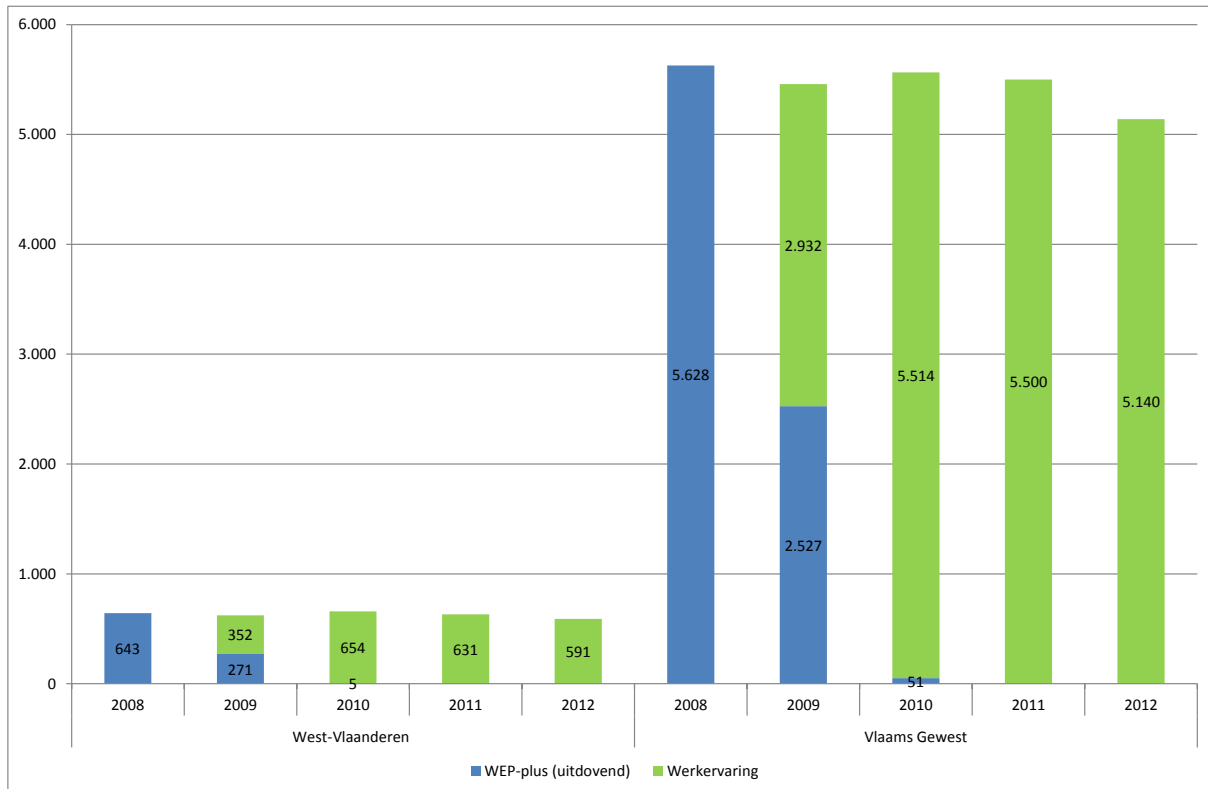
	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	631	591	-6,3%
Vlaams Gewest	5.500	5.140	-6,5%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	11,5%	11,5%	

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

³² De draaglast kan men interpreteren als de aanwezigheid van problemen die er aanleiding toe geven dat de deeltijds lerende niet dadelijk toeleidbaar is naar de reguliere arbeidsmarkt.

³³ Zie punt 5.1.1.

Figuur 1.13: Evolutie van het aantal personen in werkervaringsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 waren er in West-Vlaanderen 591 personen in een werkervaringsproject, dat zijn er 6,3% minder dan in 2011. In Vlaanderen daalde het aantal personen binnen werkervaring in 2012 met 6,5% tot 5.140.
- Het aandeel van West-Vlaanderen in het aantal Vlaamse begunstigden bedroeg in 2012 slechts 11,5%.
- 38,2% van de personen in een werkervaringsproject in West-Vlaanderen doorloopt zijn ervaringstraject in het arrondissement Kortrijk en 25,2% in het arrondissement Brugge.
- In de periode 2008-2012 zien we enkel een stijging van het aantal deelnemers in het jaar 2010. Het aantal personen dat werd bereikt met de maatregel werkervaring daalde in de periode 2008-2012 met 8,1% in West-Vlaanderen en met 8,7% in Vlaanderen.
- Zoals voorzien in het besluit van werkervaring van 2008 gaan erkende werkervaringsplaatsen verloren als ze zes maanden niet worden ingevuld. In 2009 werden in West-Vlaanderen 325,50 plaatsen (uitgedrukt in VTE) toegekend. Buiten een tijdelijke uitbreiding van 1 jaar in 2010, zijn er sindsdien geen nieuwe plaatsen meer bijgekomen. Van de 325,50 plaatsen die in 2009 werden toegekend, waren er in 2013 (momentopname d.d. 18/10/2013) nog maar 258,39 of 79,4% actief (ingevuld of niet-vervallen). De andere plaatsen gingen gradueel verloren, telkens nadat ze meer dan zes maanden niet werden ingevuld.

3.4.4. GESCO-opleidingsprojecten

In 1989 ging GESCO, het veralgemeend stelsel van gesubsidieerde contractuelen, van start³⁴. Via GESCO wou de Vlaamse overheid arbeidsplaatsen scheppen in de niet-commerciële sector³⁵ met als doel langdurige en meestal laaggeschoolde werkzoekenden aan een job te helpen³⁶.

Een specifiek onderdeel van de klassieke GESCO-projecten zijn de ‘Kelchtermansprojecten’, dit zijn lokale opleidingsprojecten voor risicogroepen (voornamelijk laaggeschoolde en/of langdurige werklozen of bestaansminimumtrekkers) uitgevoerd door private non-profitorganisaties. Deze projecten liggen in het randgebied van vorming en werkervaring.

De deelnemers krijgen in een opleidingsstatuut (geen arbeidsovereenkomst) in een realistische bedrijfssetting een training van opleiders die zelf als GESCO tewerkgesteld worden. Voor de GESCO’s in deze projecten wordt er bovenop een loonpremie ook een werkingspremie uitgekeerd³⁷. Vandaar de specifieke benaming Kelchtermansgesco’s.

Met ingang van 1 januari 2009 werd de regelgeving rond de opleidingsprojecten gewijzigd (artikel 8 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen). De voornaamste wijzigingen betreffen het takenpakket, de doelgroep, de uitstroom en de invoering van de acties binnen het opvolgingssysteem van de VDAB.

Doordat de regelgeving wijzigde, zijn er voor het (overgangs)jaar 2008 geen gegevens over het aantal cursisten beschikbaar.

Doelgroep (vanaf 1 januari 2009) zijn werkzoekenden die beperkt deelnemen aan de arbeidsmarkt. Wie tot deze doelgroep behoort, wordt bepaald door de VDAB en deze categorieën kunnen wijzigen. Een opsomming van de doel-groepen met hun definitie is terug te vinden op de website van de VDAB. In 2012 gaat het om volgende categorieën: allochtonen, kortgeschoolden, arbeidsgehandicapten en 50-plussers.

³⁴ GESCO verving volgende tewerkstellingsprogramma’s: Bijzonder Tijdelijk Kader (BTK), Derde Arbeidscircuit (DAC), Interdepartementaal Begrotingsfonds (IBF) en Tewerkgestelde Werklozen. Wetgevend kader:

- Programmawet van 30 december 1988;
- Besluit van de Vlaamse Regering tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen van 27 oktober 1993;
- Ministerieel Besluit van 21 juni 1999 tot uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 ter veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen.

³⁵ De niet-commerciële sector is van sociaal, openbaar of cultureel belang, beoogt geen winst en voldoet aan collectieve behoeften waaraan anders niet had kunnen worden voldaan.

³⁶ Nieuwe aanvragen zijn niet meer mogelijk; enkel wijzigingen aan bestaande GESCO-projecten zijn mogelijk. Diegene die nu nog lopen hebben een uitdovend karakter.

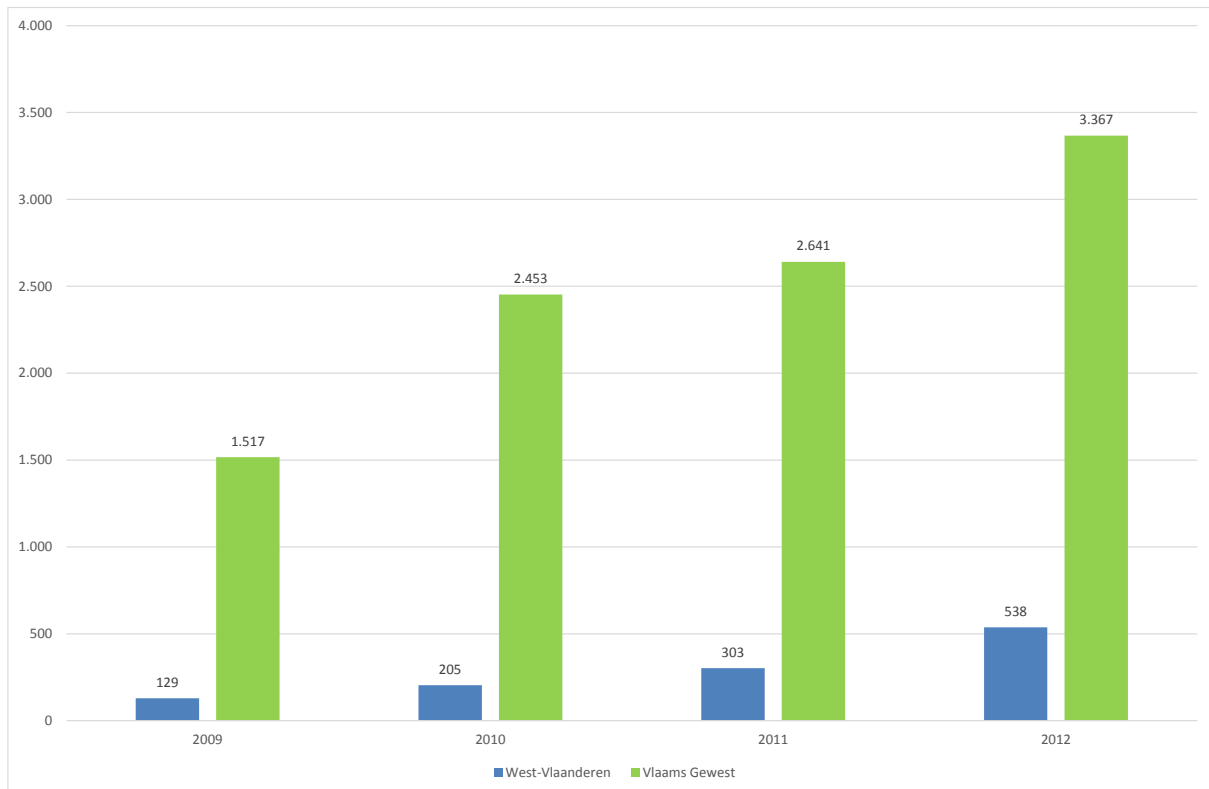
³⁷ De subsidiëring van deze projecten verloopt al jaren via het Vlaams Subsidie Agentschap (VSAWSE). Naast de financiering via het VSAWSE haalden de promotoren van de opleidingsprojecten een deel van hun middelen uit ESF-projecten (Europees Sociaal Fonds). Toen beslist werd om deze ESF-financiering te vervangen door de ESF-tender, dreigden ze een deel van hun inkomsten te verliezen. Daarop werd beslist dat de VDAB de premie vanuit het VSAWSE zou aanvullen of bijpassen. Er werd van de gelegenheid gebruikgemaakt om de projecten ook te moderniseren.

Tabel 1.12: Aantal doelgroepcursisten in de GESCO-opleidingsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	303	538	+77,6%
Vlaams Gewest	2.641	3.367	+27,5%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	11,5%	16,0%	

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.14: Evolutie van het aantal doelgroepcursisten in de GESCO-opleidingsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009-2012.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 volgden 3.367 personen een GESCO-opleidingstraject in Vlaanderen; 538 of 16% van de doelgroepcursisten is uit West-Vlaanderen afkomstig. Voor West-Vlaanderen gaat het om cursisten van VOKANS (Vormings- en OpleidingsKANSen) West-Vlaanderen en van KOPA (Kans OP Arbeid) West-Vlaanderen.
- In 2012 waren er in West-Vlaanderen 77,6% doelgroepcursisten meer dan in 2011. In Vlaanderen bedroeg de stijging 27,5%.
- Aangezien de doelstelling in verband met het aantal cursisten werd opgetrokken, is hun aantal de voorbije jaren aanzienlijk gestegen. In vergelijking met 2009, het jaar waarin de nieuwe regelgeving in voege ging, is het aantal cursisten fors toegenomen. In West-Vlaanderen verviervoudigde het aantal cursisten tussen 2009 en 2012 (van 129 naar 538). Het aantal in Vlaanderen kende ruim een verdubbeling, van 1.517 in 2009 naar 3.367 in 2012.

3.4.5. Brugprojecten

Brugprojecten zijn er op gericht jongeren die schoolmoe zijn arbeidsattitudes bij te brengen en hen op die manier klaar te stomen voor de arbeidsmarkt. Jongeren doen via een begeleide praktijkopleiding werkervaring op bij een promotor (gemeentebestuur, provinciebestuur, OCMW, gemeente, vzw ...) en dit gedurende 20 uur per week voor maximaal tien maanden.

Brugprojecten worden beschouwd als een vooropleiding en een opstap naar een klassieke arbeids- of leerovereenkomst (in het gewone arbeidscircuit).

Het brugproject is een trajectonderdeel bedoeld voor jongeren die:

- ingeschreven zijn als regelmatige leerling in een Centrum Deeltijds Onderwijs;
- na de inschrijving als leerling ingeschreven zijn als deeltijds lerende bij de VDAB/ACTIRIS;
- minimum 15 jaar zijn;
- arbeidsbereid zijn, maar hun arbeidsgerichte attitudes en vaardigheden nog verder moeten ontwikkelen;
- nood hebben aan opleiding, bemiddeling en ook aan gestructureerde opvang en begeleiding, vooraleer zij toe zijn aan reguliere tewerkstelling.

Tabel 1.13: Aantal leerlingen in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	205	222	+8,3%
Vlaams Gewest	896	983	+9,7%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,9%	22,6%	

Gemiddelde over tien meetpunten.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het schooljaar 2012-2013 zaten gemiddeld 222 leerlingen in West-Vlaanderen in een brugproject, dat is 8,3% meer dan het schooljaar ervoor. In Vlaanderen was de groei op één jaar tijd nog iets sterker: +9,7%.
- West-Vlaanderen vertegenwoordigt 22,6% van het aantal brugjongeren in Vlaanderen.
- Binnen West-Vlaanderen wordt het grootste aantal brugjongeren geteld in de regio Zuid-West-Vlaanderen: gemiddeld 113 leerlingen in het schooljaar 2012-2013. Dit komt overeen met ruim de helft (50,9%) van alle brugjongeren in West-Vlaanderen. Op de tweede plaats staat de regio Brugge met gemiddeld 39 brugleerlingen. De participatie is het laagst in de Westhoek (gemiddeld 16 leerlingen).
- In 2010 veranderde de methodiek om het aantal brugjongeren te tellen. In het schooljaar 2010-2011 zaten - volgens de nieuwe berekeningsmethode - 873 jongeren³⁸ in Vlaanderen in een brugproject. Het aantal brugjongeren gaat vanaf dan in stijgende lijn. In 2012 zijn er in Vlaanderen 12,6% meer brugjongeren dan in 2010. In West-Vlaanderen gaat het aantal brugjongeren er in het schooljaar 2011-2012 eventjes op achteruit (drie brugjongeren minder dan in het schooljaar 2010-2011). In het schooljaar 2012-2013 neemt het aantal brugjongeren toe met 17 eenheden waardoor er in 2012 uiteindelijk 6,7% meer brugleerlingen werden geteld in vergelijking met 2010.
- De deelname aan brugprojecten moet ook gekaderd worden binnen het aanbod dat beschikbaar is. De beschikbare uren worden toegekend door de dienst Beroepsopleiding van het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Overheid.

3.4.6. Invoeginterim

Met de activeringsmaatregel 'invoeginterim'³⁹ wil de federale overheid moeilijk te plaatsen werknemers, in samenwerking met de uitzendsector, inschakelen op de arbeidsmarkt.

Een uitzendkantoor sluit een overeenkomst met de Minister van Maatschappelijke Integratie, waarbij ze zich voor dit tewerkstellingsprogramma engageert. Dit engagement houdt in dat het uitzendkantoor werknemers uit de doelgroep voltijds zal aanwerven met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur. In de loop van de arbeidsovereenkomst probeert het uitzendkantoor de werknemers aan de hand van uitzendopdrachten werkervaring aan te reiken en op termijn een blijvende tewerkstelling bij een derde werkgever. Tevens moet het kantoor de werknemer de nodige opleiding en omkadering bieden. In ruil voor dit engagement krijgt het uitzendkantoor gedurende twee jaar een loonsubsidie.

Doelgroep:

- leefloners;
- gerechtigden op financiële steun;
- degenen die in het kader van art. 60 §7 worden tewerkgesteld.

³⁸ Het betreft hier een *gemiddeld* cijfer van tien meetpunten (maandelijks). Het aantal unieke jongeren ligt waarschijnlijk nog een stukje hoger. De oude methode had maar vier meetpunten.

³⁹ Wettelijke basis:

- 11 juli 2002 – Koninklijk Besluit tot vaststelling van de financiële tussenkomst vanwege het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in het kader van de invoeginterim.
- 14 november 2002 – Koninklijk Besluit tot vaststelling van de financiële tussenkomst vanwege het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor een rechthebbende op financiële maatschappelijke hulp in het kader van de invoeginterim.

VASTSTELLINGEN

- Vanaf 2008 wordt nergens nog in Vlaanderen van deze activeringsmaatregel gebruikgemaakt.
- In heel België worden in 2012 nog slechts vier begunstigden geteld.

3.4.7. Activiteitencoöperatie

Een activiteitencoöperatie coacht niet-werkende werkzoekenden naar zelfstandig ondernemerschap. Ze geeft mensen de kans om – mits ze aan bepaalde voorwaarden voldoen – zonder risico hun ondernemingsidee in de markt uit te testen met het oog op de uitbouw van een rendabele zelfstandige activiteit. Hierbij behouden ze gedurende een periode van maximaal 18 maanden hun werklozenstatuut en uitkering, terwijl de activiteitencoöperatie hen de nodige begeleiding en coaching biedt, zowel individueel als collectief. Op basis van hun reële ervaringen kunnen de kandidaat-ondernemers dan beslissen of hun ondernemersproject in de praktijk haalbaar is en of ze de stap naar het statuut van zelfstandige zetten.

Doelgroep zijn kandidaat-ondernemers die op het ogenblik van de ondertekening van hun overeenkomst met de activiteitencoöperatie:

- volledig uitkeringsgerechtigd werkloos zijn (minstens drie of minstens zes maand naargelang ouder of jonger dan 50 jaar) of;
- recht hebben op maatschappelijke integratie (leefloon) of;
- recht hebben op financiële maatschappelijke hulp.

Het idee om werklozen te helpen om zelfstandige te worden, kwam overgewaaid vanuit Frankrijk. In België zagen de eerste activiteitencoöperaties het levenslicht in Wallonië. Lange tijd werkten ze in het experimentele kader dat werd uitgetekend in een rondschrijven van Minister Onkelinx (Maart 2001). Door de Programmawet (Belgisch Staatsblad, 14 maart 2007, 'Titel VII - Werk - Hoofdstuk I - Activiteitencoöperaties') kregen ze een wettelijke basis. In een bijhorend Koninklijk Besluit (15 juni 2009) werden de krachtlijnen van de wet concreet gemaakt⁴⁰. In België zijn er op vandaag 12 activiteitencoöperaties die onder de federale wetgeving vallen.

In Vlaanderen zijn er sinds eind 2009 vijf activiteitencoöperaties die erkend zijn en gesubsidieerd worden door de Vlaamse overheid (Minister van Sociale Economie): Gusto in West-Vlaanderen, Startpunt in Oost-Vlaanderen, Co & Go! in Vlaams Brabant, Co-Actief in Antwerpen en Ondernemers Atelier in Limburg. In november 2013 werd als stap in de verdere groei en professionalisering van de activiteitencoöperaties 'Starterslabo' gelanceerd. Starterslabo vormt de gemeenschappelijke naam voor de vijf verschillende Vlaamse activiteitencoöperaties. Onder de noemer 'Starterslabo' wordt de interne werking van de vijf Vlaamse activiteitencoöperaties (nog meer) op elkaar afgestemd en wordt de onderlinge samenwerking intensiever gemaakt. De vijf activiteitencoöperaties blijven bestaan als aparte cvba's en behouden een eigen autonomie (bv. eigen provinciale projecten), die echter moet passen binnen het protocol van samenwerking.

⁴⁰ Koninklijk Besluit houdende diverse bepalingen betreffende het statuut van kandidaat-ondernemers in een activiteitencoöperatie (doelgroep, voorwaarden, toepassingsmodaliteiten, bedrag van de vergoedingen die de 'kandidaat-ondernemers' bovenop hun sociale uitkeringen kunnen ontvangen).

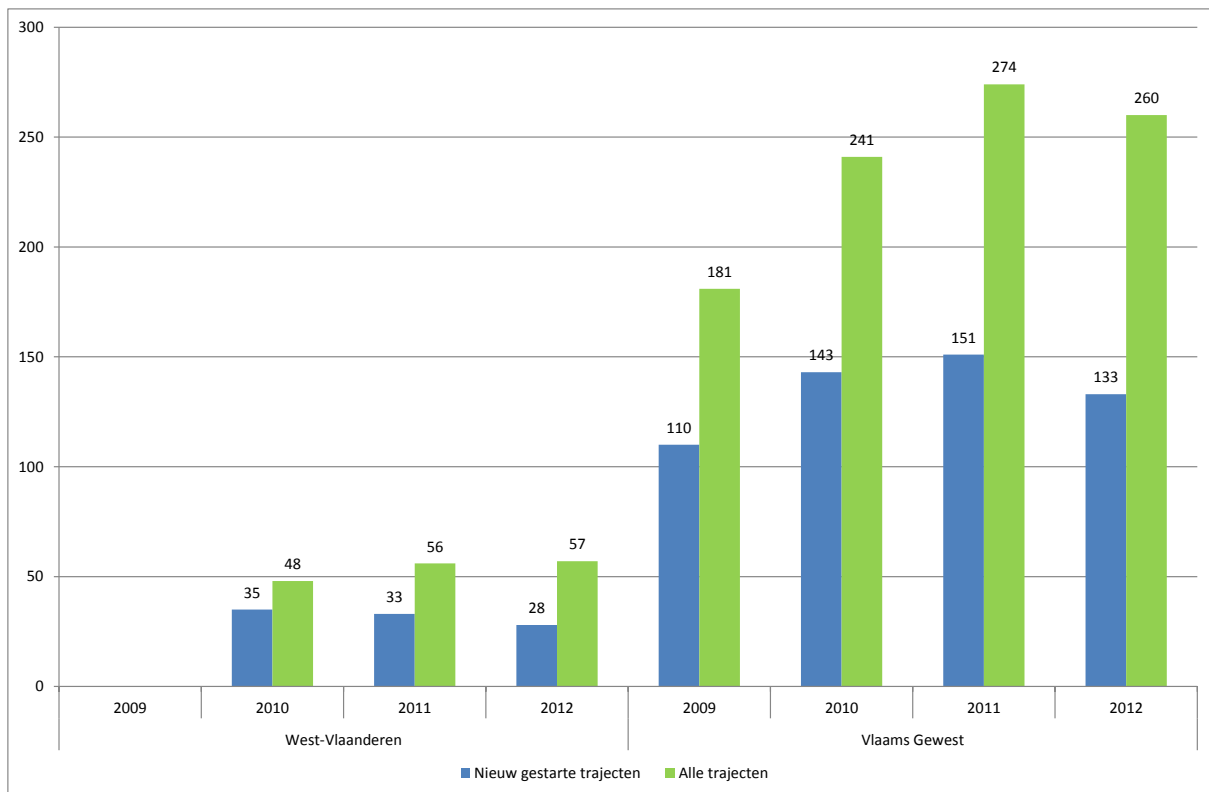
Tabel 1.14: Aantal personen actief in een traject van een activiteitencoöperatie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
Waarvan traject gestart voor jaar x	23	29	+26,1%	123	127	+3,3 %	18,7%	22,8%
Waarvan traject gestart in jaar x	33	28	-15,2%	151	133	-11,9 %	21,9%	21,1%
Aantal personen actief in traject	56	57	+1,8%	274	260	-5,1 %	20,4%	21,9%

Een aantal trajecten loopt over twee jaar.

Bron: Vlaamse activiteitencoöperaties, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.15: Evolutie van het aantal personen actief in een traject van een activiteitencoöperatie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009-2012.

De West-Vlaamse activiteitencoöperatie Gusto is pas eind 2009 gestart.

Bron: Vlaamse activiteitencoöperaties, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 begeleidde Gusto, de West-Vlaamse activiteitencoöperatie, 57 werkzoekenden die een eigen zaak wilden starten, dat is 21,9% van het Vlaamse totaal.
- 84% van de personen die in 2012 in West-Vlaanderen de werking van de activiteitencoöperatie verlieten, stroomden uit naar werk en 76% nam effectief het statuut van zelfstandige aan (in hoofd- of bijberoep). West-Vlaanderen scoort daarin beter dan de vijf Vlaamse activiteitencoöperaties samen (respectievelijk 75% en 58%).
- Het aantal personen actief in nieuw opgestarte trajecten in West-Vlaanderen ten opzichte van Vlaanderen daalde van 24,5% in 2010 naar 21,1% in 2012.

HOOFDSTUK 4. GESUBSIDIEERDE DIENSTENECONOMIE

Het doel van de gesubsidieerde diensteneconomie is dienstverlening aan de lokale gemeenschap (in de fysieke/figuurlijke nabijheid van de gebruiker) gekoppeld aan de creatie van tewerkstelling voor (hoofdzakelijk) kansengroepen.

We onderscheiden drie werkvormen:

- lokale diensteneconomieprojecten (LDE-projecten, de vroegere buurt- en nabijheidsdiensten of BND);
- buitenschoolse kinderopvang (BKO);
- het stelsel van de dienstencheques (DC).

De gesubsidieerde diensteneconomie onderscheidt zich van de sociale inschakelingseconomie door haar finaliteit. Bij de gesubsidieerde diensteneconomie staan twee doelstellingen voorop, namelijk (1) de tewerkstelling van kansengroepen en (2) het leveren van een collectieve of individuele dienst aan een lokale gebruiker. Beide doelstellingen zijn even belangrijk.

Bij sociale inschakelingseconomie staat slechts één resultaat voorop, met name de professionele inschakeling of tewerkstelling van kansengroepen. De economische activiteit – de productie van een goed of een dienst – is slechts het middel of instrument om dat doel te bereiken.

4.1. Lokale diensteneconomie

Met het programma lokale diensteneconomie (LDE) wordt vanuit de overheid een dienstenaanbod uitgebouwd dat aanvullend is op het bestaande reguliere aanbod en dat nauw aansluit op de maatschappelijke noden en trends (vergrijzing, combinatie arbeid-gezin, versterking van de sociale cohesie, milieubeleid, enzovoort). De doelgroepwerknemers worden duurzaam tewerkgesteld (contract voor onbepaalde duur⁴¹).

Kenmerkend voor lokale diensteneconomie:

- de dienstverlening kan individueel of collectief zijn⁴²;
- het programma is lokaal verankerd;
- er wordt een win-win situatie gerealiseerd voor mens, maatschappij en milieu door de toepassing van de principes van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en door de inschakeling van kansengroepen;
- verschillende belanghebbenden (Vlaamse overheid, federale overheid, lokale dienstverlenende overheid en de klanten) dragen financieel bij (klaverbladfinanciering).

⁴¹ Tenzij bijvoorbeeld in het geval van een vervangingsovereenkomst, dan kan de tewerkstelling maar tijdelijk zijn.

⁴² Individuele dienstverlening: aanvullende kinderopvang, vervoerdienst ... Collectieve dienstverlening: sociaal restaurant, onderhoud van fiets- en wandelpaden ...

Doelgroep zijn personen die:

- minstens één jaar niet-werkend werkzoekend zijn of;
- uitkeringsgerechtigd werkloos zijn of;
- minstens zes maanden leefloongerechtigd zijn;

en

- hoogstens een diploma secundair onderwijs hebben.

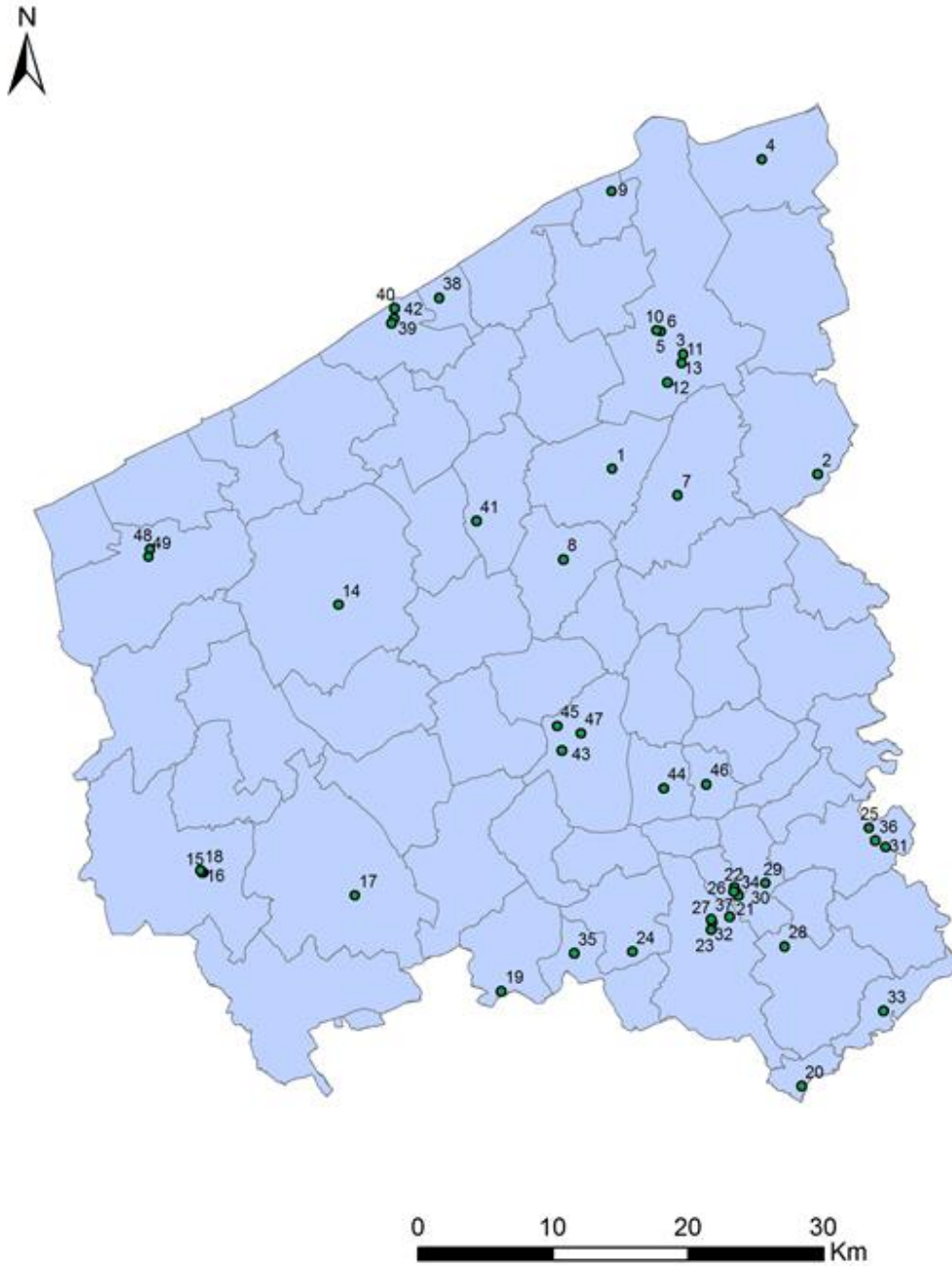
Begin 2008 werd de experimentele periode afgesloten en werd Lokale Diensteneconomie een reguliere maatregel⁴³. Verschillende lopende projecten en het programma collectieve invoeg (zie punt 3.3.1.) werden overgedragen naar het LDE-programma.

Voor de toekomstige hervorming van het Vlaamse beleid sociale economie en de gevolgen voor lokale diensteneconomie verwijzen we naar hoofdstuk 6.

⁴³ Decreet houdende Lokale Diensteneconomie van 22 december 2006 en Uitvoeringsbesluit van 5 oktober 2007.

Kaart 1.10: Lokale diensteneconomie in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

		Open oproep	Overheveling vanuit de experimenten naar het decreet	Thematische oproep	Verlenging 2012
1.	BND De Link	1			2
2.	BND OCMW Beernem	1			2
3.	Groep Intro - regio West-Vlaanderen	2	3		
4.	Kinderopvang de Duinhuisjes				1
5.	OCMW Brugge	1		1	9
6.	OCMW Brugge - De Blauwe Lelie			1	1
7.	OCMW Oostkamp - Buurtbedrijf Oostkamp in Actie				1
8.	OCMW Torhout - De Joblink	1			1
9.	Sociale Economie Blankenberge	1			
10.	Vereniging De Schakelaar	1		1	
11.	Vereniging 't Sas	1			
12.	Westtoer apb			1	1
13.	Westtoer apb				1
14.	Kinderdagverblijf Prutske			1	
15.	De Wervel				1
16.	Gemeentebestuur Poperinge	1			
17.	OCMW Ieper				1
18.	OCMW Poperinge				1
19.	OCMW Wervik	1			1
20.	BND Spiere-Helkijn				1
21.	Buurt- en Nabijheidsdienst Kortrijk	1			4
22.	Buurt Initiatieven Kurne			1	1
23.	De Braamrakkertjes				1
24.	De Vlashaard			1	1
25.	DieNaMo				1
26.	Eigen Gift - Eigen Hulp			1	1
27.	Gemeentebestuur Kortrijk - De Buurtpuzzel			1	
28.	Gemeentebestuur Zvevegem	2		1	1
29.	Hise	1			1
30.	IMOG Harelbeke	2			
31.	Kindercentrum Waregem - Kinderdagverblijf De Kindervilla			1	
32.	Mobiel				1
33.	OCMW Avelgem				1
34.	OCMW Kurne	1			
35.	OCMW Menen				1
36.	OCMW Waregem	1			
37.	Soetkin				6
38.	Gemeentebestuur Bredene				1
39.	Gemeentebestuur Oostende			1	3
40.	Het Verschil	1			
41.	OCMW Ichtegem	1			
42.	OCMW Oostende			1	
43.	Bouwmaatschappij De Mandel			2	1
44.	Engelbewaarder			1	
45.	OC Sint Idesbald			1	3
46.	OCMW Ingelmunster			1	
47.	OCMW Roeselare	1		1	1
48.	OCMW Veurne	1			
49.	Vrije Kinderdagverblijven Veurne - Sporrewaan			1	1

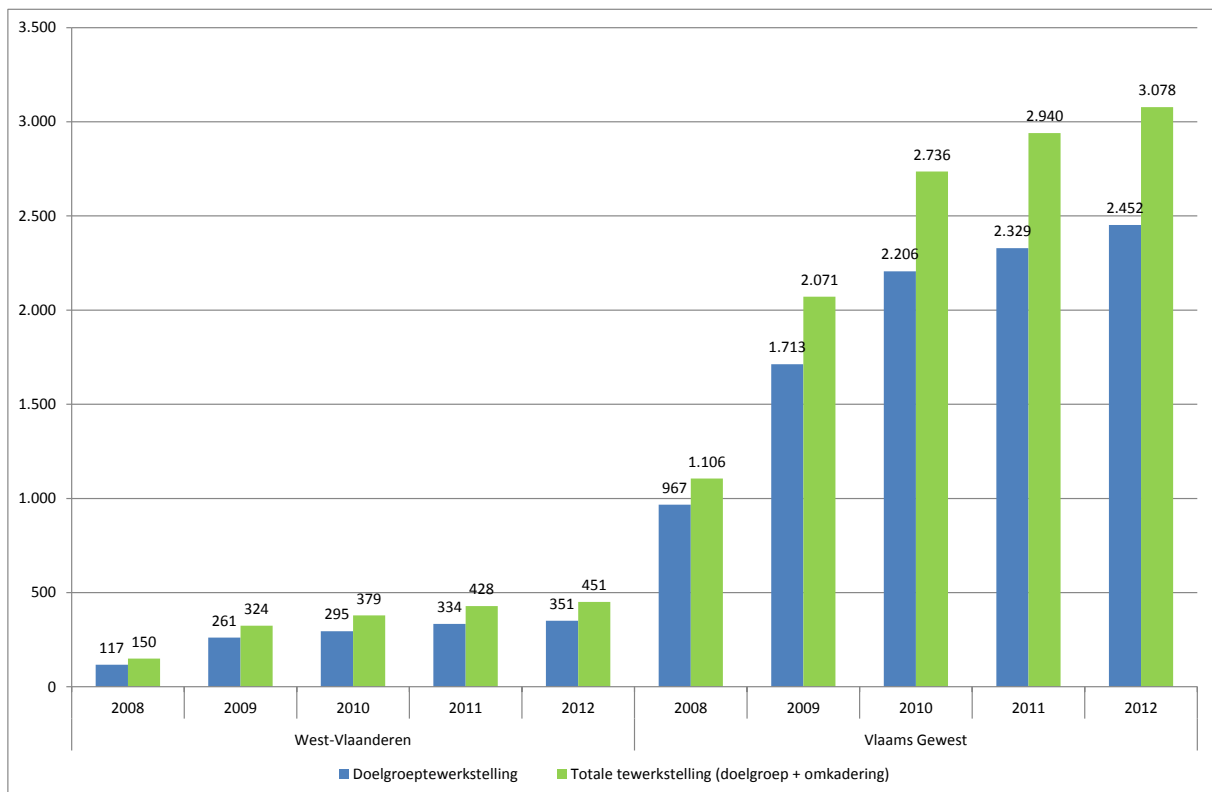
Aantal promotoren volgens (uniek) ondernemingsnummer.
Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 1.15: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012
	Doelgroepwerknemers	334	351	+5,1%	2.329	2.452	+5,3%	14,3%
Omkaderingspersoneel	94	100	+6,4%	611	626	+2,5%	15,4%	16,0%
Totale tewerkstelling	428	451	+5,4%	2.940	3.078	+4,7%	14,6%	14,7%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.16: Evolutie van de tewerkstelling in lokale diensteneconomie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2012 liepen er in West-Vlaanderen 100 LDE-initiatieven bij in totaal 49 promotoren.
- De meeste initiatieven in West-Vlaanderen liggen in of nabij de centrumsteden Kortrijk, Oostende en Brugge.
- In 2012 bood de lokale diensteneconomie in West-Vlaanderen tewerkstelling aan in totaal 351 doelgroepwerknemers, dat is 5,1% meer dan in 2011. De totale tewerkstelling (doelgroep en omkadering) steeg met 5,4%. In Vlaanderen groeide het aantal doelgroepwerknemers in de lokale diensteneconomie met 5,3% en de totale tewerkstelling met 4,7%.
- In 2012 bedroeg het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest 14,3% voor de doelgroepwerknemers en 14,7% voor de totale tewerkstelling.
- 41,6% van de doelgroeptewerkstelling in de lokale diensteneconomie in West-Vlaanderen situeert zich in het arrondissement Kortrijk en 27,9% in het arrondissement Brugge. Er is geen tewerkstelling in de lokale diensteneconomie in het arrondissement Tielt.
- In West-Vlaanderen en in het Vlaamse Gewest wordt 1 VTE doelgroeptewerkstelling in de lokale diensteneconomie door respectievelijk gemiddeld 1,3 en 1,2 personen ingevuld.
- De lokale diensteneconomie kende sinds de inwerkingtreding van het Decreet op 1 januari 2008 een sterke groei. Van 2008 tot 2012 verdrievoudigde zowel het aantal doelgroepwerknemers als het omkaderingspersoneel in West-Vlaanderen. In Vlaanderen steeg de doelgroeptewerkstelling met 154%, de omkadering nam toe met 350%. De sterkste stijging deed zich voor in 2009, één jaar nadat de experimentele periode werd afgesloten en lokale diensteneconomie een reguliere maatregel werd.

4.2. Buitenschoolse kinderopvang

De buitenschoolse kinderopvang (BKO), die door kansengroepen wordt verzorgd, biedt opvang voor en na de schooluren en tijdens schoolvakanties. Kind en Gezin is bevoegd om de initiatieven voor buitenschoolse opvang te erkennen. Werkgevers zijn gemeentebesturen, OCMW's en vzw's⁴⁴. De doelgroepwerknemers worden tewerkgesteld met GESCO-statuten^{45 46}.

De werknemer, die aangeworven wordt als begeleider in een initiatief buitenschoolse opvang, voldoet aan volgende voorwaarden:

- is een uitkeringsgerechtigde volledig werkloze, niet-werkende werkzoekende, OCMW-gerechtigde;
- heeft maximaal een diploma hoger secundair onderwijs;
- beschikt over een attest of diploma van een door Kind en Gezin erkende opleiding of over een ervaringsbewijs.

De werkgever ontvangt voor de begeleid(st)er een loonpremie en een omkaderingspremie. Lokale besturen hebben geen recht op een omkaderingspremie. Zowel lokale besturen als vzw's genieten daarnaast een vermindering van RSZ-werkgeversbijdragen.

⁴⁴ Verenigingen zonder winstoogmerk beheerst door de Wet van 27 juni 1921 die een sociaal, humanitair of cultureel doel nastreven.

⁴⁵ Gesubsidieerde contractuelen.

⁴⁶ Er zijn geen nieuwe aanvragen meer mogelijk in dit stelsel. De werkgever kan enkel bepaalde wijzigingen aan bestaande GESCO-projecten aanvragen.

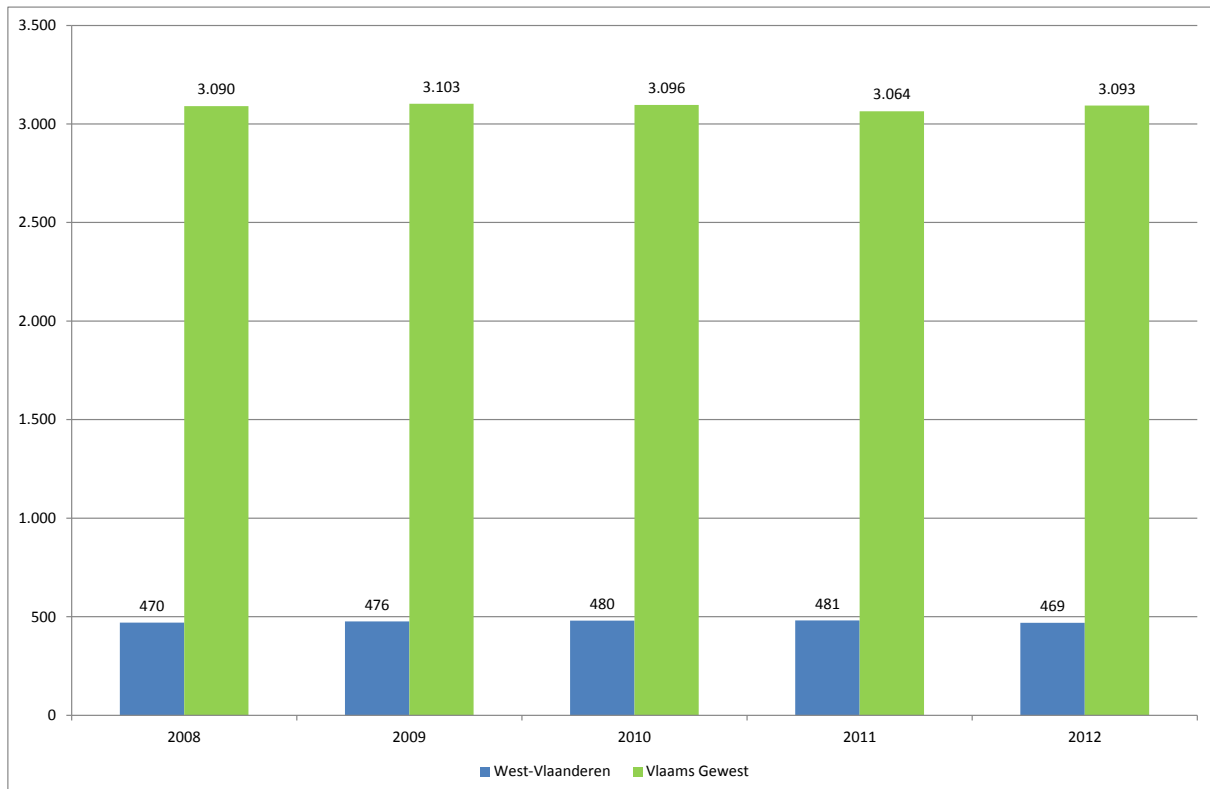
Tabel 1.16: Tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	481	469	-2,5%
Vlaams Gewest	3.064	3.093	+0,9%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,7%	15,2%	

Het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie maakt een opsplitsing in de projecten BKO Weerwerk, BKO occasionele kinderopvang en BKO Vlaams Werkgelegenheidsakkoord. De tabel geeft deze projecten gebundeld weer.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.17: Evolutie van de tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie maakt een opsplitsing in de projecten BKO, BKO occasionele kinderopvang en BKO Vlaams Werkgelegenheidsakkoord. De figuur geeft deze projecten gebundeld weer.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 waren 469 personen uit kansengroepen tewerkgesteld via buitenschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen, dat komt overeen met 15,2% van het Vlaamse totaal.
- De meeste tewerkstelling voor kansengroepen via buitenschoolse kinderopvang wordt gecreëerd in het arrondissement Brugge (105 personen of 22,4% van het West-Vlaamse totaal).
- Eén VTE buitenschoolse kinderopvang wordt ingevuld door gemiddeld twee personen (1,96 in West-Vlaanderen en 1,98 in het Vlaamse Gewest).
- Over de periode 2011-2012 steeg de tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang met bijna 1% in Vlaanderen. In West-Vlaanderen nam ze af met 2,5%.
- Over de periode 2008-2012 bleef de tewerkstelling in de buitenschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen alsook in Vlaanderen nagenoeg status-quo.

4.3. Stelsel van de dienstencheques

Het stelsel van de dienstencheques maakt het voor particulieren mogelijk om een erkende onderneming te betalen voor hulp van huishoudelijke aard.

De dienstencheques zijn een initiatief van de federale regering ter bevordering van buurtbanen en diensten. De doelstelling is dubbel: het creëren van arbeidsplaatsen en het bestrijden van zwartwerk.

In principe komt iedereen die ingeschreven is als werkzoekende in aanmerking voor een tewerkstelling in het kader van dienstencheques, bijvoorbeeld:

- werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering, leefloon of recht op financiële maatschappelijke hulp;
- mensen die voorheen gewoon thuis waren, zonder werk en zonder uitkering;
- personen die in het zwart werkten zonder dat ze een sociale uitkering ontvingen en hun toestand willen regulariseren;
- ...

Op 17 augustus 2012 verscheen in het Belgisch Staatsblad het KB van 3 augustus 2012 tot wijziging van het KB van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques (artikel 2bis van het KB van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques). De wijzigingen waarin dit besluit voorziet, betreffen de indienstneming van werkzoekenden door dienstencheque-ondernemingen, de prijs van de dienstencheques en de professionalisering van de sector:

- tewerkstellingsverplichting (60%-regel): per kwartaal moet 60% van de dienstencheque-werknemers, die door een exploitatiezetel van een erkende onderneming nieuw aangeworven worden, een uitkeringsgerechtigde volledig werkloze en/of gerechtigde op een leefloon zijn. Er bestaat een uitzondering voor de dienstencheque-werknemers die binnen de maand overstappen van de ene dienstencheque-onderneming naar de andere;
- aankoopprijs: de aankoopprijs van een dienstencheque steeg per 1 januari 2013 van € 7,50 naar € 8,50;
- professionalisering: een onderneming die naast haar activiteiten in het kader van de dienstencheques nog een andere activiteit uitoefent, moet haar dienstencheque-activiteiten onderbrengen in een specifieke 'sui generis'-afdeling. Bij de erkenningsaanvraag dient de onderneming een businessplan voor te leggen dat door een boekhouder of een boekhouder-fiscalist moet zijn goedgekeurd.

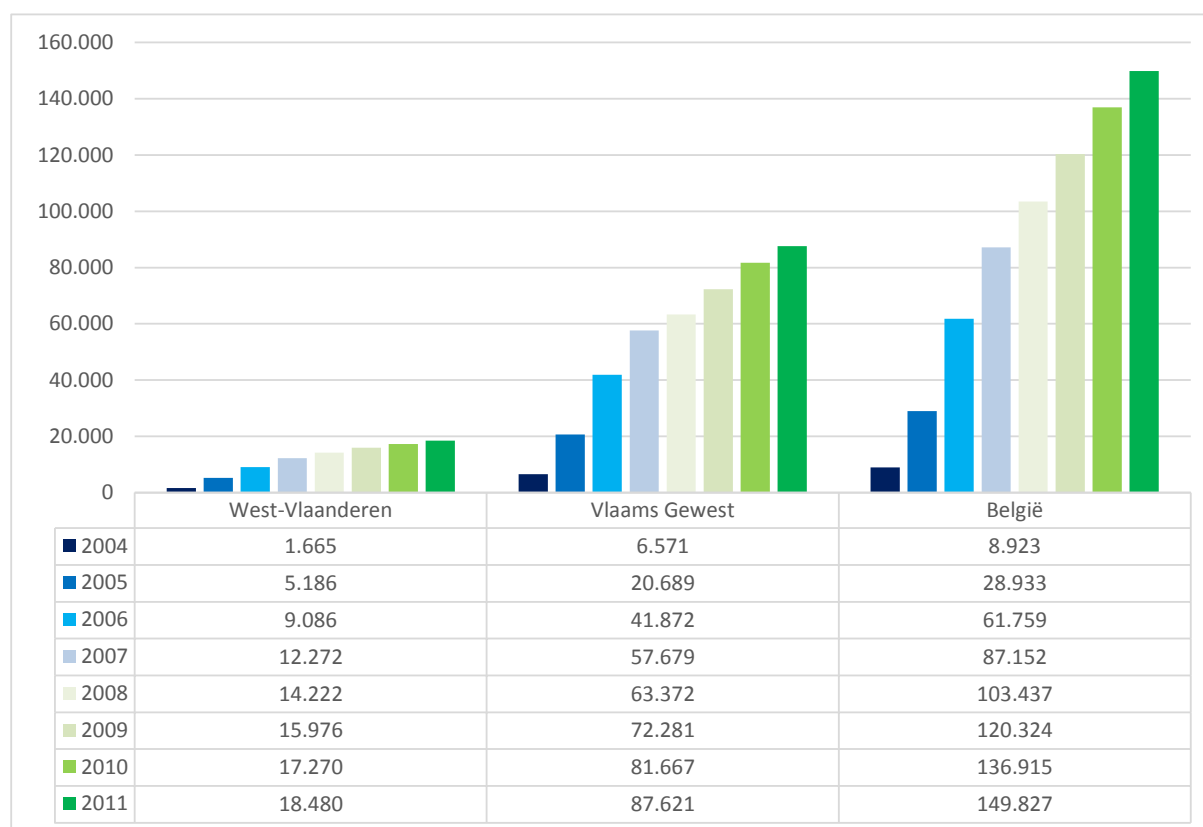
Op het moment dat deze studie werd gepubliceerd (december 2013) waren de tewerkstellingscijfers over het stelsel van de dienstencheques voor het jaar 2012 nog niet beschikbaar. We bespreken daarom de evolutie van de tewerkstelling slechts tot en met 2011.⁴⁷

Tabel 1.17: Aantal werknemers in het stelsel van de dienstencheques, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2010-2011.

	2010	2011	2010-2011
West-Vlaanderen	17.270	18.480	+7,0%
Vlaams Gewest	81.667	87.621	+7,3%
België	136.915	149.827	+9,4%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	21,1%	21,1%	
Aandeel West-Vlaanderen in België	12,6%	12,3%	

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.18: Evolutie van de tewerkstelling met dienstencheques, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2004-2011.

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁴⁷ Van zodra de tewerkstellingsgegevens over het stelsel van de dienstencheques voor 2012 beschikbaar zijn, zullen we deze toevoegen via een addendum dat ter beschikking zal zijn op www.pomwvl.be/data-studie-en-advies.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 ontvingen 18.480 personen in West-Vlaanderen een inkomen via het stelsel van de dienstencheques, dat is 21,1% van het Vlaamse totaal.
- Binnen West-Vlaanderen staat het arrondissement Kortrijk op kop met 6.183 werknemers in het stelsel van de dienstencheques of 33,5% van het West-Vlaamse totaal. Veurne staat helemaal onderaan de rangorde van de arrondissementen met respectievelijk slechts negen dienstencheque-werknemers.
- De stijgende trend sinds de opstart van het systeem in januari 2004 zet zich in 2010 en 2011 voort maar het stijgingspercentage waarmee de tewerkstelling aangroeit, wordt jaarlijks kleiner.

Dienstencheque-jobs staan open voor alle werkzoekenden, ongeacht diploma of werkloosheidsduur. In deze studie zijn we in de eerste plaats geïnteresseerd in de jobcreatie voor *kansengroepen*. In het stelsel van de dienstencheques zijn diverse types bedrijven actief. We gaan ervan uit dat enkel de private non-profitondernemingen en de publieke ondernemingen⁴⁸ (1) focus leggen op de activering van kansengroepen, (2) het systeem van de dienstencheques hanteren als een middel om werk te verschaffen aan kansengroepen en (3) volgens de waarden en de filosofie van de sociale economie, extra begeleiding op de werkvloer bieden aan de kansengroepen die ze tewerkstellen. We veronderstellen dat alle jobs die door deze private non-profitondernemingen en publieke ondernemingen gecreëerd worden, voor personen uit de kansengroepen bedoeld zijn. Deze werkwijze maakt abstractie van de private profitondernemingen, die echter ook personeelsleden die behoren tot de kansengroepen (laaggeschoolden, ouderen, allochtonen) kunnen aanwerven, maar dan niet als ultiem uitgangspunt of drijfveer voor hun activiteiten en allicht ook niet met de extra begeleiding die eigen is aan de tewerkstelling van kansengroepen binnen de sociale economie. Om die reden wordt met de tewerkstelling van deze bedrijven verder geen rekening gehouden wanneer we het overzicht maken van de tewerkstelling voor kansengroepen binnen de sociale economie in West-Vlaanderen (zie hoofdstuk 7).

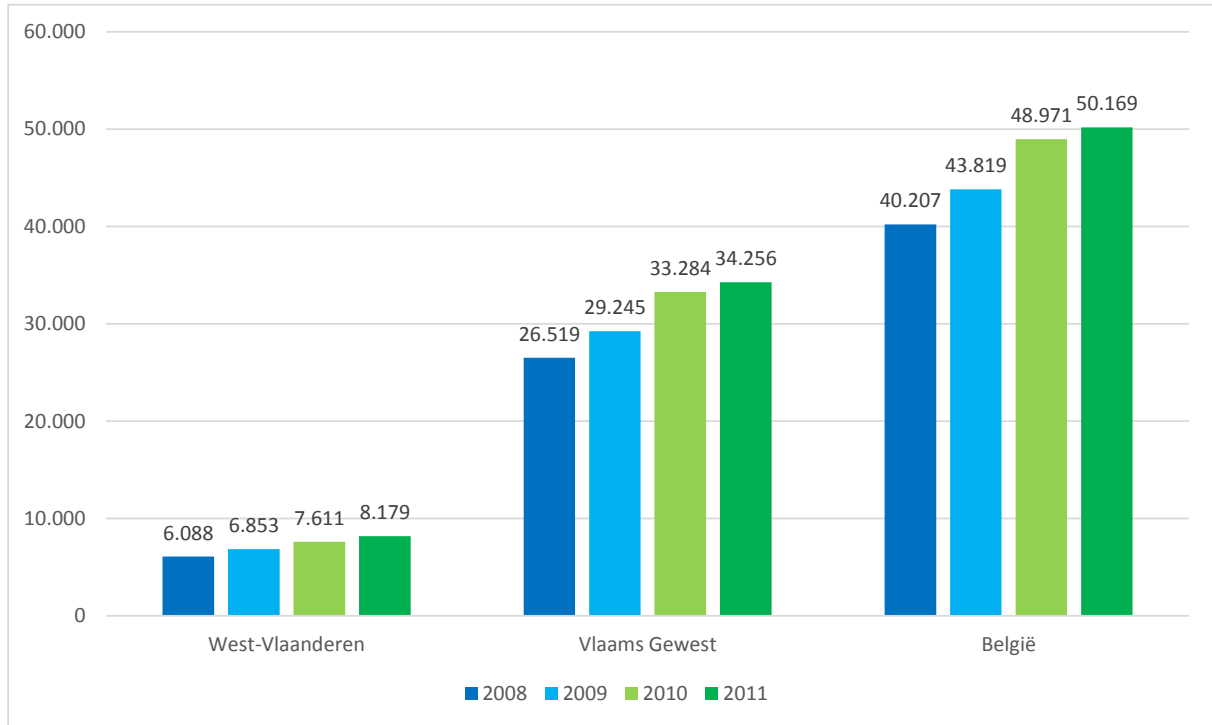
Tabel 1.18: Geraamde tewerkstelling van kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques, West-Vlaanderen, 2010-2011.

	Totale tewerkstelling			Geraamde tewerkstelling van kansengroepen		
	2010	2011	2010-2011	2010	2011	2010-2011
Arr. Brugge	3.408	4.249	+24,7%	2.252	2.808	+24,7%
Arr. Diksmuide	667	714	+7,0%	274	239	-12,8%
Arr. Ieper	1.217	1.683	+38,3%	227	396	+74,4%
Arr. Kortrijk	5.347	6.183	+15,6%	2.032	2.067	+1,7%
Arr. Oostende	1.162	1.254	+7,9%	614	664	+8,1%
Arr. Roeselare	3.337	4.141	+24,1%	1.736	1.868	+7,6%
Arr. Tielt	1.454	247	-83,0%	379	137	-63,9%
Arr. Veurne	678	9	-98,7%	97	0	-100,0%
West-Vlaanderen	17.270	18.480	+7,0%	7.611	8.179	+7,5%
Vlaams Gewest	81.667	87.621	+7,3%	33.284	34.256	+2,9%
België	136.915	149.827	+9,4%	48.971	50.169	+2,4%

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van gegevens van de RVA.

⁴⁸ Non-profitondernemingen: invoegondernemingen, vzw's en PWA's.
Publieke ondernemingen: gemeenten en OCMW's.

Figuur 1.19: Evolutie van de geraamde tewerkstelling van kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques, West-Vlaanderen, 2008-2011.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van gegevens van de RVA.

VASTSTELLINGEN

- De jobcreatie voor kansengroepen via het stelsel van de dienstencheques wordt geraamd op 8.179 personen in West-Vlaanderen in 2011. Dit komt overeen met 44,3% van de totale jobcreatie in het stelsel van de dienstencheques in West-Vlaanderen. In Vlaanderen is naar schatting 39,1% van de jobs die worden gecreëerd in het stelsel van de dienstencheques, voorbehouden voor kansengroepen.

Voor de berekening van de totale tewerkstelling van kansengroepen in de gesubsidieerde diensteconomie (zie hoofdstuk 7) zullen we wat betreft het stelsel van de dienstencheques enkel rekening houden met de tewerkstelling binnen de private non-profit- en de publieke ondernemingen. De tewerkstelling in de private profitondernemingen brengen we niet in rekening.

HOOFDSTUK 5. TEWERKSTELLINGSBEVORDERENDE MAATREGELEN VOOR KANSENGROEPEN

5.1. In het regulier economisch circuit

Onder tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het regulier economisch circuit (REC) vallen diverse initiatieven die hoofdzakelijk de tewerkstelling van langdurig en/of laaggeschoolde werklozen en andere specifieke kansengroepen beogen, maar niet tot het domein van de sociale (inschakelings)economie behoren. Het betreft de individuele inschakeling, met overheidssteun van bepaalde doelgroepen, in reguliere bedrijven die zich niet meten aan de basisprincipes van de sociale economie.

Op www.aandeslag.be of www.werk.be staat een overzicht van alle loonkostenverlagende maatregelen waarop deze ondernemingen een beroep kunnen doen. Aangezien de focus van deze studie ligt op 'sociale tewerkstelling', beperken we ons in dit hoofdstuk tot volgende (Vlaamse) steunmaatregelen:

- Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO);
- IBO-interim (sinds juli 2006);
- Instapopleiding (sinds 1 september 2005);
- Tewerkstellingspremie voor 50-plussers (sinds 1 april 2006);
- De Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP).

Er zijn tot slot ook nog werkgevers die zonder een beroep te doen op specifieke tewerkstellingsbevorderende maatregelen personen uit de kansengroepen aanwerven. De omvang van deze groep werknemers valt buiten deze studie.

5.1.1. Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO)

De Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO) is een opleiding waarbij een cursist op de werkplek wordt getraind en begeleid. Het bedrijf betaalt geen loon of RSZ-bijdrage, enkel een productiviteitspremie. Na de opleiding is het bedrijf verplicht om de cursist aan te werven met een contract van onbepaalde duur⁴⁹. De werkzoekende krijgt tijdens de opleiding een productiviteitspremie, betaald door de VDAB, bovenop zijn uitkering waardoor zijn inkomen vergelijkbaar is met een nettoloon.

⁴⁹ Sinds 1 oktober 2013 is het ook mogelijk om een IBO te laten volgen door een contract van bepaalde duur, indien dit past in het gangbare aanwervingsbeleid van de firma.

Het werkgelegenheids- en investeringsplan voor 2010-2011 (18 december 2009) heeft een aantal doelstellingen vooropgesteld voor IBO. Deze doelstellingen werden in de loop van 2010 in de werking geïntroduceerd en in 2011 voortgezet:

- **groeipad:** het objectief voor 2011 werd bepaald op 12.000 gestarte IBO's in Vlaanderen;
- **versoepeling van de regelgeving:** de voorwaarde dat een IBO gevolgd moet worden door een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur werd tijdelijk versoepeld. Mits motivatie kan een IBO ook gevolgd worden door een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur van één jaar. Indien de werkgever de werknemer na afloop van dit tijdelijk contract in dienst wil houden, is hij verplicht een overeenkomst van onbepaalde duur aan te bieden;
- **versterking van de kwaliteit:** het aantal verplichte begeleidingsmomenten werd uitgebreid⁵⁰, waardoor de cursist intensiever begeleid wordt. Dit geldt voor alle contracten die afgesloten zijn vanaf 1 september 2010.

Om langdurig werkzoekenden een extra troef te geven op de arbeidsmarkt werd in 2012 een voordeliger type IBO in het leven geroepen: de curatieve IBO (C-IBO). Via een compensatie aan de werkgever voor de productiviteitspremie en een grotere flexibiliteit in de duur van de IBO, is het de bedoeling bedrijven aan te moedigen om te investeren in het opleiden van de doelgroep van langdurig werkzoekenden⁵¹. Werkzoekenden jonger dan 25 jaar komen in aanmerking voor een curatieve IBO vanaf hun 13^e maand werkloosheid. Voor werkzoekenden van 25 jaar en ouder is dit vanaf de 25^e maand.

Elke werkzoekende (hoog- of laaggeschoold, langdurig of recent werkzoekend, jong of oud ...) kan een individuele beroepsopleiding op de werkvloer volgen⁵². In onze inventaris brengen we de laaggeschoolde IBO'ers in rekening. In de cijferbijlage nemen we voor de volledigheid ook de andere categorieën op. Vanaf 2012 worden ook de C-IBO's in de cijfers meegeteld.

Tabel 1.19: Aantal laaggeschoolde IBO'ers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	769	757	-1,6%
Vlaams Gewest	4.363	4.171	-4,4%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	17,6%	18,1%	

Naar regio van de dossierbeheerder.

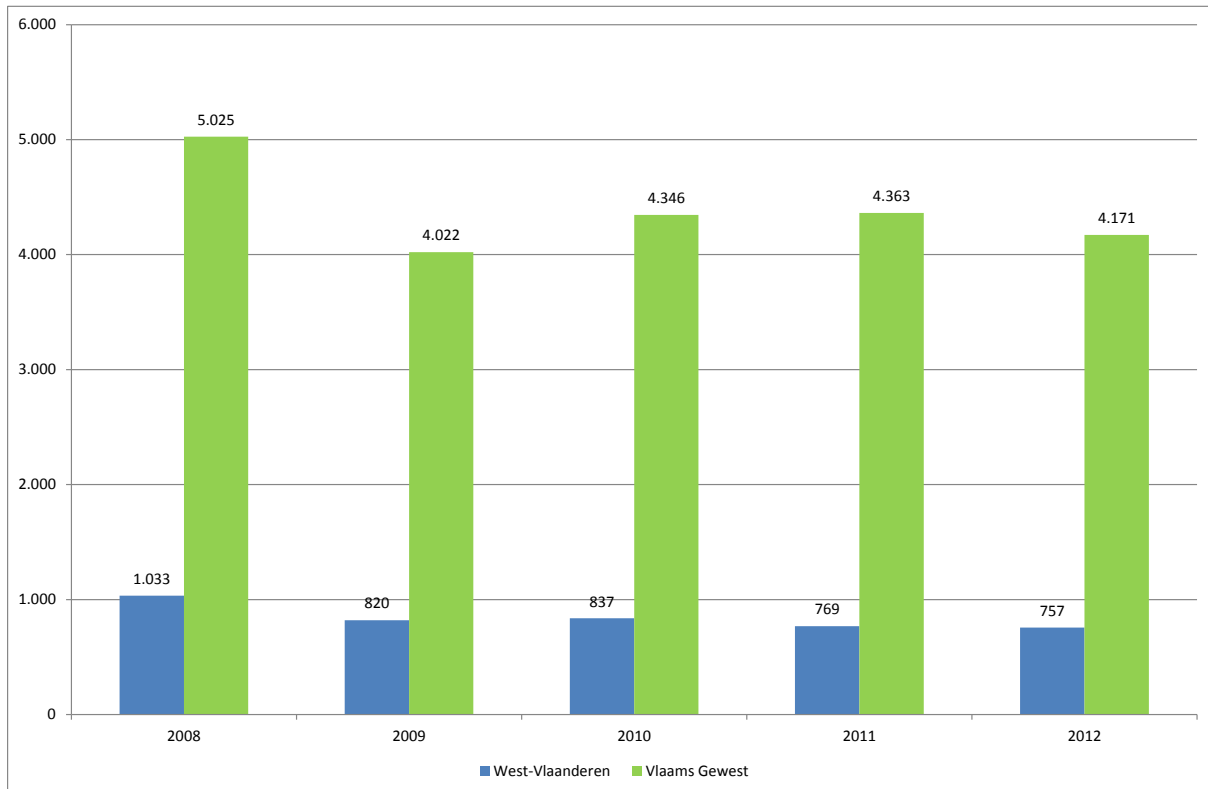
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁵⁰ Oorspronkelijk waren er drie vaste fysieke opvolgingsmomenten. Daar komt nu een extra opvolging na twee weken IBO bij: fysiek, telefonisch of via mail. In totaal zijn er daarmee vier opvolgingsmomenten: bij opstart, na twee weken, in het midden en een slotevaluatie.

⁵¹ Het blijkt zeer moeilijk om werkgevers te vinden die bereid zijn om langdurig werkzoekenden een IBO aan te bieden. Deze cursisten moeten terug wennen aan een arbeidsregime. Eind mei 2013 was bijna 31% van de 97 C-IBO-contracten in Vlaanderen ongunstig stopgezet. Voor 2013 werd tot doel gesteld om 600 C-IBO's af te sluiten.

⁵² Vanaf 1 juni 2013 kunnen ook Franse uitgerechtigde werkzoekenden aan de slag in de West-Vlaamse bedrijven. Het is de Franse overheid die de uitkering van de Franse cursisten zal blijven betalen. De Vlaamse onderneming die de Franse cursist in dienst neemt, betaalt de productiviteitspremie.

Figuur 1.20: Evolutie van het aantal laaggeschoolde IBO'ers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Naar regio van de dossierbeheerder.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2012 werden 2.169 werkzoekenden in West-Vlaanderen via IBO opgeleid. 757 (of 34,9%) onder hen waren laaggeschoold. In Vlaanderen volgden 11.979 werkzoekenden een individuele beroepsopleiding op de werkvloer, waaronder 4.171 (of 34,8%) laaggeschoolden.
- Binnen West-Vlaanderen werden de meeste IBO-contracten voor laaggeschoolden opgestart in het arrondissement Brugge: 221 in 2012 of 29,2% van het West-Vlaamse totaal⁵³. De arrondissementen Tielt, Diksmuide en Veurne hebben de kleinste aantallen (respectievelijk 31, 40 en 41) laaggeschoolde IBO'ers in hun bedrijven.
- Ten opzichte van 2011 nam het aantal laaggeschoolde IBO'ers af met 1,6% in West-Vlaanderen en met 4,4% in Vlaanderen⁵⁴.
- Van 2008 tot en met 2012 nam het aantal laaggeschoolde IBO'ers jaarlijks gemiddeld af met 7,5% in West-Vlaanderen en met 4,5% in Vlaanderen.

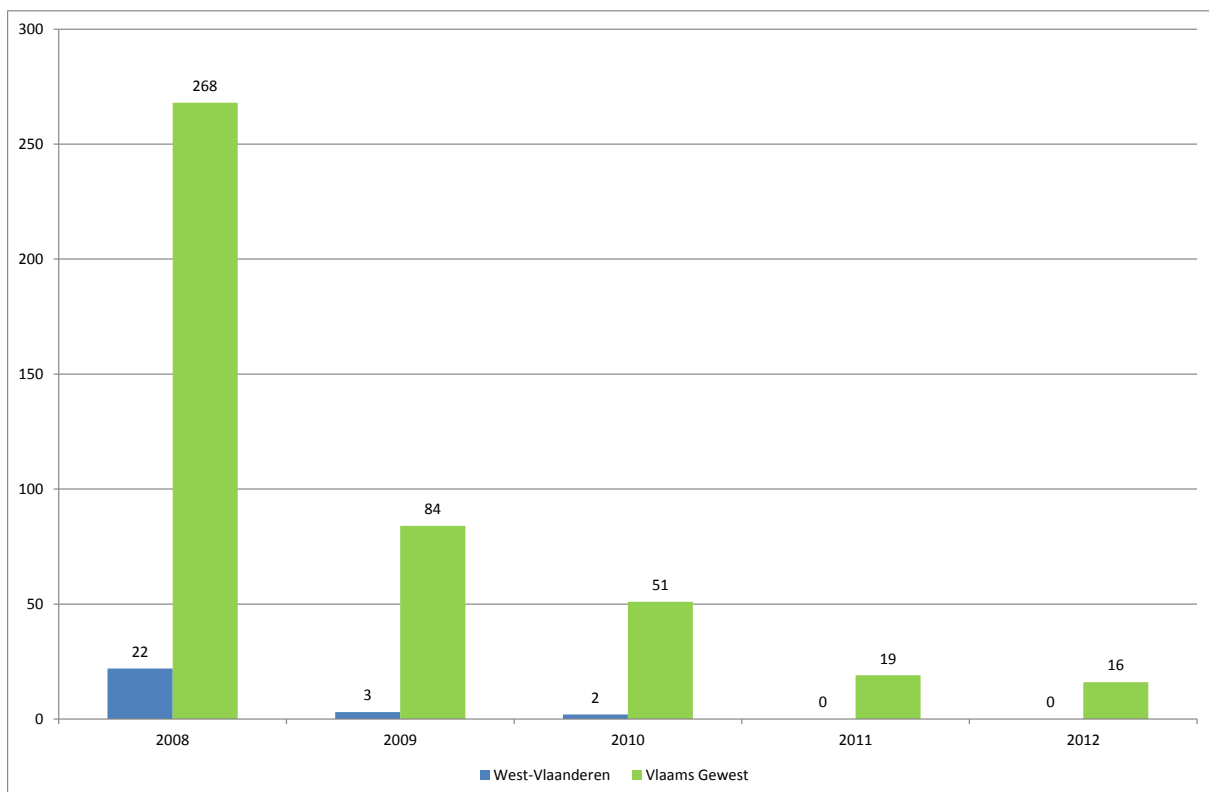
⁵³ Het West-Vlaamse totaal op basis van bedrijfsvestiging, namelijk 757.

⁵⁴ Deze daling doet zich voor ondanks de versoepeling van de regelgeving en de intensievere begeleiding. Sinds de crisis ligt de lat voor een cursist hoger: werkgevers hebben meerdere kandidaten voor dezelfde job en kiezen vaak de sterkste kandidaat. Een aantal jobs voor lage profielen wordt hierdoor bijna niet meer ingevuld (bv. handlanger in de bouw).

5.1.2. IBO-interim

De IBO-interim, opgestart in juli 2006, is een variant op de klassieke IBO. IBO-interim is specifiek naar kansengroepen (50-plussers, allochtonen en personen met een arbeidshandicap) gericht. IBO-interim maakt de combinatie tussen uitzendarbeid (maximaal vier weken) en een klassieke IBO bij dezelfde werkgever.

Figuur 1.21: Evolutie van de doelgroep tewerkstelling via IBO-interim, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werd IBO-interim in Vlaanderen slechts 16 keer gebruikt. In West-Vlaanderen bleef de maatregel volledig onbenut in 2011 en 2012.
- Het systeem van IBO-interim heeft nooit goed gewerkt. De belangrijkste reden hiervoor is dat een interimkantoor een klant moet begeleiden die ze na maximum acht weken interim toch verliest aan de klassieke IBO.

5.1.3. Instapopleiding

Een instapopleiding is een tewerkstellingsmaatregel waarbij een beroepsopleiding of studie bedrijfsgericht wordt afgewerkt. Dergelijke instapopleiding duurt twee maanden en moet starten binnen de vier maanden na het einde van de beroepsopleiding of studie.

Vanaf 2013 wordt de instapopleiding niet meer gestart.

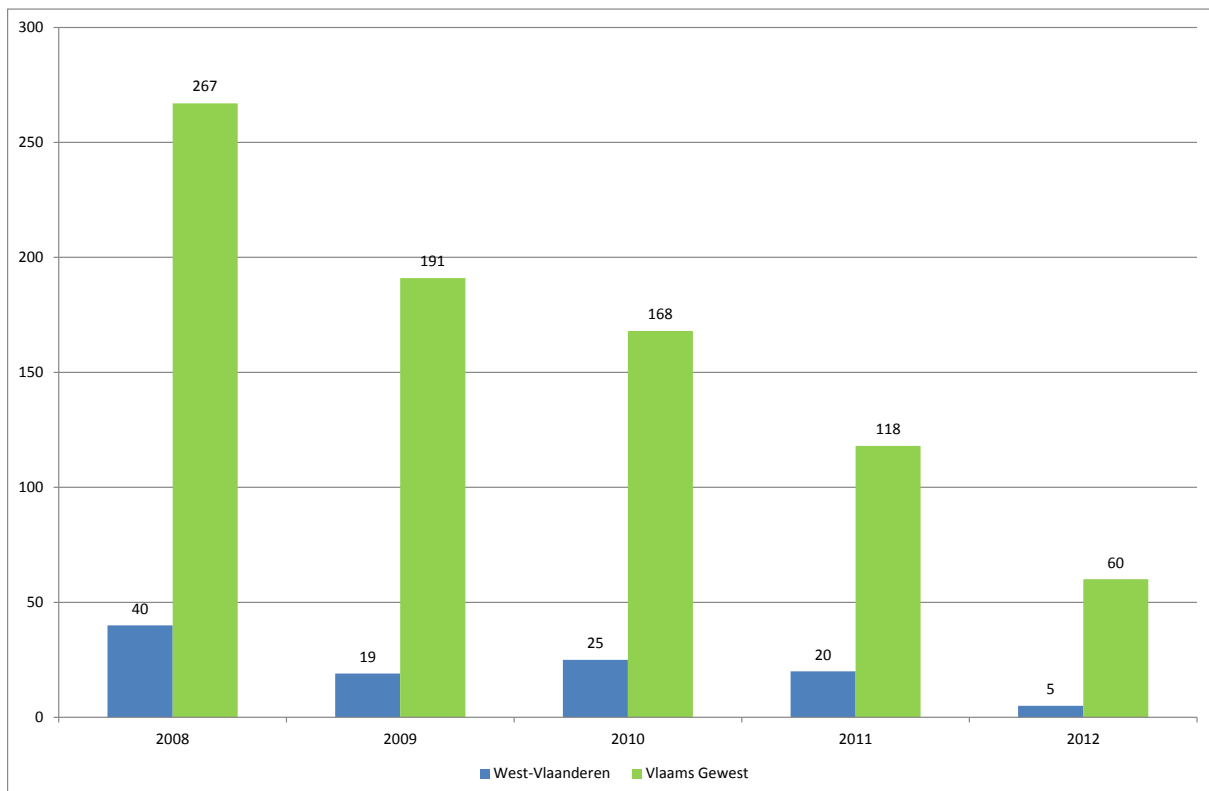
Laaggeschoolde schoolverlaters/werkzoekenden vormen de doelgroep. De opleiding moet verhinderen dat de laaggeschoolden langdurig werkloos worden.

Tabel 1.20: Doelgroepwerkstelling via instapopleiding, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	20	5	-75,0%
Vlaams Gewest	118	60	-49,2%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	16,9%	8,3%	

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1.22: Evolutie van de doelgroepwerkstelling via instapopleiding in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2008-2012.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Het aantal laaggeschoolde schoolverlaters dat kiest voor de instapopleiding nam vanaf 2008 drastisch af (zowel in Vlaanderen als in West-Vlaanderen).
- In haar laatste jaar (2012) bereikte de maatregel nog amper 60 schoolverlaters in heel Vlaanderen. Vijf trajecten (8,3% van het Vlaamse totaal) vonden plaats in West-Vlaanderen.

5.1.4. Tewerkstellingspremie voor 50-plussers

De tewerkstellingspremie voor 50-plussers bestaat sinds april 2006. Met deze tewerkstellingspremie wordt voor werkgevers die een niet-werkende werkzoekende 50-plusser aanwerven met een contract van onbepaalde duur, de loonkost gedurende vier kwartalen gedrukt.

Sinds de invoering in 2006 heeft de premie een paar wijzigingen ondergaan:

- in januari 2008 werden de toekenningsvoorwaarden versoepeld. Voortaan heeft een onderneming na de aanwerving drie maand de tijd om een aanvraag bij de VDAB in te dienen in plaats van de huidige twee maand. Bovendien volstaat het dat de 50-plusser bij de aanwerving minstens een dag als niet-werkende werkzoekende ingeschreven is bij de VDAB (in plaats van veertien dagen);
- in oktober 2010 werd de cumulatie met de federale win-win premie afgeschaft⁵⁵;
- vanaf januari 2013 worden de hoogte van de premie en de duurtijd van het recht afhankelijk van de leeftijd en de werkloosheidsduur.

Voor meer info over de tewerkstellingspremie voor 50-plussers verwijzen we naar de website van de VDAB⁵⁶.

Tabel 1.21: Aantal goedgekeurde tewerkstellingspremies voor 50-plussers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

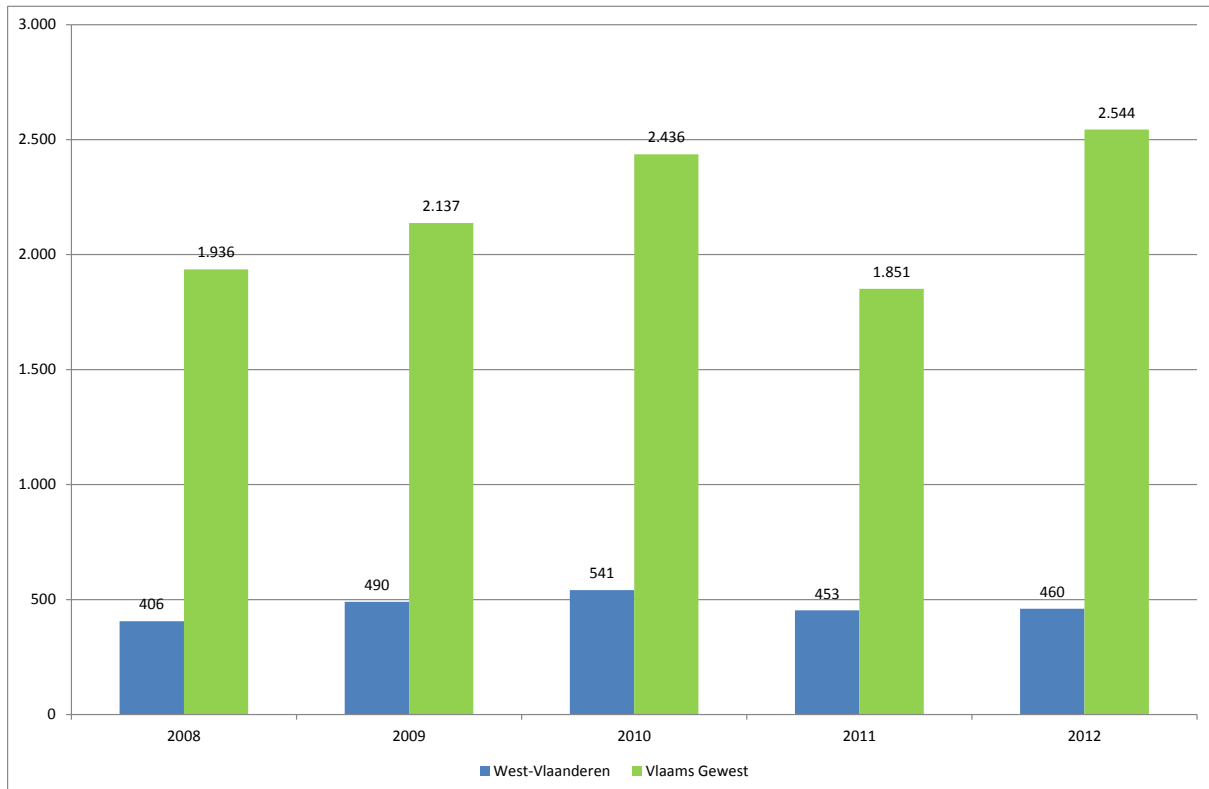
	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	453	460	+1,5%
Vlaams Gewest	1.851	2.544	+37,4%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,5%	18,1%	

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁵⁵ Sommige werkgevers deden een beroep op de Vlaamse tewerkstellingspremie voor 50-plussers én de federale win-win premie bij het aanwerven van een werkloze 50-plusser. Vanaf 1/10/2010 is deze cumul niet meer mogelijk. Wil de werkgever een 50-plusser aanwerven die zes maand ingeschreven was als werkzoekende in de laatste negen maand, dan kiest deze best voor de federale win-win premie omwille van de hogere tussenkomst in de loonkost en de hogere duurtijd van het recht op tussenkomst (24 maand in plaats van 12 maand bij de Vlaamse tewerkstellingspremie voor 50-plussers). Daar bovenop krijgt de werkgever bij de win-win premie ook nog een RSZ-korting.

⁵⁶ <http://werkgevers.vdab.be/premie50plus/>

Figuur 1.23: Evolutie van de doelgroeptewerking met tewerkstellingspremie voor 50-plussers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werden in het Vlaamse Gewest 2.544 premies goedgekeurd voor de tewerking van een niet-werkende werkzoekende 50-plusser. Met 460 goedgekeurde premies is West-Vlaanderen goed voor 18,1% van het Vlaamse totaal.
- Binnen West-Vlaanderen zorgen de arrondissementen Kortrijk (26,3%) en Brugge (23,5%) samen voor bijna de helft van alle goedgekeurde tewerkstellingspremie voor 50-plussers in West-Vlaanderen in 2012.
- Sinds de Vlaamse Regering begin 2008 besliste om de aanvraagprocedure van de premie eenvoudiger en aantrekkelijker te maken, ging het aantal tewerkstellingspremie voor 50-plussers in stijgende lijn. In 2011 kende de maatregel even een terugval die in 2012 gedeeltelijk (West-Vlaanderen) of volledig (Vlaanderen) werd hersteld.

5.1.5. Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)

De federale CAO26 (vanaf de jaren '70) en de Vlaamse Integratiepremie (VIP, vanaf 1 januari 1999) werden in 2008 samengevoegd in de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP). Vanaf juli 2008 kunnen werkgevers die een persoon met een handicap of chronische ziekte aanwerven enkel en alleen nog de VOP aanvragen. De vroegere begunstigden van CAO26 en VIP werden overgedragen naar dit nieuwe stelsel. Het toepassingsgebied binnen de private sector (inclusief uitzendarbeid) werd verruimd tot het onderwijs en de lokale besturen (dit laatste enkel voor nieuwe indienstnemeningen). Ook zelfstandigen in hoofdberoep kunnen een VOP krijgen.

Een VOP is altijd een percentage van de loonkost. Het percentage wordt bepaald door de dienst arbeidshandicapspecialisatie (DAH) van de VDAB.

In 2010 zijn een aantal regels van de Vlaamse Ondersteuningspremie veranderd. Sinds 1 oktober 2010:

- is het gebruik van een VOP slechts vijf jaar geldig. Dan is de werkgever verplicht om een nieuwe aanvraag te doen. Voorheen was het gebruik van de VOP van onbepaalde duur;
- bedraagt de premie 40% het eerste jaar, 30% het tweede jaar en dan drie jaar lang 20%⁵⁷. Voorheen was dit 40% het eerste jaar, dan drie jaar lang 30% en pas vanaf het vijfde jaar 20%;
- is er een loonplafond, namelijk tweemaal het gemiddeld maandelijks minimuminkomen (GMMI).

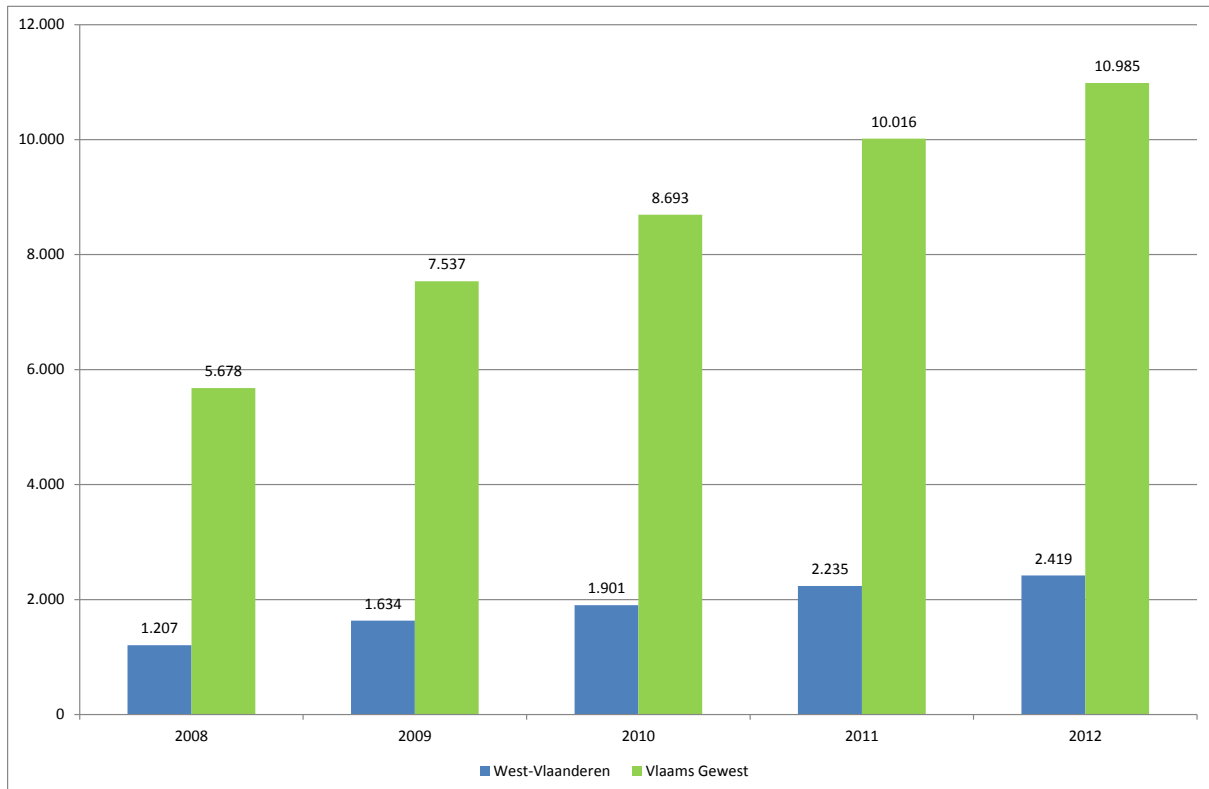
Tabel 1.22: Doelgroeptewerkstelling met Vlaamse Ondersteuningspremie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	2.235	2.419	+8,2%
Vlaams Gewest	10.016	10.985	+9,7%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,3%	22,0%	

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁵⁷ Sommige personen krijgen een verhoogde VOP omwille van een grotere ondersteuningsnood. Die verhoogde VOP blijft de hele tijd hetzelfde percentage, maar is wel - net als andere VOP's - vanaf 1 oktober 2010 beperkt met een loonplafond.

Figuur 1.24: Evolutie van de doelgroeptewerkstelling met Vlaamse Ondersteuningspremie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

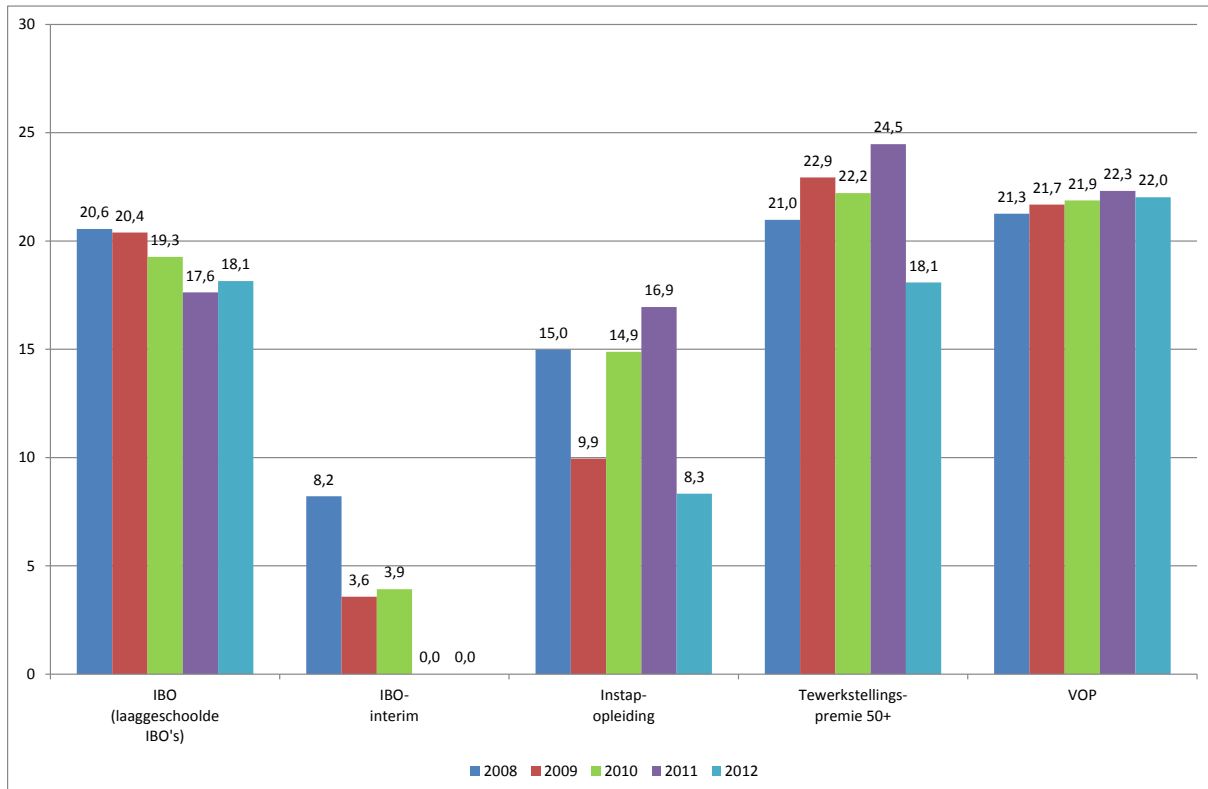
Voor 2008 werd enkel naar de betalingen van het laatste kwartaal gekeken.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werden 10.985 personen met een arbeidshandicap in Vlaanderen via VOP tewerkgesteld. In West-Vlaanderen gaat het om 2.419 personen. Dit komt overeen met 22% van het Vlaamse totaal.
- Binnen West-Vlaanderen situeert de grootste VOP-tewerkstelling zich in het arrondissement Kortrijk (602 personen of 24,9% van het West-Vlaamse totaal). Op de tweede plaats staat het arrondissement Brugge (569 personen of 23,5%). De top drie wordt vervolledigd door het arrondissement Roeselare (446 personen of 18,4%).
- In de periode 2008-2012 nam de tewerkstelling via VOP sterk toe: jaarlijks gemiddeld met 19% in West-Vlaanderen ten opzichte van 17,9% in Vlaanderen.

Figuur 1.25: Aandeel van West-Vlaanderen in de doelgroeptewerkingstelling in het Vlaamse Gewest voor tewerksstellingsbevorderende maatregelen in het regulier economisch circuit, 2008-2012 (in %).

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De Vlaamse Ondersteuningspremie bij de aanwerving van een persoon met een handicap of een chronische ziekte, de Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming voor laaggeschoolden en de tewerksstellingspremie voor de aanwerving van een niet-werkende werkzoekende 50-plusser met een contract van onbepaalde duur, worden in West-Vlaanderen het meest gebruikt (in verhouding tot het gebruik van de desbetreffende maatregel in Vlaanderen). IBO-interim en de instapopleiding zijn voor West-Vlaanderen eerder verwaarloosbare maatregelen.

5.2. SINE

Met de SINE-maatregel (sociale inschakelingseconomie⁵⁸) wil de federale overheid zeer moeilijk inzetbare werkzoekenden terug inschakelen op de arbeidsmarkt. Dit gebeurt door actief gebruik te maken van de werkloosheidsuitkering (activering).

Zowel sociale economie ondernemingen als bedrijven die behoren tot het regulier economisch circuit kunnen in aanmerking komen voor de SINE-maatregel⁵⁹:

- beschutte werkplaatsen;
- sociale werkplaatsen;
- de inschakelingsbedrijven⁶⁰;
- de OCMW's die initiatieven op gebied van sociale inschakelingseconomie organiseren;
- de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen;
- de vennootschappen met een sociaal oogmerk;
- de sociale verhuurkantoren, agentschappen voor sociale huisvesting, sociale en openbare huisvestingsmaatschappijen, openbare vastgoedmaatschappijen;
- de werkgevers die nabijheidsdiensten organiseren of lokale diensteneconomie-initiatieven inrichten.

⁵⁸ Niet te verwarren met de algemene term 'sociale inschakelingseconomie', zoals die hier al eerder gebruikt werd (zie hoofdstuk 2). De sociale inschakelingseconomie, ook wel sociale tewerkstelling genoemd, staat in deze publicatie voor een onderdeel van de sociale economie dat als voornaamste finaliteit de herinschakeling van bijzonder moeilijk te plaatsen werkzoekenden vooropstelt. 'SINE' daarentegen staat voor een federale subsidie die uitgekeerd wordt aan werkgevers.

⁵⁹ Om van de voordelen van deze maatregel te genieten, moet iedere werkgever vooraf een attest verkrijgen dat bewijst dat hij wel degelijk onder het toepassingsgebied van deze maatregel valt. Dit attest wordt afgeleverd door de Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Op basis van dit attest moeten de werkgevers contact nemen met de regionale plaatsingsdiensten (VDAB, ACTIRIS en FOREM) die hen kandidaten zullen toesturen die voldoen aan de voorwaarden van de maatregel SINE.

⁶⁰ De ondernemingen en verenigingen met rechtspersoonlijkheid die als doel de socio-professionele inschakeling van bijzonder moeilijk te plaatsen werklozen hebben, via een activiteit van productie van goederen of diensten, die de voorwaarden vervullen, vermeld in artikel 1 §2 van het Koninklijk Besluit van 3 mei 1999, in zoverre zij zowel door de Minister die Tewerkstelling en Arbeid onder zijn bevoegdheid heeft en de Minister die Sociale Economie onder zijn bevoegdheid heeft, erkend worden.

Voor de tewerkstelling, opleiding en begeleiding van deze langdurige werkzoekenden krijgt de werkgever een tegemoetkoming in de vorm van een RSZ-bijdragevermindering en een loonkosttoelage ('integratie-uitkering' genoemd)⁶¹:

- om van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid te kunnen genieten, moet de werkgever een langdurige werkloze in dienst nemen⁶², die niet over een diploma van het hoger secundair onderwijs beschikt. Het bedrag en de duur van de vermindering van de sociale bijdragen hangen af van de leeftijd van de tewerkgestelde werknemer en van zijn werkloosheidsduur⁶³;
- om recht te hebben op de integratie-uitkering die door de RVA wordt toegekend, moet de in dienst gestelde werknemer beschikken over een attest van het werkloosheidsbureau van de RVA dat aangeeft dat de werknemer voldoet aan de voorwaarden die aan de maatregel zijn verbonden. De integratie-uitkering bedraagt maximum 500 euro per maand (voor een voltijdse tewerkstelling) en is beperkt tot de periode die door de arbeidsovereenkomst wordt gedekt⁶⁴.

Tabel 1.23: Gemiddeld aantal personen tewerkgesteld via SINE, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011	2012	2011-2012
West-Vlaanderen	1.793	1.727	-3,7%
Vlaams Gewest	7.212	7.032	-2,5%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,9%	24,6%	

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

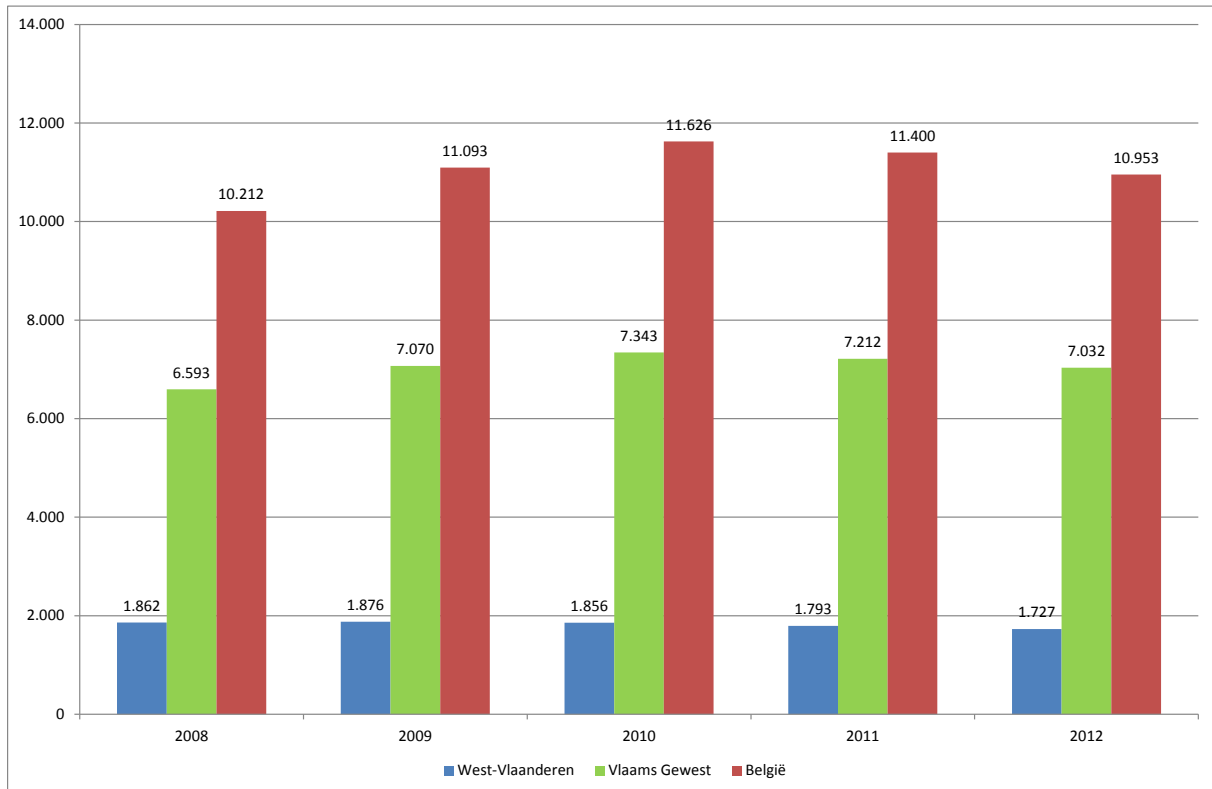
⁶¹ De integratie-uitkering wordt door de RVA toegekend. Daarnaast voorzien de gewesten in een derde voordeel ten behoeve van de inschakelingsondernemingen die door hen worden erkend (zie punt 3.3.).

⁶² Kandidaten worden aangeworven met een gewone arbeidsovereenkomst die wordt aangevuld met een SINE-bijlage.

⁶³ Voor een werknemer jonger dan 45 geniet de werkgever een vermindering van de sociale bijdragen van 1.000 euro per kwartaal van tewerkstelling gedurende 12 tot 22 kwartalen. Voor een werknemer van 45 jaar of ouder geniet de werkgever een vermindering van de sociale bijdragen van 1.000 euro gedurende een onbeperkt aantal kwartalen. De vermindering geldt uitsluitend voor de periode die gedekt is door de arbeidsovereenkomst.

⁶⁴ De werkgever stort het volledige nettoloon aan de werknemer. De RVA betaalt de integratie-uitkering rechtstreeks aan de werkgever.

Figuur 1.26: Gemiddeld aantal personen tewerkgesteld via SINE in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2008-2012.

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werden in West-Vlaanderen gemiddeld 1.727 personen via SINE tewerkgesteld.
- Vanaf 2010 gaat de tewerkstelling via SINE in West-Vlaanderen in dalende lijn. Tussen 2011 en 2012 daalt het aantal tewerkgestelde personen via SINE met 3,7%. In 2012 waren er 7,3% minder SINE-medewerkers dan in 2008.
- Ook het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen kent een dalend verloop: van 28,2% in 2008 naar 24,6% in 2012.
- Binnen West-Vlaanderen worden de meeste SINE-werknemers geteld in het arrondissement Kortrijk (578 personen of 33,5% van het West-Vlaamse totaal) en het minste aantal SINE-werknemers in het arrondissement Veurne (14 personen of 0,8% van het West-Vlaamse totaal).
- Ondanks het feit dat SINE een federale tewerkstellingsbevorderende maatregel is, is het in hoofdzaak een Vlaamse aangelegenheid. Van 2008 tot en met 2012 schommelde het aandeel van het Vlaamse Gewest in het nationale aantal SINE-werknemers rond de 64%.

- SINE is ook voor heel wat sociale economie ondernemingen een extra stimulans om tot aanwerving over te gaan van personen uit de kansengroepen. Opsplitsingen in de cijfers van SINE naar werkgevers zijn er evenwel niet. We kunnen dus niet nagaan welk deel van de bedrijven die gebruikmaken van SINE werkelijk sociale economiebedrijven zijn. SINE kan ook gecumuleerd worden met andere maatregelen die we hierboven bespraken, zoals bijvoorbeeld lokale diensteneconomie. Om die reden vermelden we SINE hier als aparte categorie en nemen we de SINE-tewerkstellingscijfers niet mee op in de totale tewerkstellingscijfers voor sociale economie (zie hoofdstuk 7). Het gevaar bestaat immers dat we dan gaan dubbel tellen met tewerkstellingscijfers binnen de sociale werkplaatsen, beschutte werkplaatsen, invoegbedrijven, lokale diensteneconomie ...

HOOFDSTUK 6. HERVORMING VLAAMS BELEID SOCIALE ECONOMIE

De beleidsnota 'sociale economie 2009-2014' van Vlaams minister Freya Van den Bossche van oktober 2009 vermeldt het volgende:

“Er zal werk gemaakt worden van meer duurzame jobs voor kansengroepen in de komende jaren. Het groeipad voor sociale economie, zoals bepaald in het Vlaams Regeerakkoord, geeft het ritme aan. Maximale aandacht gaat naar de meest kwetsbare werkzoekenden. Dit groeipad wordt uitgewerkt binnen een vereenvoudigd kader met twee pijlers: een pijler maatwerken voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en een pijler lokale diensteneconomie. Hierbij wordt maximaal rekening gehouden met de noden van de doelgroep, de ondernemer en de maatschappij. Een optimale afstemming op de hervormingsplannen van de Minister van Werk is hierbij een noodzaak, net zoals overeenstemming vereist is met de federale ontwikkelingen op het vlak van doelgroepenbeleid en met de Europese regelgeving.”

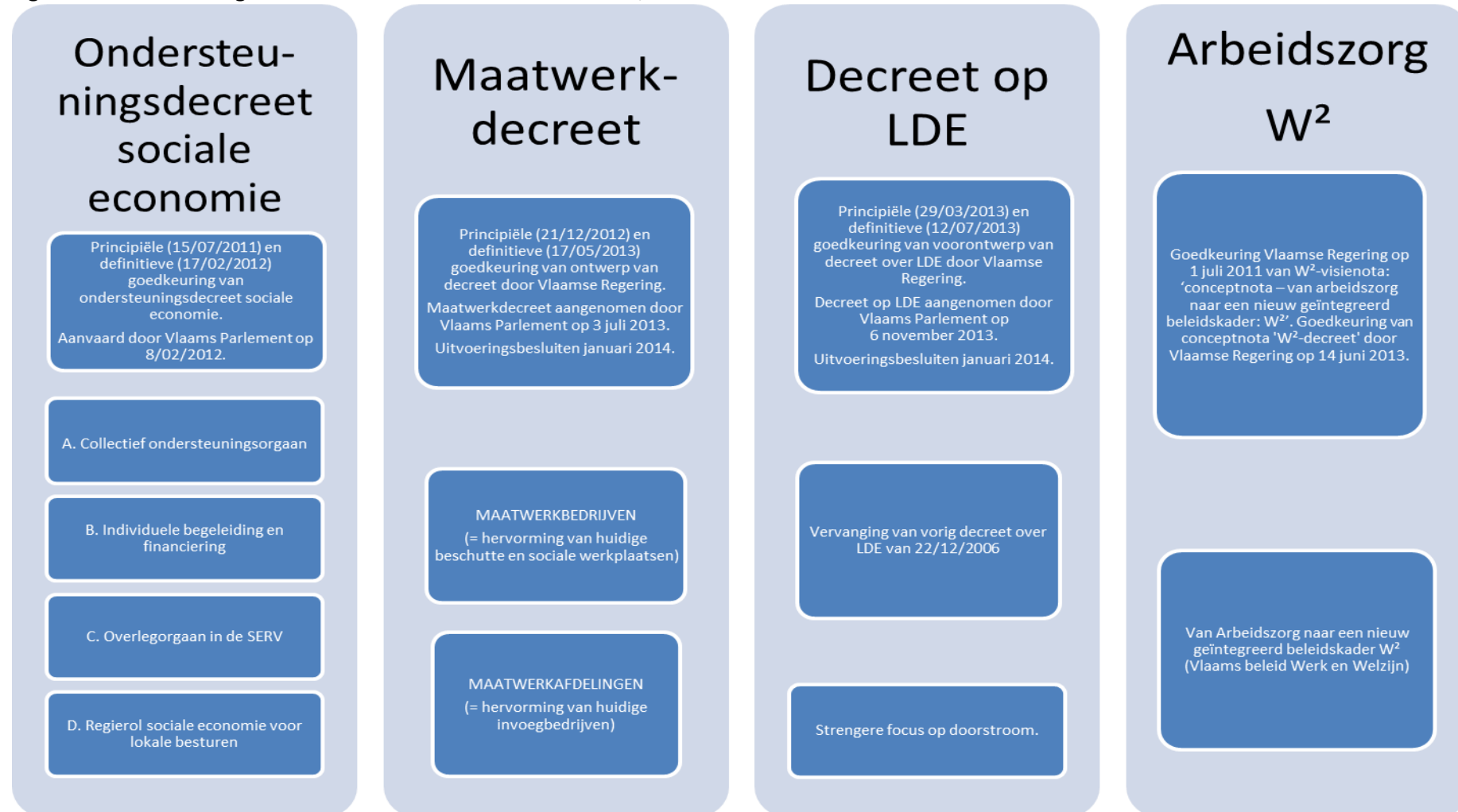
In de legislatuur 2009-2014 werden voorbereidingen getroffen om te komen tot een vereenvoudiging van de sociale economie naar deze twee pijlers. Er kwam het 'maatwerkdecreet' en het 'decreet op lokale diensteneconomie'. Binnen de pijler maatwerk is er een onderscheid tussen maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen.

Gerichte ondersteuning op maat van de ondernemingen in de sociale economie en de nodige zorg voor kwaliteit en professionalisering moeten deze ambities flankeren. Dit is het uitgangspunt van het 'ondersteuningsdecreet'.

Gezien de veelheid aan en verscheidenheid van de initiatieven die activiteiten organiseren onder de noemer 'arbeidszorg', werd in de legislatuur 2009-2014 een grondige analyse uitgewerkt van het bestaande werkveld inzake arbeidszorg. De eerste stappen werden gezet naar een gezamenlijk decreet 'W²' (Werk en Welzijn).

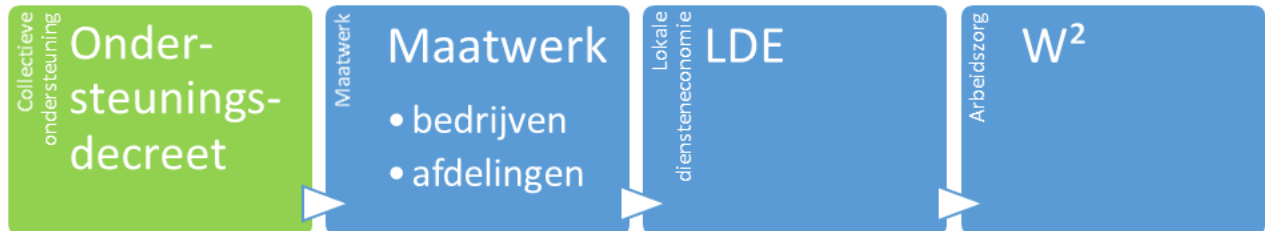
Figuur 1.27 brengt de hervorming van het Vlaamse beleid sociale economie in schema en geeft de stand van zaken weer eind 2013. Op elk van deze hervormingen wordt in dit hoofdstuk kort ingezoomd.

Figuur 1.27: Hervorming van het Vlaams beleid Sociale Economie, stand van zaken december 2013.

*De definitieve goedkeuring van de ontwerpdecreten door de Vlaamse Regering gebeurt steeds na het inwinnen van advies bij de SERV en de Raad van State.
Bron: POM West-Vlaanderen o.b.v. diverse bronnen.*

6.1. Ondersteuningsdecreet

Op 17 februari 2012 keurde de Vlaamse Regering het decreet over de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van sociale economie en stimulering van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen goed (verder genoemd: het ondersteuningsdecreet⁶⁵).

Het ondersteuningsdecreet zorgt voor een grondige hervorming van de bestaande ondersteuningsstructuren. Er komt een uniforme juridische rechtsgrond voor tal van subsidiemaatregelen en er wordt ook gezorgd voor een afstemming met de Europese regelgeving inzake staatssteun. Met het ondersteuningsdecreet wil de Vlaamse overheid de ondersteuningsstructuren binnen de sociale economie stroomlijnen en een antwoord bieden op de behoefte tot vereenvoudiging, meer efficiëntie en effectiviteit bij de ondersteuning van het ondernemerschap van organisaties en ondernemingen binnen de sociale economie.

Het decreet voorziet in vijf vormen van ondersteuning. Ze worden hieronder opgesomd en besproken.

6.1.1. Collectief ondersteuningsorgaan

Het ondersteuningsdecreet voorziet dat de Vlaamse Regering een convenant afsluit met een collectief ondersteuningsorgaan dat als opdracht heeft de collectieve dienstverlening voor de sociale economie ondernemingen te organiseren. Het collectief ondersteuningsorgaan heeft vijf kerntaken:

- het verstrekken van eerstelijnsinformatie over de sociale economie;
- het organiseren van opleidings- en uitwisselingstrajecten die tot doel hebben de professionalisering en de kwaliteit van sociale economie ondernemingen te bevorderen;
- het organiseren van een specifiek aanbod voor startende ondernemingen in de sociale economie;
- kennisopbouw, expertise- en instrumentontwikkeling voor de sociale economie;
- de promotie van het ondernemerschap op het vlak van sociale economie.

Op 5 oktober 2012 lanceerde de Vlaamse Regering een overheidsopdracht (onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking) voor het aanduiden van het ondersteuningsorgaan. Er werd één bestek ingediend bij de Vlaamse overheid, namelijk door de vzw VOSEC die zijn statuten had hervormd tot vzw Collectieve Ondersteuning voor de Sociale Economie (vzw CollOndSE). Op 19 juli 2013 keurde de Vlaamse Regering het convenant goed. Op 1 augustus 2013 ging het collectief ondersteuningsorgaan van start.

⁶⁵ Het decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en stimulering van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen werd op 8 februari 2012 door het Vlaamse Parlement goedgekeurd.

6.1.2. Individuele ondersteuning van sociale economie ondernemingen

In uitvoering van het ondersteuningsdecreet kan de Vlaamse Regering:

- individuele financiële steun verschaffen op maat (tegemoetkomen in kosten van investeringen, kredieten en risicokapitaal verschaffen);
- subsidie voor managementadvies toekennen (betrekking hebbend op de specificiteit van het ondernemen in de sociale economie) en;
- steun verlenen voor innovatie voor de ontwikkeling van producten, processen en diensten.

Tegen de implementatie van het maatwerkdecreet en het decreet LDE moet deze individuele ondersteuning op punt staan.

6.1.3. Overlegorgaan binnen de SERV

Het ondersteuningsdecreet voorziet in de oprichting van een Commissie Sociale Economie in de schoot van de SERV (inter-professionele partners en vertegenwoordigers van de sociale economie met stemrecht). In deze commissie wordt overleg georganiseerd met de vertegenwoordigers van de sector over bestaande of toekomstige beleidsmaatregelen op het vlak van sociale economie. Het doel van dit overleg is om alle vertegenwoordigers van de sector samen te brengen op voet van gelijkheid en te stimuleren tot uitwisseling en afstemming.

De planning is dat deze commissie⁶⁶ in het voorjaar van 2014 operationeel is.

6.1.4. Regierol sociale economie voor lokale besturen

Het ondersteuningsdecreet regelt de steun voor die gemeenten die een regierol op het vlak van de lokale sociale economie opnemen. De regierol sociale economie bestaat uit de ontwikkeling van een beleidsvisie op sociale economie en het faciliteren van de samenwerking met en tussen de sociale economie.

De Vlaamse overheid kiest ervoor⁶⁷ om de regierol intern en rechtstreeks te organiseren bij de lokale besturen zelf. Om in aanmerking te komen voor een subsidie moeten de gemeentebesturen in hun strategische meerjarenplanning aangeven via welke doelstellingen of actieplannen ze de Vlaamse beleidsprioriteit sociale economie zullen uitwerken op het vlak van de lokale sociale economie en het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De doelstellingen omvatten (1) minimaal een jaarlijkse actie die de netwerking op het grondgebied bevordert, en (2) een jaarlijkse actie die bijdraagt aan de ontwikkeling van de lokale sociale economie. De subsidie ter ondersteuning van hun regierol wordt toegekend aan centrumsteden en/of aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (niet-centrumsteden die zich verenigen onderling of niet-centrumsteden die zich verenigen met centrumsteden)⁶⁸.

⁶⁶ Op de Vlaamse Regering van 8/11/2013 werd de oprichting van de Commissie Sociale Economie binnen de SERV principieel goedgekeurd.

⁶⁷ De Vlaamse Regering hechtte op 6 juli 2012 haar principiële goedkeuring aan het Besluit tot bepaling van de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie.

⁶⁸ Volgens het Decreet van 6 juli 2001 op de intergemeentelijke samenwerking.

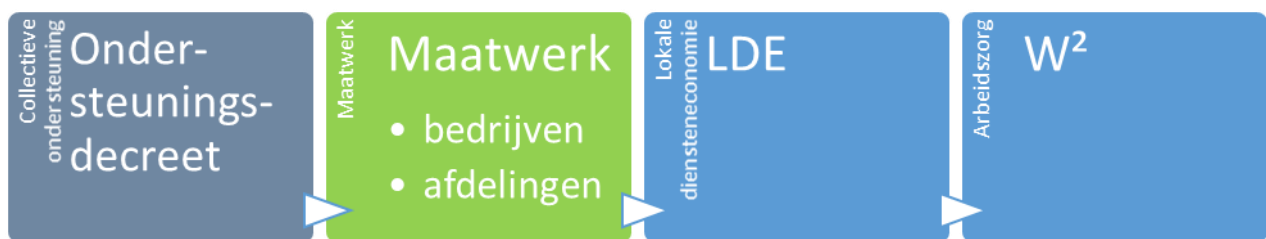
Op 29 september 2013 werd de oproep voor het indienen van de subsidieaanvraag gelanceerd. Tot 15 januari 2014 hebben de indieners de tijd om in te tekenen op deze oproep (via BBC⁶⁹). De subsidiebeslissing door de Vlaamse overheid zal in april 2014 bekendgemaakt worden en in juni 2014 van start gaan.

6.1.5. Opleiding, onderzoek en MVO

Het ondersteuningsdecreet regelt:

- de wetenschappelijk onderbouwde managementopleidingen;
- het onderzoek inzake sociale economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO);
- het bevorderen van sociale economie en MVO.

6.2. Maatwerkdecreet

Op 17 mei 2013 keurde de Vlaamse Regering het maatwerkdecreet collectieve inschakeling goed. Op 3 juli 2013 werd het maatwerkdecreet aangenomen door het Vlaams Parlement en vervolgens bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

Het decreet maatwerk integreert de invoegbedrijven, de beschutte en de sociale werkplaatsen en stemt deze op elkaar af. Binnen de pijler maatwerk wordt nog slechts onderscheid gemaakt tussen twee werkvormen: ‘maatwerkbedrijven’ en ‘maatwerkafdelingen’ (zie figuur 1.28).

Figuur 1.28: Pijler maatwerk.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

Figuur 1.29 geeft de verschilpunten tussen de maatwerkbedrijven en de maatwerkafdelingen schematisch weer.

⁶⁹ BBC: Beleids- en Beheerscyclus (Besluit Vlaamse Regering Beleids- en Beheerscyclus gemeenten, provincies en OCMW's, d.d. 25/06/2012).

Figuur 1.29: Maatwerkbedrijf versus maatwerkafdeling.

Pmah: personen met een arbeidshandicap.

PSP: personen met een psychosociale problematiek.

Uiterst kwetsbare werkzoekenden zijn personen die langer dan twee jaar werkzoekend zijn.

VSO: vereniging met sociaal oogmerk.

Bron: POM West-Vlaanderen o.b.v. diverse bronnen.

De belangrijkste hervorming middels het maatwerkdecreet is de toekenning van een rugzakfinanciering aan de werknemer. Op basis van hun 'afstand tot de arbeidsmarkt' wordt aan de werknemer een werkondersteuningspakket (WOP) toegekend. Dit WOP is afgestemd op de Europese Groepsvrijstellingsverordening staatssteun. Het WOP bestaat uit vier modules:

- (1) opleiding op de werkvloer;
- (2) begeleiding op de werkvloer (omkadering);
- (3) loonpremie (min. 40% tot max. 70%, afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt);
- (4) een aanpassing van de werkplek.

De afstand tot de arbeidsmarkt wordt ingeschaald door de VDAB. Dit is de zogenaamde 'indicering'. De vier modules van het WOP zijn onderling combineerbaar naargelang de individuele noden van de werknemers en hun afstand tot de arbeidsmarkt.

Van bij de start werd de hervorming van de maatregelen sociale economie gekaderd en afgestemd met de Minister van Werk. Er werd gewerkt aan een transparant kader voor tewerkstellingsmaatregelen voor alle werkgevers, zowel reguliere als sociale economie. Het decreet 'maatwerk voor collectieve inschakeling' regelt de inschakeling van minstens 5 VTE's op de werkvloer van een bedrijf en behoort tot het Vlaamse beleidsdomein Sociale Economie. Als er minder dan 5 VTE kansengroepen worden ingeschakeld op de werkvloer van een bedrijf, dan is er sprake van 'individuele inschakeling'. In dat geval wordt onder meer de Vlaamse Ondersteuningspremie (de VOP) of de tewerkstellingspremie voorzien. De individuele inschakeling past binnen het Vlaamse beleidsdomein Werk (zie figuur 1.30).

Figuur 1.30: Collectieve inschakeling versus individuele inschakeling.

>= 5 VTE	Collectieve inschakeling	Beleidsdomein Sociale Economie	Rugzakfinanciering en/of organisatieondersteuning
< 5 VTE	Individuele inschakeling	Beleidsdomein Werk	Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) Tewerkstellingspremie

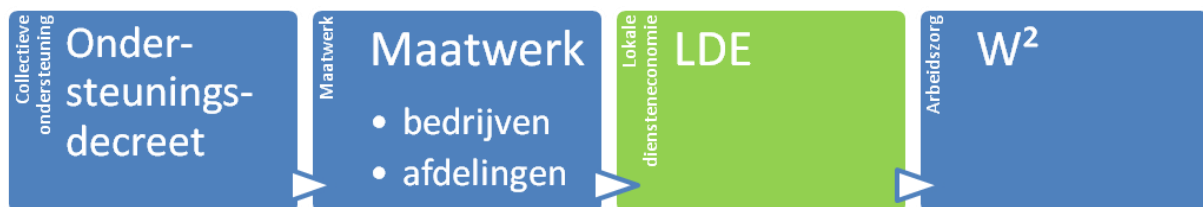
Bron: POM West-Vlaanderen o.b.v. diverse bronnen.

De inwerkingtreding van het maatwerkdecreet is voorzien voor 1 juli 2014. Het is voorzien dat de uitvoeringsbesluiten door de Vlaamse Regering kunnen worden goedgekeurd in januari 2014. Tot de datum dat het maatwerkdecreet in werking treedt, blijft de huidige regelgeving van kracht. Een uitzondering is er voor de erkenning als invoegbedrijf, deze mogelijkheid wordt eind 2013 al opgegeven.

Volgens het advies van de SERV van 18/02/2013 blijven er nog steeds een aantal pijnpunten bij de implementatie van het decreet:

- er is onduidelijkheid over de precieze invulling van het werkondersteuningspakket (WOP) of de rugzakfinanciering;
- er is onduidelijkheid over de wijze waarop de VDAB kan instaan voor een doeltreffende screening van alle doelgroepwerknemers;
- er ontbreken garanties voor de doorstroom van de doelgroepwerknemers;
- er is een ongelijke ondersteuning voor bedrijven die een beperkt aantal doelgroepwerknemers (<5 VTE) tewerkstellen en voor bedrijven die deze collectief tewerkstellen (>= 5 VTE).

6.3. Decreet op lokale diensteneconomie

Op 12 juli 2013 keurde de Vlaamse Regering het ontwerpdecreet over de lokale diensteneconomie goed. Op 6 november jongstleden werd dit decreet op de LDE aangenomen door het Vlaams Parlement. Met de goedkeuring van het ontwerpdecreet over de lokale diensteneconomie kiest Vlaanderen voor een hervorming van het structurele kader dat sedert 1 januari 2008 (Decreet van 22 december 2006) in werking is.

Het basisidee is de uitbouw van een lokaal dienstenaanbod vanuit de overheid dat nauw aansluit bij de maatschappelijke trends en noden en waarbij tegelijkertijd tewerkstellingskansen worden gecreëerd voor doelgroepwerknemers. De inschakeling wordt dus gekoppeld aan het realiseren van dienstverlening, die inspeelt op lokale, maatschappelijke noden (kinderopvang, groenonderhoud, aanvullende thuiszorg ...).

De lokale of Vlaamse overheid is opdrachtgever en bepaalt de voorwaarden.

LDE wordt bekostigd volgens het model van klaverbladfinanciering waarbij verschillende stakeholders samen bijdragen aan de uitvoering van de dienst. Het Vlaamse beleidsdomein sociale economie vergoedt de inschakelingstrajecten, de uitgevoerde lokale diensten worden vergoed door de opdrachtgevende overheid en/of het betrokken Vlaamse beleidsdomein en/of door de klanten van de dienst.

Figuur 1.31: Klaverbladfinanciering Lokale Diensteneconomie.

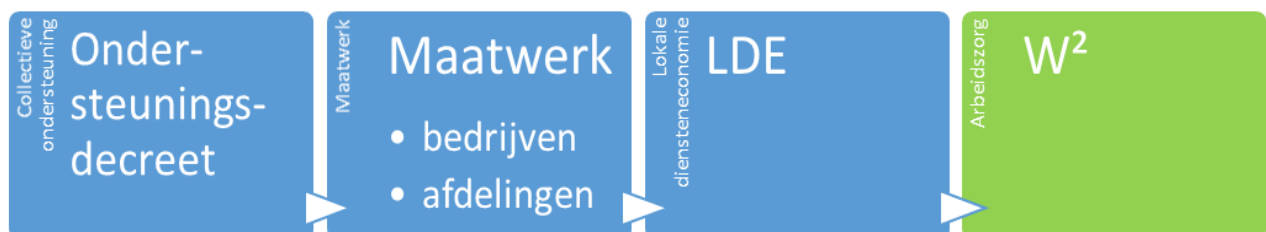
Bron: POM West-Vlaanderen en BND Kortrijk vzw.

De belangrijkste wijzigingen in het nieuwe decreet op de lokale diensteneconomie zijn de volgende:

- de ondersteuning wordt gekaderd binnen de Diensten voor Algemeen Economisch Belang (DAEB). Dit zijn diensten die een overheid wenst te organiseren in het kader van het algemeen belang en die de markt niet, onvoldoende of op onjuiste wijze voorziet;
- het betreft een collectieve inschakeling, minstens 5 VTE;
- er gebeurt een indicering door de VDAB (een inschaling van de afstand tot de arbeidsmarkt);
- de inschakeling is gericht op doorstroom en duurt max. 5 jaar (in tegenstelling tot de huidige LDE-initiatieven waar LDE-werknemers een contract van onbepaalde duur krijgen);
- uitbreiding van de doelgroep: LDE zal zich richten tot werkzoekenden die het potentieel hebben om via een inschakelingstraject in de LDE terug aansluiting te vinden in de reguliere economie (bv. personen met zware zorglast, ex-gedetineerden, mensen in armoede, langdurige werklozen ...).

De goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten is voorzien voor januari 2014. De effectieve startdatum is voorzien op 1 juli 2014.

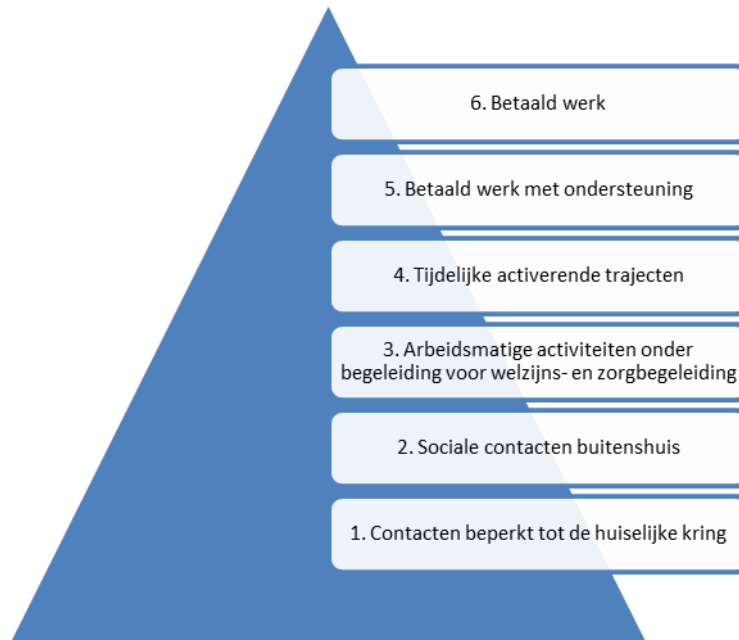
6.4. Een nieuw perspectief voor arbeidszorg

De drie ministers bevoegd voor Werk, Sociale Economie en Welzijn in de legislatuur 2009-2014, werken samen aan een geïntegreerd beleidskader arbeidszorg met sociale economie als één van de pijlers. Voor het geïntegreerde beleid wordt de participatieladder⁷⁰ (zie figuur 1.32) als referentiekader genomen.

⁷⁰ De participatieladder is een Nederlands instrument en kent zes niveaus van participatie (Van Gent, van Horssen, Mallee & Slotboom, 2008; Dorscheidt & Heida, z.j.).

Figuur 1.32: Participatieladder.

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, 2013; Van Gent, van Horssen, Mallee & Slotboom, 2008.

De structuur van de ladder is als volgt:

- op de onderste vier treden staan mensen zonder een arbeidscontract;
- mensen die op trap 1 staan, hebben enkel sociale contacten in de huiselijke kring of in de welzijns- of zorginstelling waar ze verblijven;
- mensen die zich op trap 2 bevinden, hebben sociale contacten buitenshuis en nemen deel aan georganiseerde activiteiten van sociaal-culturele verenigingen, lokale dienstencentra, verenigingen waar armen het woord nemen ... Het gaat hierbij om ontmoeting en bezigheid;
- op trap 3 vinden we mensen die arbeidsmatige activiteiten verrichten onder begeleiding, in combinatie met welzijns- en zorgbegeleiding. Ook deze mensen hebben nood aan een combinatie van werk en welzijn of zorg. De klemtoon ligt echter eerder op het welzijns- en zorgaspect dan op werk. Deze mensen staan een stap verder van betaalde arbeid dan de mensen die op trap 4 staan; betaalde arbeid is op middellange termijn niet mogelijk. Op de onderste twee treden van de ladder staan mensen die (op dit ogenblik) minder arbeidsmatig participeren aan de samenleving;
- op trap 4 bevinden zich mensen die tijdelijke activerende trajecten volgen. Het gaat om mensen die nood hebben aan een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding en die door het volgen van dit tijdelijke traject mogelijk (opnieuw) een stap kunnen zetten naar betaald werk;
- op trap 5 staan mensen met betaald werk, met ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om betaald werk, met ondersteuning, in het normaal economisch circuit als om betaald werk in de lokale diensteneconomie of maatwerkbedrijven;
- op trap 6 staan mensen met betaald werk, zonder ondersteuning.

Met de participatieladder als referentiekader willen de drie ministers in hun geïntegreerde beleid oog hebben voor de verschillende graden waarin mensen in staat zijn om te werken: van actief zijn in het normaal economisch circuit, over het verrichten van betaald werk onder begeleiding tot dagbesteding of verzorging in zorgcontext. Eveneens wordt het belang en de relevantie van samenwerking tussen werk-, welzijns- en zorgpartners onderstreept. Een gezamenlijk decreet moet deze samenwerking verankeren.

In een eerste conceptnota 'Van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader: W²' werden de basisprincipes voor het gezamenlijk decreet vastgelegd. W² staat voor Werk en Welzijn⁷¹. Deze eerste conceptnota werd op 1 juli 2011 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Op 14 juni 2013 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'W²-decreet' goed. Met deze conceptnota wordt uitvoering gegeven aan het engagement uit het Regeerakkoord 2009-2014 om een aangepast kader te creëren voor werkzoekenden die ver verwijderd zijn van de arbeidsmarkt en voor het verbeteren van de maatschappelijke positie van (ex-)psychiatrische patiënten op vlak van tewerkstelling door een structurele samenwerking tussen de beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG).

In het (gezamenlijke) W²-decreet wil de Vlaamse overheid drie W²-trajecten initiëren:

1. tijdelijke activeringstrajecten waarmee personen worden versterkt zodat ze (opnieuw) tot betaalde arbeid in staat zijn, al dan niet met ondersteuning;
2. tijdelijke trajecten onder de naam 'maatschappelijke oriëntatie' waarmee mensen - die voorlopig niet of niet meer in staat zijn (op korte en middellange termijn) om betaalde arbeid te verrichten - in gezamenlijk overleg toegeleid worden naar de voor hen meest optimale participatie aan onze maatschappij;
3. trajecten arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding in combinatie met de nodige welzijns- en zorgbegeleiding.

Het W²-decreet wordt opgevat als een aanbouwdcreet:

- tijdens de legislatuur 2009-2014 wordt gewerkt aan (1) de decretale verankering van de activeringstrajecten en (2) de trajecten maatschappelijke oriëntatie. De huidige arbeidszorginitiatieven zullen, indien ze voldoen aan de erkennings- en kwaliteitscriteria, een plaats krijgen in dit aanbod;
- in de volgende legislatuur (vanaf 2014) kan het decreet worden aangevuld met (3) een juridisch kader voor een aanbod van arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding in combinatie met de nodige welzijns- en zorgbegeleiding (= het aanbod op trap 3 van de participatieladder).

⁷¹ W² is de naam voor een concept van integrale trajectwerking en ontstond op basis van een onderzoek door HIVA (Steenkens, Sannen, Ory & Nicaise, 2008). Dit onderzoek met als titel: 'W²: Werk- en welzijnstrajecten op maat. Een totaalconcept' had als doel een totaalconcept te ontwikkelen dat toelaat om arbeidsintegratie te verwezenlijken voor diegene die het verst van de arbeidsmarkt verwijderd is. De zes geformuleerde basisprincipes van W² zijn: inclusie, integraal, krachtgericht, participatief, gestructureerd en gecoördineerd.

HOOFDSTUK 7. SAMENVATTING EN BESLUIT

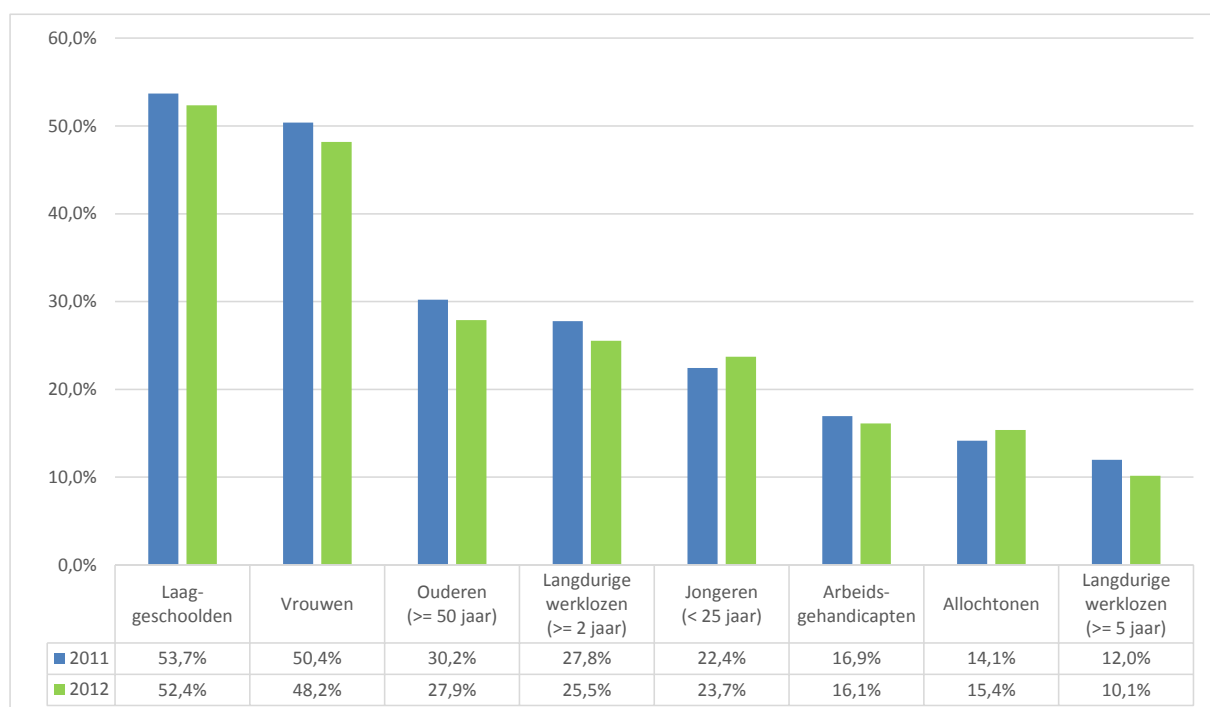
■ Welke kansengroepen zijn er in West-Vlaanderen? Om hoeveel personen gaat het?

In 2012 waren er in West-Vlaanderen 29.865 niet-werkende werkzoekenden (nwwz), dat waren er 4% meer dan in 2011 (en 14,3% meer dan in 2008).

Een aantal van deze werkzoekenden hebben het extra moeilijk om een job te vinden in het regulier economisch circuit. Ze zijn oververtegenwoordigd in de werkloosheid. We noemen ze ‘kansengroep’ omwille van hun afstand tot de arbeidsmarkt.

In deze studie bestudeerden we acht categorieën van kansengroepen in West-Vlaanderen: de vrouwen, ouderen (50 jaar of ouder), jongeren (minder dan 25 jaar), laaggeschoolden, langdurige werklozen (2 jaar en 5 jaar werkloos), allochtonen en arbeidsgehandicapten.

Figuur 1.33: Aantal niet-werkende werkzoekenden per kansengroep (in % van het totale aantal niet-werkende werkzoekenden), West-Vlaanderen, 2011 en 2012.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Van alle categorieën van kansengroepen maken de **laaggeschoolden** de afgelopen vijf jaar de grootste groep uit. Hoewel hun aandeel in de West-Vlaamse werkloosheidscijfers de voorbije vijf jaar gestaag afnam, maakten ze in 2012 nog altijd meer dan de helft van alle nwwz in West-Vlaanderen uit (15.639 personen of 52,4% van alle nwwz in West-Vlaanderen). De laaggeschoolden in West-Vlaanderen waren in 2012 sterker vertegenwoordigd (52,4%) in het totale aantal nwwz dan in Vlaanderen (49%) het geval was.

Allochtonen zijn opvallend minder sterk vertegenwoordigd in de groep van alle nwwz in West-Vlaanderen (15,4% in West-Vlaanderen ten opzichte van 25,6% in Vlaanderen) maar hun aantal is zowel absoluut (+1.784 personen of +63,3% tussen 2008 en 2012) als relatief (van 10,7% van alle nwwz in West-Vlaanderen in 2008 naar 15,4% van alle nwwz in West-Vlaanderen in 2012) sterk toegenomen tussen 2008 en 2012.

Ook bij de **jongeren** valt een grote toename van het aantal nwwz op: in 2012 waren er 10% meer werkloze jongeren dan in 2011. In 2012 is bijna één op vier (23,7%) van de West-Vlaamse werklozen jonger dan 25 jaar (tegenover 22% in Vlaanderen). In absolute cijfers gaat het om 7.084 jongeren zonder werk in West-Vlaanderen in 2012 (ten opzichte van 6.441 werkloze jongeren in 2011).

Nog twee opvallende kansengroepen in de West-Vlaamse werkloosheidscijfers zijn de **ouderen** en de **langdurige werklozen (meer dan 2 jaar)**. Hoewel hun aantal tussen 2011 en 2012 gunstig evolueerde - zowel in absolute termen (van 8.681 oudere nwwz in 2011 naar 8.324 oudere nwwz in 2012, en van 7.978 werkzoekenden die meer dan twee jaar werkloos zijn in 2011 naar 7.625 in 2012) als in relatieve termen (van 30,2% in 2011 naar 27,9% in 2012 wat betreft de oudere werklozen, en van 27,8% in 2011 naar 25,5% in 2012 wat betreft de werkzoekenden die meer dan twee jaar werkloos zijn) - vertegenwoordigen beide categorieën in 2012 nog altijd ruim een vierde van alle nwwz in West-Vlaanderen. Bovendien nemen de nwwz van 50 jaar of meer in 2012 nog altijd een groter aandeel in de West-Vlaamse werkloosheidsstatistieken (27,9%) in dan gemiddeld in Vlaanderen (25,3%).

Bij de werkzoekenden die **langer dan vijf jaar werkloos** zijn stellen we een opmerkelijke daling vast; hun aantal verminderde in de periode 2011-2012 met 12% (van 3.442 personen in 2011 naar 3.028 personen in 2012, of van 12,0% naar 10,1% van alle nwwz in West-Vlaanderen). Toch zijn de langdurige werklozen in 2012 nog altijd sterker vertegenwoordigd in het totale aantal nwwz (10,1%) dan in het Vlaamse Gewest (9,3%).

■ Hoe en waar worden kansengroepen (her)ingeschakeld op de arbeidsmarkt?

Het gamma aan (Vlaamse en federale) maatregelen om deze moeilijk plaatsbare werklozen (opnieuw) in te schakelen op de arbeidsmarkt is zeer uitgebreid. Om die veelheid van maatregelen enigszins te structureren, werden deze onderverdeeld in drie categorieën: de sociale inschakelingseconomie, de gesubsidieerde diensteneconomie en de tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het regulier economisch circuit.

Onder de gemeenschappelijke noemer ‘**sociale inschakelingseconomie**’ (SIE) plaatsen we die initiatieven die de activering van moeilijk te plaatsen werkzoekenden via een economische activiteit vooropstellen. De inschakeling (of herinschakeling) van kansengroepen vormt hier het *doel*, de economische activiteit is het *middel* om dit te bewerkstelligen. Vanuit een trajectbenadering – van minder naar méér aansluiting met of doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt - onderscheiden we volgende werkvormen:

- semi-formele sociale tewerkstelling: PWA of arbeidszorg;
- permanent gesubsidieerde tewerkstelling: sociale werkplaatsen en beschutte werkplaatsen;
- degressief gesubsidieerde tewerkstelling: invoegbedrijven;
- tijdelijke tewerkstelling: tewerkstelling volgens art. 60 §7 en art. 61 van de OCMW-wetgeving, de werkervarings-, opleidings- en brugprojecten, invoeginterim en de coaching naar zelfstandig ondernemerschap via de activiteitencoöperatie.

Tot ‘**gesubsidieerde diensteneconomie**’ (GDE) rekenen we die maatregelen waarbij er vanuit de overheid een (gesubsidieerd) dienstenaanbod wordt uitgewerkt dat aanvullend is op het bestaande reguliere aanbod en dat wordt gekoppeld aan de creatie van tewerkstelling voor *hoofdzakelijk* kansengroepen. De projecten lokale diensteneconomie, buitenschoolse kinderopvang, en een gedeelte⁷² van de activiteiten van de dienstencheques vallen onder deze noemer. In tegenstelling tot de sociale inschakelingseconomie, is het doel van deze werkvormen niet enkel en alleen de *socio-professionele inschakeling van kansengroepen*, maar ook en evenwaardig, het aanbod van collectieve of individuele diensten aan de lokale gebruiker.

Ook in de **reguliere bedrijven** (REC) worden kansengroepen tewerkgesteld. De maatregelen waarbij dit **met overheidsondersteuning** gebeurt, vormen onze derde categorie van maatregelen om moeilijk te plaatsen werkzoekenden opnieuw in te schakelen op de arbeidsmarkt. In deze studie belichten we vijf loonkostenverlagende maatregelen die specifiek gericht zijn op kansengroepen: IBO (Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming), IBO-interim, instapopleiding, tewerkstellingspremie voor 50-plussers en de Vlaamse Ondersteuningspremie.

■ Hoeveel personen uit de kansengroepen werden met deze maatregelen bereikt? Hoeveel personen uit de kansengroepen werden via ‘sociale economie’ (her)ingeschakeld op de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen?

Door gebruik te maken van diverse gegevensbronnen, werd voor iedere maatregel de gecreëerde tewerkstelling van kansengroepen berekend (zie figuur 1.34). Dit laat toe te becijferen hoeveel werknemers, behorende tot de kansengroepen, worden tewerkgesteld in de ‘sociale economie’ in West-Vlaanderen. We tellen hiervoor de tewerkstelling van kansengroepen binnen de sociale inschakelingseconomie (12 werkvormen) samen met de tewerkstelling van kansengroepen binnen de gesubsidieerde diensteneconomie (3 werkvormen). Om niet dubbel te tellen, corrigeren we voor de invoegtewerkstelling binnen de dienstencheque-ondernemingen.

⁷² We beschouwen enkel de activiteiten in de private non-profitbedrijven en in de publieke ondernemingen.

We bestudeerden ook de tewerkstellingscijfers voor vijf tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het regulier economisch circuit. We kunnen echter geen optelsom maken over de drie categorieën – SIE, GDE en REC – heen. We weten immers nooit volledig hoeveel kansengroepen er exact in het reguliere bedrijfsleven werken. Ook de tewerkstelling via SINE tellen we niet verder op. SINE kan gecumuleerd worden met andere werkvormen in de SIE en in de GDE; de tewerkstelling gecreëerd door deze maatregel werd dus voor een groot gedeelte reeds meegerekend in de cijfers voor ‘sociale economie’.

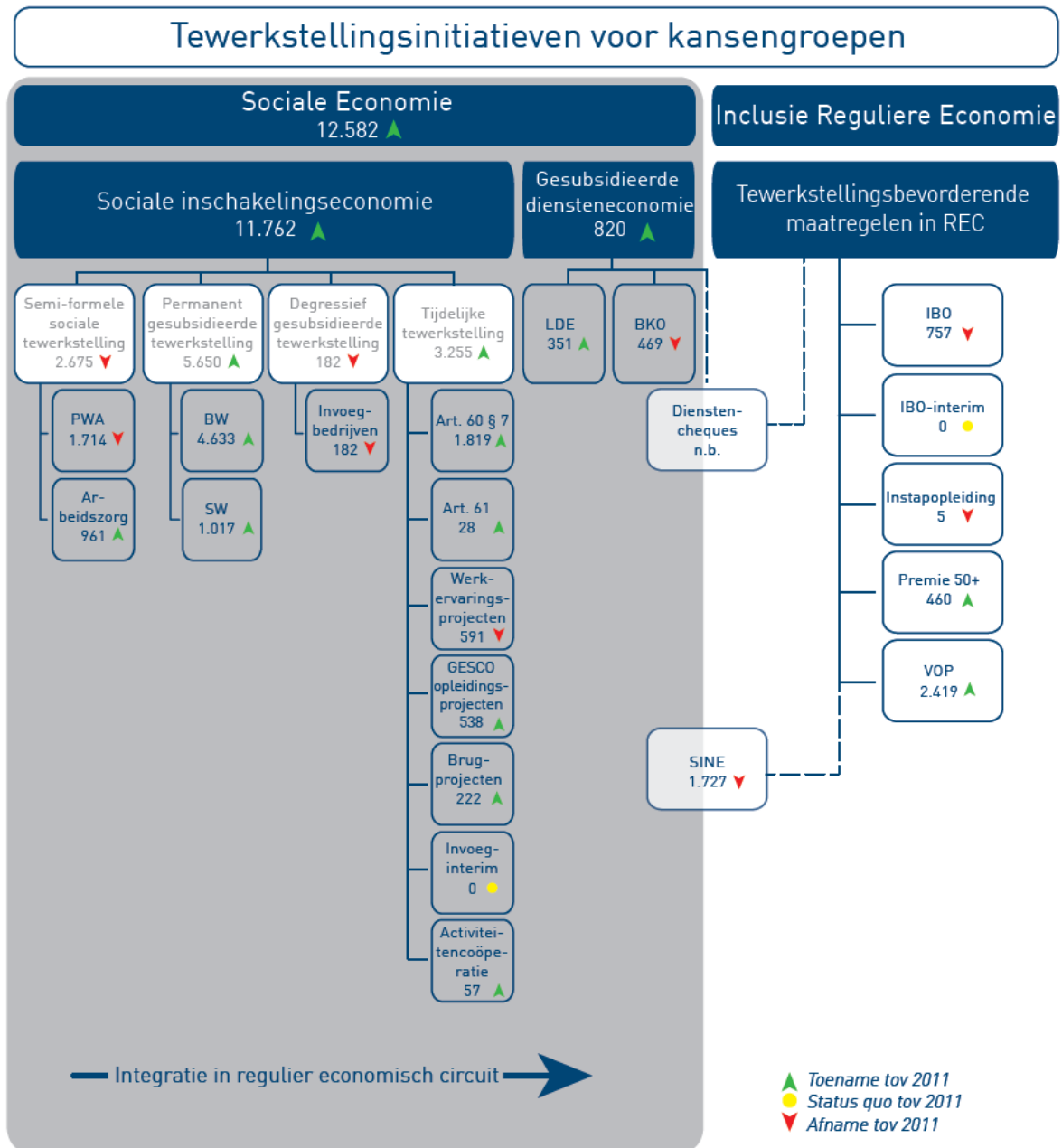
Tabel 1.24 geeft meer in detail het resultaat van bovenstaande berekening weer.

Kanttekening: op het moment van publicatie van deze studie (december 2013) waren er voor 2012 nog geen gegevens over de tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques beschikbaar. Om die reden wordt in tabel 1.24 de tewerkstelling in de gesubsidieerde diensteneconomie, en in de sociale economie in (West-)Vlaanderen, weergegeven (1) mét de tewerkstelling van kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques (voor het jaar 2011) en (2) zónder de tewerkstelling van kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques (voor het jaar 2011 en 2012). Van zodra we over de cijfergegevens met betrekking tot het stelsel van de dienstencheques voor 2012 beschikken, zullen we deze kunnen aanvullen via een addendum dat ter beschikking zal zijn via www.pomwvl.be/data-studie-en-advies. Onze analyse gaat voorlopig verder met het resultaat zonder de tewerkstellingscreatie voor kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques.

In 2011 telden we 8.179 arbeidsplaatsen voor kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques, die we konden toewijzen aan de ‘sociale economie’ in West-Vlaanderen⁷³. Hiermee kwamen we in 2011 uit op in totaal 20.441 personen uit kansengroepen die geactiveerd werden via de sociale economie in West-Vlaanderen, in vergelijking met 12.362 personen indien we geen rekening houden met de tewerkstellingscreatie in het stelsel van de dienstencheques.

⁷³ In 2011 werden in West-Vlaanderen in totaal 18.480 arbeidsplaatsen in het stelsel van de dienstencheques geteld. De jobcreatie voor kansengroepen via het stelsel van de dienstencheques - jobcreatie in de non-profitondernemingen en in de publieke ondernemingen in het stelsel van de dienstencheques (zie punt 4.3.) - wordt geraamd op 8.179 personen. Dit komt overeen met 44,3% van de totale jobcreatie in het stelsel van de dienstencheques.

Figuur 1.34: Tewerkstelling van kansengroepen in West-Vlaanderen, 2012.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

Tabel 1.24: Tewerkstelling van kansengroepen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2011-2012.

	Berekening	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest		Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest		Evolutie 2011-2012	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen		1.891	1.714	8.011	7.123	23,6%	24,1%	-9,4%	-11,1%
Arbeidszorg		950	961	5.607	5.745	16,9%	16,7%	+1,2%	+2,5%
Semi-formele sociale tewerkstelling	a	2.841	2.675	13.618	12.868	20,9%	20,8%	-5,8%	-5,5%
Beschutte werkplaatsen		4.606	4.633	17.145	17.417	26,9%	26,6%	+0,6%	+1,6%
Sociale werkplaatsen		952	1.017	5.066	5.270	18,8%	19,3%	+6,8%	+4,0%
Permanent gesubsidieerde tewerkstelling	b	5.558	5.650	22.211	22.687	25,0%	24,9%	+1,7%	+2,1%
Invoegbedrijven		242	182	2.250	1.857	10,8%	9,8%	-24,8%	-17,5%
Degressief gesubsidieerde tewerkstelling	c	242	182	2.250	1.857	10,8%	9,8%	-24,8%	-17,5%
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving		1.685	1.819	9.452	9.870	17,8%	18,4%	+8,0%	+4,4%
Art. 61 van de OCMW-wetgeving		26	28	64	52	40,6%	53,8%	+7,7%	-18,8%
Werkervaringsprojecten		631	591	5.500	5.140	11,5%	11,5%	-6,3%	-6,5%
GESCO-opleidingsprojecten		303	538	2.641	3.367	11,5%	16,0%	+77,6%	+27,5%
Brugprojecten		205	222	896	983	22,9%	22,6%	+8,3%	+9,7%
Invoeginterim		0	0	0	0	nvt	nvt	nvt	nvt
Activiteitencoöperatie		56	57	274	260	20,4%	21,9%	+1,8%	-5,1%
Tijdelijke tewerkstelling	d	2.906	3.255	18.827	19.672	15,4%	16,5%	+12,0%	+4,5%
Sociale inschakelingseconomie	a + b + c + d = A	11.547	11.762	56.906	57.084	20,3%	20,6%	+1,9%	+0,3%
Lokale diensteneconomie		334	351	2.329	2.452	14,3%	14,3%	+5,1%	+5,3%
Buitenschoolse kinderopvang		481	469	3.064	3.093	15,7%	15,2%	-2,5%	+0,9%
Stelsel van de dienstencheques (non-profit en publieke sector)		8.179	n.b.	34.256	n.b.	23,9%	n.b.	n.b.	n.b.
Gesubsidieerde diensteneconomie (incl. stelsel van de dienstencheques)	B	8.994	n.b.	39.649	n.b.	22,7%	n.b.	n.b.	n.b.
Gesubsidieerde diensteneconomie (excl. stelsel van de dienstencheques)	C	815	820	5.393	5.545	15,1%	14,8%	+0,6%	+2,8%
Invoegtewerkstelling in combinatie met dienstencheques	e	100	63	1.484	1.124	6,7%	5,6%	-37,0%	-24,3%
Tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie (incl. stelsel van de dienstencheques)	A + B - e	20.441	n.b.	95.071	n.b.	21,5%	n.b.	n.b.	n.b.
Tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie (excl. stelsel van de dienstencheques)	A + C	12.362	12.582	62.299	62.629	19,8%	20,1%	+1,8%	+0,5%
Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming		769	757	4.363	4.171	17,6%	18,1%	-1,6%	-4,4%
IBO-interim		0	0	19	16	0,0%	0,0%	---	-15,8%
Instapopleiding		20	5	118	60	16,9%	8,3%	-75,0%	-49,2%
Tewerkstellingspremie voor 50-plussers		453	460	1.851	2.544	24,5%	18,1%	+1,5%	+37,4%
Vlaamse Ondersteuningspremie		2.235	2.419	10.016	10.985	22,3%	22,0%	+8,2%	+9,7%
SINE		1.793	1.727	7.212	7.032	24,9%	24,6%	-3,7%	-2,5%

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

In 2012 stelde de sociale economie in West-Vlaanderen 12.582 personen uit de kansengroepen tewerk. Dit komt overeen met 3,1% van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen. De 'sociale economie' - zonder het stelsel van de dienstencheques - is daarmee van een vergelijkbare grootteorde inzake tewerkstelling als bijvoorbeeld de textielsector in West-Vlaanderen (11.106 werknemers op 31 december 2011).

De tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie steeg in de periode 2011-2012 met 1,8% in West-Vlaanderen. In Vlaanderen bleef de tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie nagenoeg status-quo (+0,5%).

De tewerkstellingsevolutie tussen 2011 en 2012 varieert sterk van werkvorm tot werkvorm. In West-Vlaanderen is de tewerkstellingsgroei in 2012 in de sociale inschakelingseconomie (+1,9%) groter dan deze in de gesubsidieerde diensteneconomie (+0,6%). In Vlaanderen stellen we het omgekeerde vast: daar groeit de gesubsidieerde diensteneconomie (+2,8%) tussen 2011 en 2012 sterker dan de sociale inschakelingseconomie (+0,3%).

In de top vijf op basis van tewerkstellingscreatie voor kansengroepen vinden we volgende werkvormen terug: beschutte werkplaatsen (4.633 tewerkgestelde kansengroepen in 2012), art. 60 §7 (1.819), PWA (1.714), sociale werkplaatsen (1.017) en arbeidszorg (961). Deze vijf werkvormen staan samen in voor 80,6% van de tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie (zonder het stelsel van de dienstencheques) in West-Vlaanderen in 2012. Deze vijf werkvormen zijn ook verantwoordelijk voor ruim een vierde (27,3%) van de 220 arbeidsplaatsen die er in 2012 in de sociale economie in West-Vlaanderen netto zijn bijgekomen (in vergelijking met 2011).

■ Hoe performant is West-Vlaanderen?

Met een aandeel van 20,1% in de Vlaamse tewerkstelling van kansengroepen in 2012, is de sociale economie behoorlijk vertegenwoordigd in West-Vlaanderen. Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie ligt hoger dan het aandeel van West-Vlaanderen in de bezoldigde tewerkstelling (18,7%) of in de beroepsbevolking (18,2%). West-Vlaanderen kent dus een 'specialisatie' inzake sociale economie.

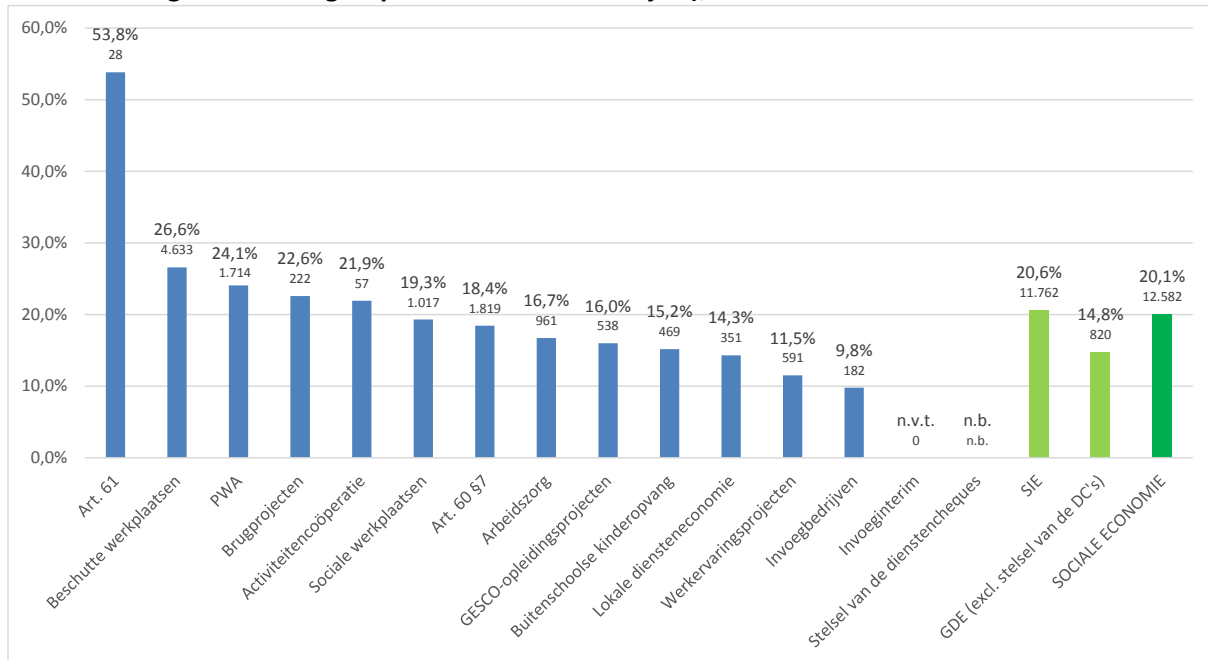
Tussen de verschillende werkvormen zijn er evenwel verschillen (zie figuur 1.34). West-Vlaanderen heeft een hoog aandeel in de Vlaamse tewerkstelling in art. 61 (53,8%), beschutte werkplaatsen (26,6%), PWA (24,1%), brugprojecten (22,6%) en de activiteitencoöperatie (21,9%). Voor deze werkvormen scoren we hoger dan voor sociale economie in zijn geheel in West-Vlaanderen (20,1%). Maatregelen zoals invoeg (9,8%), werkervaring (11,5%), lokale diensteneconomie (14,3%) en buitenschoolse kinderopvang (15,2%) zijn dan weer minder sterk aanwezig in West-Vlaanderen.

West-Vlaanderen scoort in verhouding tot Vlaanderen veel hoger op sociale inschakelingseconomie (20,6%) dan op gesubsidieerde diensteneconomie (14,8%) wanneer we geen rekening houden met het stelsel van de dienstencheques.

■ Hoe is sociale economie (geografisch) verdeeld in West-Vlaanderen?

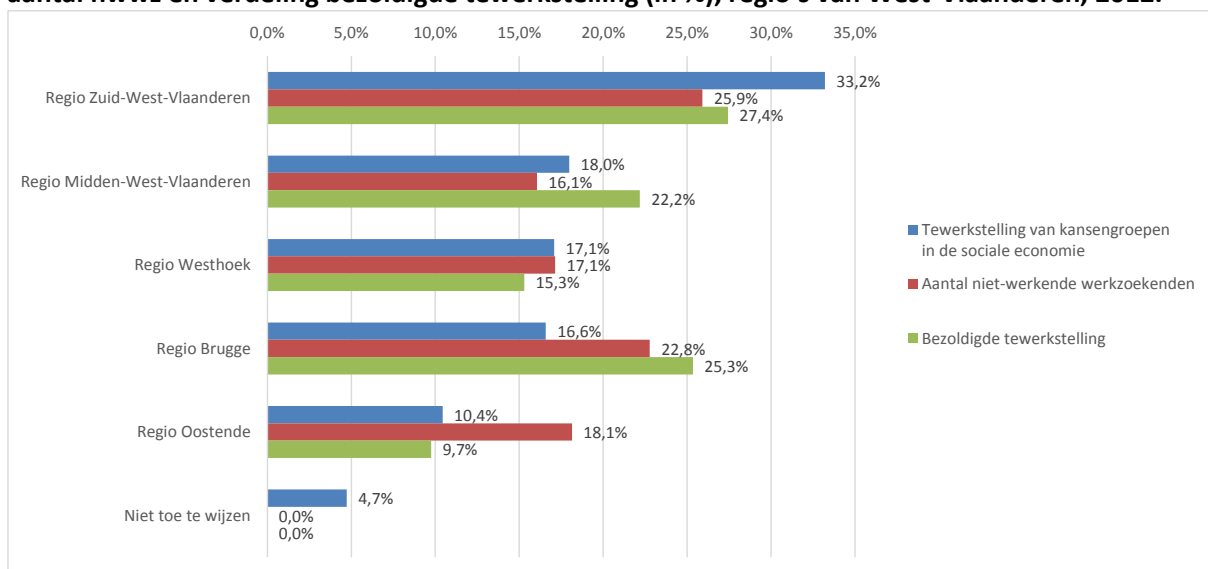
De uitbouw van de sociale economie (zonder het stelsel van de dienstencheques) in West-Vlaanderen verschilt sterk van regio tot regio (zie figuur 1.35).

Figuur 1.34: Tewerkstelling van kansengroepen in West-Vlaanderen (in % van de Vlaamse tewerkstelling van kansengroepen en het absolute cijfer), 2012.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

Figuur 1.35: Verdeling tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie (1), verdeling aantal nwwz en verdeling bezoldigde tewerkstelling (in %), regio's van West-Vlaanderen, 2012.

(1) Zonder stelsel van de dienstencheques.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

De regio Zuid-West-Vlaanderen springt er bovenuit met 33,2% van de West-Vlaamse tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie, zeker wanneer we ook de verdeling van de tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie plaatsen naast de verdeling van het totale aantal niet-werkende werkzoekenden (25,9%), of de verdeling van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen (27,4%). In de regio Oostende is sociale economie het minst aanwezig (10,4%). In de regio Brugge is sociale economie (16,6%) veel minder aanwezig in vergelijking met het aandeel van de Brugse regio inzake bezoldigde tewerkstelling (25,3%) of het aantal niet-werkende werkzoekenden (22,8%).

■ Algemeen besluit

De nood aan tewerkstellingskansen voor werkzoekenden die moeilijkheden ondervinden om op de reguliere arbeidsmarkt aan de slag te kunnen, blijft groot. Sociale economie - als instrumentarium voor de inschakeling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, en als specifieke vorm van ondernemerschap die een veelvoud aan maatschappelijke meerwaarden wil realiseren - biedt dergelijke kansen.

Kan de sociale economie nog groeien? Evoluties de tewerkstellingsplaatsen hangen grotendeels samen met wat door de overheid als beleid wordt uitgestippeld (financiële ondersteuning en voorwaarden, evolutie van het erkenningskader, de toewijzing van beschikbaar contingent, lokale beleidskeuzes binnen het ruimere Vlaamse of federale kader ...).

Het valt af te wachten wat de gevolgen van de nieuwe Vlaamse decreten (maatwerkdecreet, decreet op lokale diensteneconomie, W² en ondersteuningsdecreet) zullen zijn op de duurzame activering van kansengroepen. Naast een vereenvoudiging in twee grote pijlers (maatwerk en lokale diensteneconomie) en een betere afstemming van de diverse tewerkstellingsmaatregelen (rugzakprincipe), is er een verhoogde focus op doorstroom, en wordt ook het bedrijfsleven mee geresponsabiliseerd om kansengroepen aan te werven (maatwerkafdelingen).

De POM West-Vlaanderen wil met voorliggend cijferrapport opnieuw een nuttige bijdrage leveren tot het zichtbaar maken van wat sociale economie, op vlak van tewerkstelling, voor mensen die het extra moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, in onze provincie betekent.

Deze studie is een realisatie van de POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies en afdeling Duurzaam Ondernemen – speerpunt Sociale Economie.

DEEL 2 – TABELLEN

OVERZICHTSLIJST VAN DE OPGENOMEN TABELLEN

Werkzoekenden en kansengroepen in West-Vlaanderen

Tabel 2.1: Aantal kansengroepen (in % van alle niet-werkende werkzoekenden), gemeenten van West-Vlaanderen, 2011-2012.

Tabel 2.2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Sociale inschakelingseconomie

Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen

Tabel 2.3: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut naar geslacht, gemeenten van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Arbeidszorg

Tabel 2.4: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.5: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Tabel 2.6: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.7: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

Beschutte werkplaatsen

Tabel 2.8: Tewerkstelling in beschutte werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.9: Tewerkstelling in beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Sociale werkplaatsen

Tabel 2.10: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.11: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Invoegbedrijven

Tabel 2.12: Tewerkstelling in invoegbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.13: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Tabel 2.14: Tewerkstelling art. 60 en SINE in (federaal erkende) inschakelingsbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving

Tabel 2.15: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Art. 61 van de OCMW-wetgeving

Tabel 2.16: Aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Werkervaringsprojecten

Tabel 2.17: Aantal begunstigden in werkervaringsprojecten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.18: Aantal begunstigden in werkervaringsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

GESCO-opleidingsprojecten

Tabel 2.19: Aantal doelgroepcursisten in de GESCO-opleidingsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Brugprojecten

Tabel 2.20: Gemiddeld aantal leerlingen in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

Invoeginterim

Tabel 2.21: Aantal begunstigden in invoeginterim, België, 2008-2012.

Activiteitencoöperatie

Tabel 2.22: Werking van de activiteitencoöperaties, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009-2012.

Gesubsidieerde diensteneconomie

Lokale diensteneconomie

Tabel 2.23: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.24: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Buitenschoolse kinderopvang

Tabel 2.25: Tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.26: Tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Stelsel van de dienstencheques

Tabel 2.27: Aantal werknemers in het stelsel van de dienstencheques, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Tewerkstellingsbevorderende maatregelen voor kansengroepen

Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming

Tabel 2.28: Aantal gestarte IBO-contracten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Tabel 2.29: Aantal IBO'ers naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Tewerkstellingspremie voor 50-plussers

Tabel 2.30: Doelgroep tewerkstelling met tewerkstellingspremie voor 50-plussers, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Vlaamse Ondersteuningspremie

Tabel 2.31: Aantal personen voor wie minimum één VOP werd uitbetaald, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Regulier economisch circuit

Tabel 2.32: Doelgroeptewerkingstelling van vijf tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het REC, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

SINE

Tabel 2.33: Gemiddelde tewerkingstelling via SINE, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Besluit

Tabel 2.34: Tewerkingstelling van kansengroepen in de sociale economie, regio's van West-Vlaanderen, 2012.

Tabel 2.35: Tewerkingstelling van kansengroepen in de sociale economie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

Tabel 2.1: Aantal kansengroepen (in % van alle nwwz), gemeenten van West-Vlaanderen, 2011-2012.

	Vrouwen		Ouderen (≥ 50 jaar)		Jongeren (< 25 jaar)		Laag- geschoolden		Langdurige werklozen (≥ 2 jaar)		Langdurige werklozen (≥ 5 jaar)		Allochtonen		Arbeids- gehandicapten		Totaal aantal nwwz (a.c.)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Beernem	54,2	51,9	28,8	23,8	26,3	31,2	47,1	43,8	24,2	23,8	12,5	10,0	3,8	4,2	17,5	17,3	240	260
Blankenberge	48,4	47,1	35,2	33,7	20,2	20,5	63,2	61,7	27,6	25,3	12,1	10,5	7,2	10,4	16,6	14,9	783	830
Brugge	47,0	45,1	25,9	23,8	23,9	25,0	49,1	48,0	23,5	22,3	9,2	7,9	12,3	13,8	15,6	14,1	3.115	3.258
Damme	58,9	56,9	31,4	33,3	26,3	27,0	43,4	43,7	26,3	23,6	16,0	10,9	3,4	4,0	18,9	20,1	175	174
Jabbeke	56,0	54,7	28,9	26,5	27,2	27,3	40,9	37,6	25,4	26,1	12,9	12,2	3,9	4,9	16,4	15,5	232	245
Knokke-Heist	50,7	48,1	36,2	32,7	14,8	17,3	44,5	41,8	27,6	23,3	11,9	10,4	10,8	12,3	12,8	11,6	732	722
Oostkamp	53,5	49,9	31,8	27,5	25,1	27,3	45,2	44,0	27,8	22,6	14,7	11,5	7,0	7,9	18,2	15,7	374	407
Torhout	53,1	49,5	30,4	25,8	23,8	24,4	53,1	48,9	28,5	25,1	14,4	11,2	6,1	7,3	26,9	24,7	424	438
Zedelgem	55,3	51,9	30,5	26,7	24,5	29,3	48,3	46,4	28,8	22,4	13,3	9,0	6,0	6,7	19,8	18,3	400	420
Zuienkerke	53,7	52,2	31,5	34,8	25,9	21,7	37,0	37,0	16,7	23,9	3,7	6,5	5,6	4,3	22,2	21,7	54	46
Diksmuide	52,4	50,8	30,4	27,2	25,0	30,2	51,2	51,4	23,2	21,4	7,7	5,8	5,4	6,3	20,2	19,5	336	364
Houthulst	50,0	49,0	30,9	28,6	22,7	27,7	56,2	52,9	30,9	24,8	12,9	12,1	4,1	4,9	27,3	22,8	194	206
Koekelare	53,8	52,5	30,6	27,8	25,4	27,8	56,1	53,2	28,9	26,6	13,3	10,1	2,3	1,9	26,6	21,5	173	158
Kortemark	51,8	48,9	27,3	26,0	26,8	29,1	57,3	55,5	23,6	22,5	11,8	10,1	3,6	4,4	23,6	20,3	220	227
Lo-Reninge	55,3	59,2	31,9	34,7	29,8	24,5	63,8	53,1	25,5	24,5	17,0	12,2	2,1	2,0	29,8	18,4	47	49
Heuvelland	45,5	44,7	36,6	34,0	19,9	20,2	56,0	52,1	26,2	23,4	14,1	11,2	3,1	5,3	17,8	19,7	191	188
Ieper	51,4	50,1	34,0	30,5	19,7	20,3	56,4	55,7	28,3	26,0	12,2	10,1	12,2	14,4	19,0	19,4	956	957
Langemark-Poelkapelle	60,4	53,9	36,9	33,1	23,5	27,3	51,0	51,9	23,5	24,0	9,4	8,4	4,0	7,8	20,1	19,5	149	154
Mesen	57,1	55,6	32,7	31,1	20,4	15,6	57,1	62,2	24,5	23,3	10,2	8,9	4,1	4,4	16,3	17,8	49	45
Poperinge	52,1	49,0	34,2	31,7	24,3	25,1	55,8	54,1	30,2	25,9	13,3	11,5	6,1	6,8	20,4	17,8	407	410
Vetereing	59,3	52,6	30,5	24,6	20,3	28,1	50,8	50,9	32,2	28,1	10,2	10,5	6,8	5,3	22,0	17,5	59	57
Wervik	53,6	50,5	31,3	25,0	23,7	27,6	61,1	57,8	29,0	23,2	13,3	9,6	8,4	10,6	16,6	16,7	511	521
Zonnebeke	59,8	57,3	35,5	33,2	18,7	23,1	56,1	53,3	28,0	26,1	12,6	11,1	4,7	4,5	24,3	25,6	214	199
Anzegem	58,0	56,3	40,4	37,5	21,6	20,7	52,9	51,2	39,6	33,6	19,2	17,2	5,5	5,5	18,0	15,6	255	256
Avelgem	53,6	50,2	30,6	29,5	23,8	24,7	53,2	56,4	28,5	27,3	14,5	13,2	9,8	8,4	13,2	13,7	235	227
Deerlijk	61,1	55,3	36,2	33,6	25,3	28,6	52,9	49,8	30,3	31,8	15,4	11,5	9,5	9,7	13,1	12,9	221	217
Harelbeke	51,4	50,8	31,2	28,4	21,8	24,6	56,6	56,0	30,4	27,8	13,2	11,8	17,0	16,0	15,0	13,4	634	655
Kortrijk	47,0	45,1	26,1	25,2	21,5	21,4	52,1	52,0	28,2	27,7	9,7	8,7	32,1	32,9	14,2	13,7	2.517	2.646
Kuurne	49,7	47,2	25,2	24,1	23,2	23,8	51,3	51,3	24,8	25,3	9,3	8,8	24,5	26,6	12,3	14,7	302	320
Lendelede	58,1	61,6	36,6	32,3	24,7	25,3	53,8	47,5	25,8	24,2	14,0	12,1	6,5	7,1	12,9	20,2	93	99
Menen	51,0	51,0	26,7	24,7	22,1	22,6	61,8	60,0	27,9	24,3	12,8	9,8	20,3	21,5	17,4	16,2	1.032	1.160
Spiere-Helkijn	54,7	53,6	16,0	17,9	25,3	28,6	54,7	53,6	22,7	21,4	8,0	6,0	2,7	2,4	8,0	6,0	75	84
Waregem	56,2	53,2	31,1	30,1	24,3	25,3	54,7	50,7	30,3	29,2	14,4	13,3	19,2	19,0	17,9	14,0	879	883
Wevelgem	55,1	53,4	31,7	29,0	25,4	28,0	54,0	54,6	31,1	27,9	13,2	11,3	10,7	11,6	16,4	15,6	657	700
Zwevegem	54,3	53,1	35,9	34,3	22,9	23,9	52,8	50,0	30,7	28,6	15,6	13,5	10,6	9,4	16,5	14,5	462	490
Bredene	47,5	45,9	26,5	27,5	22,7	21,8	58,4	56,2	27,3	25,3	13,1	10,9	9,4	11,7	17,5	17,6	510	505
De Haan	47,1	48,1	35,6	37,6	16,5	18,0	47,6	48,1	29,1	28,5	10,5	8,9	9,9	9,1	12,6	13,7	382	372
Gistel	52,0	45,6	27,8	28,5	26,0	25,3	54,2	52,7	28,2	28,8	14,1	12,8	7,6	6,8	14,1	12,8	277	281
Ichtegem	55,1	51,7	30,3	29,5	25,5	26,2	63,5	60,4	32,1	26,8	17,2	14,1	2,9	3,4	24,8	24,2	274	298
Middelkerke	50,0	44,4	37,3	34,1	19,7	20,0	57,7	56,7	30,0	28,3	13,2	11,7	6,4	7,0	15,6	16,3	544	540
Oostende	43,1	41,9	28,0	26,0	19,2	20,3	55,0	54,3	28,3	27,3	10,6	9,6	23,7	25,6	16,2	16,3	3.167	3.231
Oudenburg	53,7	52,1	32,8	30,5	27,7	24,7	50,3	47,9	32,8	27,9	18,6	13,2	6,8	6,3	14,1	13,2	177	190
Hoogleden	57,0	50,6	34,5	30,1	31,7	30,1	45,8	50,0	21,1	18,1	11,3	7,8	4,2	8,4	16,2	13,9	142	166
Ingelmunster	58,2	53,4	30,8	26,0	25,5	26,5	57,7	57,4	33,2	30,4	17,3	14,2	15,4	16,7	19,7	18,1	208	204
Izegem	55,1	51,3	32,8	29,4	23,7	27,5	54,7	54,4	33,5	27,7	14,6	11,9	11,4	11,9	15,5	16,9	594	581
Ledegem	51,9	52,6	35,8	33,9	25,9	28,1	57,4	52,6	33,3	29,2	14,8	11,7	6,8	7,6	21,6	18,1	162	171
Lichtervelde	61,3	55,8	32,4	29,2	27,9	27,4	50,5	48,7	29,7	23,0	10,8	9,7	9,0	8,8	17,1	15,9	111	113
Moorslede	55,9	51,9	36,3	32,2	23,5	24,6	56,4	53,0	31,8	27,9	12,8	13,1	7,8	7,1	17,3	16,9	179	183
Roeselare	49,9	46,7	27,8	24,0	24,2	26,1	53,3	51,7	26,3	22,9	10,0	8,3	21,3	23,3	18,6	17,1	1.412	1.618
Staden	57,4	48,5	36,1	27,3	25,0	30,3	57,4	53,8	26,9	20,5	15,7	8,3	1,9	5,3	23,1	20,5	108	132
Ardoie	55,8	51,5	34,0	27,0	23,8	25,2	53,1	49,7	27,9	22,7	13,6	9,2	4,8	6,1	18,4	14,7	147	163
Dentergem	51,8	54,6	28,4	25,5	28,4	30,5	54,6	52,5	24,8	23,4	10,6	11,3	9,2	9,2	17,0	17,0	141	141
Meulebeke	57,4	51,8	34,0	29,1	23,4	24,6	58,0	56,3	30,3	29,1	16,0	13,6	9,6	11,6	21,3	21,1	188	199
Oostrozebeke	57,3	55,7	34,2	32,8	24,8	28,7	54,7	53,3	34,2	27,9	14,5	14,8	10,3	9,8	13,7	18,0	117	122
Pittem	47,4	53,0	28,9	26,0	23,7	28,0	53,6	51,0	22,7	19,0	11,3	11,0	11,3	13,0	15,5	15,0	97	100
Ruislede	40,9	38,0	29,5	22,8	18,2	19,6	53,4	48,9	34,1	22,8	11,4	9,8	2,3	1,1	18,2	17,4	88	92
Tielt	53,9	50,4	28,4	26,2	24,7	23,2	53,9	50,9	23,6	22,0	10,5	8,6	14,2	16,5	22,8	23,0	373	405
Wielsbeke	59,0	56,4	33,3	30,2	22,4	26,7	59,6	60,4	34,4	28,7	19,7	14,9	12,0	12,4	17,5	13,9	183	202
Wingene	55,3	53,0	32,1	30,2	21,1	22,3	51,1	50,0	30,0	24,8	15,3	13,4	3,7	6,4	25,8	23,8	190	202
Alveringem	49,5	51,0	27,5	26,9	26,4	26,9	49,5	44,2	27,5	21,2	11,0	9,6	3,3	1,9	16,5	10,6	91	104
De Panne	48,5	42,6	31,9	31,4	20,8	20,6	61,2	59,2	25,1	22,5	9,8	8,0	11,6	11,8	12,4	11,8	379	373
Koksijde	48,5	46,1	36,6	35,5	18,0	18,6	46,7	47,6	25,7	25,8	12,8	9,7	8,2	10,4	10,3	11,6	522	527
Nieuwpoort	47,7	46,6	30,9	30,4	21,1	22,7	59,3	58,8	27,8	26,0	14,1	12,2	11,6	10,7	16,8	17,0	327	335
Veurne	48,8	46,5	27,5	24,7	26,3	28,0	52,1	52,3	23,8	21,0	10,4	8,2	5,4	5,8	20,0	18,9	240	243
Arr. Brugge	49,8	47,6	29,5	26,9	22,8	24,3	49,6	48,0	25,5	23,2	11,2	9,3	9,5	11,0	16,8	15,3	6.529	6.800
Arr. Diksmuide	52,2	50,7	29,9	27,7	25,3	28,8	55,1	53,0	26,0	23,3	11,1	9,1	4,0	4,7	24,0	20,6	970	1.004
Arr. Ieper	53,0	50,5	33,9	30,1	21,4	23,3	56,7	55,2	28,3	25,3	12,5	10,3	8,4	10,2	19,2	19,0	2.536	2.531
Arr. Kortrijk	51,5	49,9	29,3	27,6	22,7	23,5	54,5	53,5	29,3	27,5	12,4	10,7	21,1	21,5	15,4	14,4	7.362	7.737
Arr. Oostende	46,0	44,0	29,6	28,2	20,4	21,0	55,3	54,3	28,8	27,4	11,9	10,4	17,1	18,4	16,3</			

Tabel 2.2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Vrouwen	14.107	15.646	15.766	14.477	14.393	88.144	97.257	100.086	95.129	96.702
Ouderen (>= 50 jaar)	7.698	8.511	9.015	8.681	8.324	45.315	49.323	52.439	50.918	51.787
Jongeren (< 25 jaar)	5.659	7.335	7.268	6.441	7.084	34.867	45.344	45.349	41.090	44.940
Laaggeschoolden	14.623	17.183	17.230	15.421	15.639	88.903	103.651	105.131	97.693	100.098
Langdurige werklozen (>= 2 jaar)	7.501	7.446	7.967	7.978	7.625	48.536	47.618	51.299	52.536	52.642
Langdurige werklozen (>= 5 jaar)	2.524	3.045	3.757	3.442	3.028	17.169	19.741	22.530	20.689	19.106
Allochtonen	2.803	3.590	4.139	4.061	4.587	34.925	43.766	47.511	47.402	52.286
Arbeidsgehandicapten	5.150	5.635	5.297	4.867	4.808	28.488	30.788	29.880	27.858	26.623
Alle nwwz	26.123	31.524	31.785	28.727	29.865	168.890	202.808	208.242	195.008	204.437

Definities:

- *laaggeschoold*: geen diploma hoger secundair onderwijs, inclusief middenstandsopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs;
- *allochtoon*: origine buiten EU-27 en EVA-landen;
- *arbeidsgehandicapten*: nwwz met erkenning VAPH inzake tewerkstelling; nwwz uit het buitengewoon onderwijs; nwwz met beperkte of zeer beperkte geschiktheid.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.3: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut naar geslacht, gemeenten van West-Vlaanderen, 2008-2012.

Gemeente	2008			2009			2010			2011			2012		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
Beernem	16	38	54	16	31	46	15	26	41	16	25	40	15	20	34
Blankenberge	16	55	71	15	53	67	14	45	59	12	41	53	13	37	50
Brugge	49	110	158	41	94	135	41	92	134	34	77	111	37	67	105
Damme	5	24	30	2	23	25	3	21	23	1	19	19	2	18	20
Jabbeke	4	22	26	6	22	27	5	19	24	4	18	22	4	17	20
Knokke-Heist	7	30	37	7	27	34	6	22	28	5	19	25	5	17	22
Oostkamp	18	59	77	17	57	73	17	50	66	14	38	52	14	33	47
Torhout	8	43	50	7	36	43	8	31	39	7	28	35	7	21	28
Zedelgem	9	33	42	10	30	40	9	28	36	10	22	32	8	22	31
Zuienkerke	0	5	5	0	4	4	0	4	4	0	3	3	0	3	3
Diksmuide	6	28	34	5	28	33	5	23	28	6	21	27	7	20	26
Houthulst	7	29	36	9	26	34	9	23	32	7	20	27	8	20	27
Koekelare	8	29	37	7	27	35	8	27	35	7	23	30	5	17	23
Kortemark	10	26	35	8	24	32	7	20	27	7	15	22	6	16	22
Lo-Reninge	1	2	3	1	1	2	1	1	1	0	1	1	0	1	1
Heuvelland	2	16	19	1	15	16	2	13	15	2	11	13	1	9	11
Ieper	17	113	129	17	102	119	17	91	108	16	89	105	19	77	95
Langemark-Poelkapelle	5	13	18	5	12	17	3	11	14	2	11	13	2	10	13
Mesen	0	3	3	0	3	3	0	2	2	0	2	2	0	2	2
Poperinge	11	55	65	9	49	58	10	41	51	9	37	46	8	35	43
Vleteren	1	8	8	1	7	8	1	5	7	1	5	6	1	6	6
Wervik	14	61	75	16	56	72	12	49	60	12	43	55	12	41	53
Zonnebeke	2	25	27	3	22	25	3	23	25	2	20	22	4	16	20
Anzegem	7	30	37	7	26	34	7	29	35	7	25	32	6	24	31
Avelgem	12	30	42	8	26	34	7	23	31	6	21	27	5	20	25
Deerlijk	4	15	19	3	14	18	5	12	18	6	12	18	4	12	16
Harelbeke	15	51	65	14	48	62	13	44	57	12	36	48	8	35	43
Kortrijk	25	74	98	23	68	91	22	65	87	22	59	81	19	47	66
Kuurne	9	25	34	6	20	26	5	18	23	3	17	20	3	17	20
Lendelede	0	15	16	0	13	13	0	12	13	0	13	13	0	13	14
Menen	18	65	83	17	61	78	14	58	72	14	57	71	14	54	68
Spiere-Helkijn	1	5	6	1	5	6	1	5	6	0	3	3	0	3	3
Waregem	12	70	82	10	68	78	11	65	76	9	62	71	8	58	65
Wevelgem	9	40	49	8	35	43	9	33	42	9	26	35	7	20	27
Zwevegem	11	40	50	11	36	47	11	34	45	11	30	40	8	30	38
Bredene	8	14	22	9	14	22	9	14	22	12	14	26	12	15	27
De Haan	6	9	15	5	8	13	6	8	14	6	7	13	7	8	14
Gistel	7	34	41	8	33	41	9	29	38	7	27	34	8	24	31
Ichtegem	10	37	47	11	35	46	9	34	43	10	31	41	9	26	35
Middelkerke	15	25	40	14	21	34	15	17	32	15	17	33	12	17	28
Oostende	53	62	115	57	53	110	59	46	104	63	50	113	60	53	113
Oudenburg	7	27	34	8	26	34	7	24	32	7	23	30	7	21	28
Hooglede	4	13	17	4	12	16	4	10	14	4	9	12	4	8	12
Ingelmunster	2	23	25	1	17	18	1	15	17	1	15	16	1	15	16
Izegem	10	39	49	10	36	45	11	34	45	11	31	42	12	30	42
Ledegem	3	9	12	3	10	13	3	10	12	2	9	11	3	7	10
Lichterlede	2	12	14	2	9	11	2	8	10	2	6	8	1	4	5
Moorslede	5	11	17	5	10	15	5	8	13	4	7	11	4	6	10
Roeselare	21	80	101	22	72	94	21	70	91	17	69	87	18	61	79
Staden	3	14	17	3	9	12	3	7	10	3	6	9	3	6	8
Ardooe	2	18	20	2	14	16	2	13	15	1	9	10	1	8	9
Dentergem	1	12	13	1	11	11	1	10	11	2	9	11	1	8	9
Meulebeke	2	16	18	2	13	14	1	14	15	2	14	16	1	13	14
Oostrozebeke	3	7	10	1	7	8	2	6	8	1	5	6	1	6	7
Pittem	3	15	18	2	12	14	2	9	11	2	7	8	2	7	9
Ruislede	2	4	6	0	4	4	0	2	2	0	3	3	0	1	1
Tielt	7	29	36	5	18	23	4	17	21	4	16	20	4	14	19
Wielsbeke	5	29	33	4	26	31	5	23	28	6	23	29	4	23	27
Wingene	11	31	42	9	30	39	9	25	34	10	20	30	9	16	25
Alveringem	3	5	8	3	6	9	3	8	10	2	4	6	2	3	5
De Panne	7	11	18	8	11	18	6	9	16	6	10	16	7	10	17
Koksijde	6	15	21	4	12	16	3	10	13	3	9	12	4	5	9
Nieuwpoort	6	7	12	4	6	10	4	5	9	3	4	7	5	4	9
Veurne	5	9	14	5	7	13	4	9	13	5	7	12	5	6	11
Arr. Brugge	132	419	551	119	376	495	117	337	454	103	289	392	98	256	354
Arr. Diksmuide	31	114	146	30	106	136	30	94	124	26	80	106	25	73	97
Arr. Ieper	51	293	344	52	266	318	48	235	283	45	218	262	43	197	239
Arr. Kortrijk	123	459	582	111	419	530	104	398	502	98	360	459	77	333	410
Arr. Oostende	106	209	315	110	189	300	113	172	285	121	169	290	106	163	268
Arr. Roeselare	50	201	251	48	176	224	49	161	211	43	152	196	42	137	179
Arr. Tielt	35	160	196	26	134	160	26	119	146	27	105	132	21	96	118
Arr. Veurne	27	46	73	24	42	65	20	41	61	21	33	54	21	28	49
Regio Brugge	132	419	551	119	376	495	117	337	454	103	289	392	98	256	354
Regio Midden-West-Vlaanderen	86	362	447	74	310	384	76	281	356	71	257	328	63	233	296
Regio Oostende	106	209	315	110	189	300	113	172	285	121	169	290	106	163	268
Regio Westhoek	110	453	563	106	413	519	97	370	468	92	331	422	88	297	386
Regio Zuid-West-Vlaanderen	123	459	582	111	419	530	104	398	502	98	360	459	77	333	410
WEST-VLAANDEREN	556	1.901	2.458	521	1.707	2.228	507	1.559	2.066	484	1.406	1.891	432	1.282	1.714
VLAAMS GEWEST	2.967	7.397	10.364	2.803	6.471	9.273	2.715	5.895	8.610	2.657	5.355	8.011	2.346	4.777	7.123
BELGIË	6.712	16.586	23.298	6.364	14.191	20.555	6.099	12.665	18.764	5.924	11.584	17.508	5.257	10.585	15.841
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,7%	25,7%	23,7%	18,6%	26,4%	24,0%	18,7%	26,4%	24,0%	18,2%	26,3%	23,6%	18,4%	26,8%	24,1%
Aandeel West-Vlaanderen in België	8,3%	11,5%	10,5%	8,2%	12,0%	10,8%	8,3%	12,3%	11,0%	8,2%	12,1%	10,8%	8,2%	12,1%	10,8%

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.4: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	In personen			In VTE		
	Doelgroepwerknemers	Omkaderingspersoneel	Totale tewerkstelling	Doelgroepwerknemers	Omkaderingspersoneel	Totale tewerkstelling
Arr. Brugge	128	11	139	121,5	6,6	128,1
Arr. Diksmuide	26	3	29	26,0	1,4	27,4
Arr. Ieper	52	5	57	52,0	2,9	54,9
Arr. Kortrijk	121	7	128	119,9	3,9	123,9
Arr. Roeselare	62	3	65	62,0	1,8	63,8
Regio Brugge	128	11	139	121,5	6,6	128,1
Regio Midden-West-Vlaanderen	62	3	65	62,0	1,8	63,8
Regio Westhoek	78	8	86	78,0	4,3	82,3
Regio Zuid-West-Vlaanderen	121	7	128	119,9	3,9	123,9
WEST-VLAANDEREN	389	29	418	381,4	16,6	398,1
VLAAMS GEWEST	1.921	160	2.081	1.855,3	92,0	1.947,3
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,2%	18,1%	20,1%	20,6%	18,1%	20,4%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.5: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Doelgroepwerknemers - in personen	278	298	327	348	389	1.286	1.460	1.513	1.689	1.921
Doelgroepwerknemers - in VTE	n.b.	n.b.	319,6	341,4	381,4	n.b.	n.b.	1.451,4	1.619,3	1.855,3
Omkaderingspersoneel - in personen	23	27	33	33	29	113	118	138	151	160
Omkaderingspersoneel - in VTE	13,6	15,9	18,7	20,4	16,6	65,8	66,8	76,8	89,9	92,0
Totale tewerkstelling - in personen	301	325	360	381	418	1.399	1.578	1.651	1.840	2.081
Totale tewerkstelling - in VTE	n.b.	n.b.	338,2	361,8	398,1	n.b.	n.b.	1.528,2	1.709,1	1.947,3

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.6: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	Geestelijke gezondheidszorg	VAPH	Algemeen welzijnswerk en onafhankelijk	Sociale economie	Totaal
Arr. Brugge	79	0	105	84	268
Arr. Diksmuide	0	0	0	29	29
Arr. Ieper	73	0	0	52	125
Arr. Kortrijk	156	9	51	55	271
Arr. Oostende	0	0	0	3	3
Arr. Roeselare	109	50	0	104	263
Arr. Veurne	0	0	0	2	2
Regio Brugge	79	0	105	84	268
Regio Midden-West-Vlaanderen	109	50	0	104	263
Regio Oostende	0	0	0	3	3
Regio Westhoek	73	0	0	83	156
Regio Zuid-West-Vlaanderen	156	9	51	55	271
WEST-VLAANDEREN	417	59	156	329	961
VLAAMS GEWEST	2.524	742	474	2.005	5.745
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	16,5%	8,0%	32,9%	16,4%	16,7%

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.7: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Geestelijke gezondheidszorg	413	441	417	2.020	2.462	2.524
VAPH	63	60	59	741	740	742
Algemeen welzijnswerk en onafhankelijk	193	162	156	386	436	474
Sociale economie	207	287	329	1.377	1.969	2.005
Totaal	876	950	961	4.524	5.607	5.745

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.8: Tewelkstelling in beschutte werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	Anderen (SINE, MTPW, Plan activa ...)		Validen	Totaal doelgroep- werknemers	Totale tewelkstelling
	Pmah				
Arr. Brugge	343		66	343	409
Arr. Ieper	529	18	123	547	670
Arr. Kortrijk	1.777	337	474	2.114	2.588
Arr. Oostende	293	8	43	301	344
Arr. Roeselare	941	46	211	987	1.198
Arr. Veurne	333	8	58	341	399
Regio Brugge	343		66	343	409
Regio Midden-West-Vlaanderen	941	46	211	987	1.198
Regio Oostende	293	8	43	301	344
Regio Westhoek	862	26	181	888	1.069
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1.777	337	474	2.114	2.588
WEST-VLAANDEREN	4.216	417	975	4.633	5.608
VLAAMS GEWEST	16.763	654	2.993	17.417	20.410
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	25,2%	63,8%	32,6%	26,6%	27,5%

Pmah: personen met een arbeidshandicap.

Bron: VLAB vzw, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.9: Tewelkstelling in beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

		West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
		2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
In personen	Personen met een arbeidshandicap	3.910	3.968	4.106	4.143	4.216	15.662	15.772	16.295	16.563	16.763
	Anderen (SINE, MTPW, Plan activa ...)	518	460	474	463	417	702	570	608	582	654
	Validen	979	938	971	973	975	3.012	2.967	3.060	3.134	2.993
	Totaal doelgroepwerknemers	4.428	4.428	4.580	4.606	4.633	16.364	16.342	16.903	17.145	17.417
	Totale tewelkstelling	5.407	5.366	5.551	5.579	5.608	19.376	19.309	19.963	20.279	20.410
In VTE	Personen met een arbeidshandicap	3.394	3.434	3.577	3.549	3.629	14.186	14.200	14.665	14.854	14.987
	Anderen (SINE, MTPW, Plan activa ...)	468	419	428	416	374	654	534	561	536	597
	Validen	912	867	895	890	898	2.804	2.740	2.826	2.893	2.753
	Totaal doelgroepwerknemers	3.862	3.853	4.005	3.964	4.003	14.840	14.734	15.226	15.391	15.584
	Totale tewelkstelling	4.774	4.720	4.900	4.854	4.900	17.644	17.474	18.052	18.283	18.338

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.10: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	In personen			In VTE		
	Doelgroepwerknemers	Omkaderingspersoneel	Totale tewerkstelling	Doelgroepwerknemers	Omkaderingspersoneel	Totale tewerkstelling
Arr. Brugge	347	76	423	271,6	48,1	319,7
Arr. Diksmuide	66	13	79	61,4	12,1	73,5
Arr. Ieper	121	25	146	99,4	19,3	118,6
Arr. Kortrijk	250	48	298	213,2	38,5	251,7
Arr. Oostende	52	10	62	51,2	10,0	61,2
Arr. Roeselare	181	33	214	148,0	25,2	173,2
Regio Brugge	347	76	423	271,6	48,1	319,7
Regio Midden-West-Vlaanderen	181	33	214	148,0	25,2	173,2
Regio Oostende	52	10	62	51,2	10,0	61,2
Regio Westhoek	187	38	225	160,8	31,4	192,2
Resoc Zuid-West-Vlaanderen	250	48	298	213,2	38,5	251,7
WEST-VLAANDEREN	1.017	205	1.222	844,7	153,2	997,9
VLAAMS GEWEST	5.270	1.154	6.424	4.542,3	886,3	5.428,5
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,3%	17,8%	19,0%	18,6%	17,3%	18,4%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.11: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Doelgroepwerknemers - in personen	801	859	924	952	1.017	4.100	4.511	4.883	5.066	5.270
Doelgroepwerknemers - in VTE	676	729	782	798	845	3.616	3.965	4.281	4.399	4.542
Omkaderingspersoneel - in personen	164	179	186	196	205	914	994	1.063	1.110	1.154
Omkaderingspersoneel - in VTE	126	137	140	145	153	720	780	827	855	886
Totale tewerkstelling - in personen	965	1.038	1.110	1.148	1.222	5.014	5.505	5.946	6.176	6.424
Totale tewerkstelling - in VTE	802	866	922	943	998	4.335	4.745	5.109	5.255	5.429

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.12: Tewerkstelling in invoegbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	In personen			In VTE		
	Invoegbedrijven, dienstencheque-ondernemingen	Commerciële invoegbedrijven	Totaal	Invoegbedrijven, dienstencheque-ondernemingen	Commerciële invoegbedrijven	Totaal
Arr. Brugge	1	46	47	1	46	46
Arr. Ieper	13	3	16	7	3	10
Arr. Kortrijk	16	38	54	9	32	41
Arr. Oostende	31	15	46	18	14	32
Arr. Roeselare	0	12	12	0	12	12
Arr. Tielt	0	5	5	0	5	5
Arr. Veurne	2	0	2	1	0	1
Regio Brugge	1	46	47	1	46	46
Regio Midden-West-Vlaanderen	0	17	17	0	17	17
Regio Oostende	31	15	46	18	14	32
Regio Westhoek	15	3	18	8	3	11
Regio Zuid-West-Vlaanderen	16	38	54	9	32	41
WEST-VLAANDEREN	63	119	182	36	111	147
VLAAMS GEWEST	1.124	733	1.857	618	651	1.269
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	5,6%	16,2%	9,8%	5,8%	17,1%	11,6%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.13: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Invoegbedrijven, dienstencheque-ondernemingen	287	263	188	100	63	1.731	1.919	1.837	1.484	1.124
Commerciële invoegbedrijven	231	139	121	142	119	1.191	938	838	766	733
Totale tewerkstelling (in personen)	518	402	309	242	182	2.922	2.857	2.675	2.250	1.857
Totale tewerkstelling (in VTE)	381	280	219	189	147	1.957	1.830	1.712	1.490	1.269

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.14: Tewerkstelling art. 60 en SINE in (federaal erkende) inschakelingsbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	Art. 60					SINE					Totaal				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Arr. Brugge	67	77	96	119	129	4	4	4	3	5	71	81	100	122	134
Arr. Diksmuide	4	4	6	7	8	0	0	0	0	0	4	4	6	7	8
Arr. Ieper	38	45	62	61	73	0	0	1	1	1	38	45	63	62	74
Arr. Kortrijk	150	197	233	248	248	14	12	13	13	15	164	209	246	261	263
Arr. Oostende	130	150	161	160	180	2	2	2	4	3	132	152	163	164	183
Arr. Roeselare	41	40	86	96	103	8	3	2	3	6	49	43	88	99	109
Arr. Tielt	3	7	8	14	11	0	0	0	0	0	3	7	8	14	11
Arr. Veurne	10	12	17	14	16	1	1	0	0	0	11	13	17	14	16
Regio Brugge	67	77	96	119	129	4	4	4	3	5	71	81	100	122	134
Regio Midden-West-Vlaanderen	44	47	94	110	114	8	3	2	3	6	52	50	96	113	120
Regio Oostende	130	150	161	160	180	2	2	2	4	3	132	152	163	164	183
Regio Westhoek	52	61	85	82	97	1	1	1	1	1	53	62	86	83	98
Regio Zuid-West-Vlaanderen	150	197	233	248	248	14	12	13	13	15	164	209	246	261	263
WEST-VLAANDEREN	443	532	669	718	768	29	22	22	24	30	472	554	691	742	798
VLAAMS GEWEST	1.918	2.230	2.798	3.065	3.334	200	218	250	282	324	2.118	2.448	3.048	3.347	3.658
BELGIË	4.089	4.731	5.752	6.384	6.787	495	548	600	657	702	4.584	5.279	6.352	7.041	7.489

Art. 60 en SINE kunnen niet gecumuleerd worden. Naast art. 60 en SINE kunnen ook nog andere statuten in inschakelingsbedrijven voorkomen, zoals bijvoorbeeld invoeg. Invoeg kan gecumuleerd worden met SINE.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.15: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	2008			2009			2010			2011			2012		
	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal
Arr. Brugge	24	180	204	29	207	236	51	228	279	68	223	291	81	247	328
Arr. Diksmuide	1	13	14	0	10	10	0	17	17	0	19	19	0	22	22
Arr. Ieper	32	66	98	38	74	112	45	79	124	41	74	115	36	96	132
Arr. Kortrijk	82	347	429	87	384	471	129	415	544	163	368	531	169	354	523
Arr. Oostende	85	287	372	77	328	405	116	309	425	129	282	411	155	311	466
Arr. Roeselare	37	125	162	39	137	176	44	145	189	62	140	202	67	160	227
Arr. Tielt	3	26	29	4	53	57	13	47	60	15	47	62	16	49	65
Arr. Veurne	3	41	44	5	41	46	7	44	51	17	37	54	15	41	56
Regio Brugge	24	180	204	29	207	236	51	228	279	68	223	291	81	247	328
Regio Midden-West-Vlaanderen	40	151	191	43	190	233	57	192	249	77	187	264	83	209	292
Regio Oostende	85	287	372	77	328	405	116	309	425	129	282	411	155	311	466
Regio Westhoek	36	120	156	43	125	168	52	140	192	58	130	188	51	159	210
Regio Zuid-West-Vlaanderen	82	347	429	87	384	471	129	415	544	163	368	531	169	354	523
WEST-VLAANDEREN	267	1.085	1.352	279	1.234	1.513	405	1.284	1.689	495	1.190	1.685	539	1.280	1.819
VLAAMS GEWEST	1.529	6.109	7.638	1.666	6.552	8.218	2.266	6.894	9.160	2.829	6.623	9.452	3.085	6.785	9.870
BELGIË	3.445	16.077	19.522	3.562	16.715	20.277	4.247	17.480	21.727	5.483	17.009	22.492	6.186	17.185	23.371
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	17,5%	17,8%	17,7%	16,7%	18,8%	18,4%	17,9%	18,6%	18,4%	17,5%	18,0%	17,8%	17,5%	18,9%	18,4%
Aandeel West-Vlaanderen in België	7,8%	6,7%	6,9%	7,8%	7,4%	7,5%	9,5%	7,3%	7,8%	9,0%	7,0%	7,5%	8,7%	7,4%	7,8%

Momentopname d.d. 20/08/2013.

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp.

MI: personen met recht op maatschappelijke integratie.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid,

Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.16: Aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	2008			2009			2010			2011			2012		
	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal
Arr. Brugge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	4	4	8
Arr. Kortrijk	2	11	13	1	16	17	1	13	14	7	18	25	5	15	20
Arr. Oostende	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Roeselare	0	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Arr. Veurne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Brugge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	4	4	8
Regio Midden-West-Vlaanderen	0	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Regio Oostende	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Westhoek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Zuid-West-Vlaanderen	2	11	13	1	16	17	1	13	14	7	18	25	5	15	20
WEST-VLAANDEREN	2	14	16	1	16	17	1	14	15	8	18	26	9	19	28
VLAAMS GEWEST	9	31	40	3	33	36	9	37	46	15	49	64	17	35	52
BELGIË	114	465	579	61	363	424	76	309	385	111	402	513	115	376	491
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,2%	45,2%	40,0%	33,3%	48,5%	47,2%	11,1%	37,8%	32,6%	53,3%	36,7%	40,6%	52,9%	54,3%	53,8%
Aandeel West-Vlaanderen in België	1,8%	3,0%	2,8%	1,6%	4,4%	4,0%	1,3%	4,5%	3,9%	7,2%	4,5%	5,1%	7,8%	5,1%	5,7%

Momentopname d.d. 20/08/2013.

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp.

MI: personen met recht op maatschappelijke integratie.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid,

Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.17: Aantal begunstigen in werkervaringsprojecten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	In personen			In VTE		
	Werkervaring- doorstroming	Werkervaring- gesco	Totaal	Werkervaring- doorstroming	Werkervaring- gesco	Totaal
Arr. Brugge	95	54	149	78	44	122
Arr. Diksmuide	32	29	61	27	26	53
Arr. Ieper	48	24	72	38	20	58
Arr. Kortrijk	149	77	226	121	67	188
Arr. Oostende	15	7	22	13	7	19
Arr. Roeselare	32	8	40	26	6	32
Arr. Tielt	11	0	11	9	0	9
Arr. Veurne	3	7	10	3	7	10
Regio Brugge	95	54	149	78	44	122
Regio Midden-West-Vlaanderen	43	8	51	34	6	40
Regio Oostende	15	7	22	13	7	19
Regio Westhoek	83	60	143	69	53	122
Regio Zuid-West-Vlaanderen	149	77	226	121	67	188
WEST-VLAANDEREN	385	206	591	315	176	491
VLAAMS GEWEST	3.237	1.903	5.140	2.719	1.659	4.378
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	11,9%	10,8%	11,5%	11,6%	10,6%	11,2%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.18: Aantal begunstigen in werkervaringsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
WEP-plus - in personen	643	271	5	--	--	5.628	2.527	51	--	--
WEP-plus - in VTE	537	227	5	--	--	4.433	2.005	46	--	--
Werkervaringsprojecten - in personen	(a)	352	654	631	591	(a)	2.932	5.514	5.500	5.140
Werkervaringsprojecten - in VTE	(a)	303	560	534	491	(a)	2.443	4.639	4.656	4.378
Totale tewerkstelling - in personen	643	623	659	631	591	5.628	5.459	5.565	5.500	5.140
Totale tewerkstelling - in VTE	537	530	565	534	491	4.433	4.448	4.685	4.656	4.378

(a) Op 10 juli 2008 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe besluit betreffende werkervaringsprojecten goed (voorheen: Werkervaringsplan-plus of WEP-plus). Op 1 januari 2009 trad het in werking.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.19: Aantal doelgroepcursisten in de GESCO-opleidingsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
WEST-VLAANDEREN	(a)	129	205	303	538
VLAAMS GEWEST	(a)	1.517	2.453	2.641	3.367
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	(a)	8,5%	8,4%	11,5%	16,0%

(a) Op 1 januari 2009 ging de nieuwe regelgeving voor opleidingsprojecten in voege. Om die reden heeft het VSAWSE voor het overgangsjaar 2008 geen gegevens inzake het aantal cursisten bij de opleidingsprojecten opgevraagd.

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.20: Gemiddeld aantal leerlingen in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2010-2012.

	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012	Schooljaar 2012-2013
ROP Brugge	30	34	39
ROP Midden-West-Vlaanderen	16	15	20
ROP Oostende	30	24	33
ROP Westhoek	23	24	16
ROP Zuid-West-Vlaanderen	109	109	113
WEST-VLAANDEREN	208	205	222
VLAAMS GEWEST	873	896	983
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	23,8%	22,9%	22,6%

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Dienst Beroepsopleiding, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.21: Aantal begunstigden in invoeginterim, België, 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
Personen met recht op maatschappelijke hulp	3	1	2	5	1
Personen met recht op maatschappelijke integratie	7	3	3	2	3
Totaal aantal begunstigden	10	4	5	7	4

Momentopname d.d. 20/08/2013.

Van 2008 t.e.m. 2012 is er geen enkele begunstigde in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.22: Werking van de activiteitencoöperaties, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009-2012.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			
	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aantal infosessies totaal	27	25	16	50	81	81	72
Aantal werkzoekenden op infosessie	216	179	128	433	964	748	707
Aantal intakegesprekken	61	75	60	168	350	312	250
Aantal mensen actief in traject	48	56	57	181	241	274	260
waarvan traject gestart vóór jaar X	13	23	29	71	98	123	127
waarvan traject nieuw gestart in jaar X	35	33	28	110	143	151	133
Totaal in facturatiefase in jaar X	17	43	49	46	121	192	202
Uitstroom in jaar X	26	28	25	81	119	146	139
zelfstandig hoofdberoep	6	11	16	20	29	56	55
loontrekkend + zelfstandig bijberoep	4	3	1	6	9	14	16
ziekte-uitkering + zelfstandig bijberoep	1	1	0	4	3	1	0
werkloos + zelfstandig bijberoep	0	3	2	0	0	4	10
loontrekkend	4	2	2	8	19	26	23
langdurig ziek/zwangerschap	2	0	0	1	9	4	3
uitgeschreven als werkzoekende	0	0	0	2	3	1	1
werkloos of onbekend	9	8	4	40	47	40	31
Aandeel in functie van afgeronde trajecten (uitstroom)							
uitstroom naar werk	57,7%	71,4%	84,0%	46,9%	50,4%	69,2%	74,8%
uitstroom zelfst. statuut (hoofd/bijberoep)	42,3%	64,3%	76,0%	37,0%	34,5%	51,4%	58,3%
terugkeer naar werkloosheid of onbekend	34,6%	28,6%	16,0%	49,4%	39,5%	27,4%	22,3%
overige (ziekte, zwanger, uitgeschreven,...)	7,7%	0,0%	0,0%	3,7%	10,1%	3,4%	2,9%

In West-Vlaanderen is er één activiteitencoöperatie, Gusto. Gusto is pas eind 2009 gestart.

Bron: Vlaamse activiteitencoöperaties, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.23: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	In personen			In VTE		
	Doelgroepwerknemers	Omka deringspersoneel	Totale tewerkstelling	Doelgroepwerknemers	Omka deringspersoneel	Totale tewerkstelling
Arr. Brugge	98	31	129	74	24	98
Arr. Diksmuide	6	2	8	5	2	7
Arr. Ieper	38	6	44	32	5	38
Arr. Kortrijk	146	36	182	110	31	141
Arr. Oostende	28	13	41	27	10	37
Arr. Roeselare	31	10	41	26	8	34
Arr. Veurne	4	2	6	3	2	5
Regio Brugge	98	31	129	74	24	98
Regio Midden-West-Vlaanderen	31	10	41	26	8	34
Regio Oostende	28	13	41	27	10	37
Regio Westhoek	48	10	58	40	9	49
Regio Zuid-West-Vlaanderen	146	36	182	110	31	141
WEST-VLAANDEREN	351	100	451	277	82	359
VLAAMS GEWEST	2.452	626	3.078	1.997	470	2.467
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	14,3%	16,0%	14,7%	13,9%	17,5%	14,6%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.24: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Doelgroepwerknemers - in personen	117	261	295	334	351	967	1.713	2.206	2.329	2.452
Doelgroepwerknemers - in VTE	98	214	237	266	277	843	1.447	1.840	1.910	1.997
Omka deringspersoneel - in personen	33	63	84	94	100	139	358	530	611	626
Omka deringspersoneel - in VTE	26	52	71	78	82	112	269	399	456	470
Totale tewerkstelling - in personen	150	324	379	428	451	1.106	2.071	2.736	2.940	3.078
Totale tewerkstelling - in VTE	124	266	307	343	359	955	1.715	2.238	2.365	2.467

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.25: Tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

	In personen	In VTE
Arr. Brugge	105	55,0
Arr. Diksmuide	23	11,7
Arr. Ieper	39	19,9
Arr. Kortrijk	50	24,9
Arr. Oostende	94	44,3
Arr. Roeselare	63	31,9
Arr. Tielt	60	32,2
Arr. Veurne	35	19,9
Regio Brugge	105	55,0
Regio Midden-West-Vlaanderen	123	64,2
Regio Oostende	94	44,3
Regio Westhoek	97	51,5
Regio Zuid-West-Vlaanderen	50	24,9
WEST-VLAANDEREN	469	239,8
VLAAMS GEWEST	3.093	1.562,8
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,2%	15,3%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.26: Tewerkstelling in buitenschoolse kinderopvang, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	In personen					In VTE				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
WEST-VLAANDEREN	470	476	480	481	469	243	245	246	247	240
VLAAMS GEWEST	3.090	3.103	3.096	3.064	3.093	1.563	1.574	1.569	1.554	1.563
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,2%	15,3%	15,5%	15,7%	15,2%	15,5%	15,6%	15,7%	15,9%	15,3%

Bron: VSAWSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.27: Aantal werknemers in het stelsel van de dienstencheques, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	Tewerkstelling van kansengroepen					Totale tewerkstelling				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Arr. Brugge	1.752	1.950	2.252	2.808	n.b.	2.748	3.197	3.408	4.249	n.b.
Arr. Diksmuide	187	214	274	239	n.b.	426	551	667	714	n.b.
Arr. Ieper	174	203	227	396	n.b.	883	1.175	1.217	1.683	n.b.
Arr. Kortrijk	1.567	1.801	2.032	2.067	n.b.	5.273	5.132	5.347	6.183	n.b.
Arr. Oostende	461	591	614	664	n.b.	1.023	1.233	1.162	1.254	n.b.
Arr. Roeselare	1.659	1.763	1.736	1.868	n.b.	2.623	3.169	3.337	4.141	n.b.
Arr. Tielt	262	286	379	137	n.b.	749	945	1.454	247	n.b.
Arr. Veurne	26	45	97	0	n.b.	497	574	678	9	n.b.
Regio Brugge	1.752	1.950	2.252	2.808	n.b.	2.748	3.197	3.408	4.249	n.b.
Regio Midden-West-Vlaanderen	1.921	2.049	2.115	2.005	n.b.	3.372	4.114	4.791	4.388	n.b.
Regio Oostende	461	591	614	664	n.b.	1.023	1.233	1.162	1.254	n.b.
Regio Westhoek	387	462	598	635	n.b.	1.806	2.300	2.562	2.406	n.b.
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1.567	1.801	2.032	2.067	n.b.	5.273	5.132	5.347	6.183	n.b.
WEST-VLAANDEREN	6.088	6.853	7.611	8.179	n.b.	14.222	15.976	17.270	18.480	n.b.
VLAAMS GEWEST	26.519	29.245	33.284	34.256	n.b.	63.372	72.281	81.667	87.621	n.b.
BELGIË	40.207	43.819	48.971	50.169	n.b.	103.437	120.324	136.915	149.827	n.b.
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	23,0%	23,4%	22,9%	23,9%	n.b.	22,4%	22,1%	21,1%	21,1%	n.b.
Aandeel West-Vlaanderen in België	15,1%	15,6%	15,5%	16,3%	n.b.	13,7%	13,3%	12,6%	12,3%	n.b.

Tewerkstelling van kansengroepen: tewerkstelling in de private non-profit en in de publieke dienstencheque-ondernemingen.

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.28: Aantal gestarte IBO-contracten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal
Arr. Brugge	245	578	196	472	215	544	240	630	221	626
Arr. Diksmuide	50	128	41	123	34	117	25	78	40	117
Arr. Ieper	96	248	83	223	70	197	69	167	54	154
Arr. Kortrijk	211	498	174	400	152	442	121	397	132	395
Arr. Oostende	194	433	159	370	176	416	120	311	140	352
Arr. Roeselare	85	260	75	239	96	246	106	337	98	290
Arr. Tielt	58	131	47	133	36	119	33	118	31	102
Arr. Veurne	65	134	48	106	45	119	46	113	41	129
Regio Brugge	245	578	196	472	215	544	240	630	221	626
Regio Midden-West-Vlaanderen	143	391	122	372	132	365	139	455	129	392
Regio Oostende	194	433	159	370	176	416	120	311	140	352
Regio Westhoek	211	510	172	452	149	433	140	358	135	400
Regio Zuid-West-Vlaanderen	211	498	174	400	152	442	121	397	132	395
WEST-VLAANDEREN	1.004	2.410	823	2.066	824	2.200	760	2.151	757	2.165
VLAAMS GEWEST	5.025	12.316	4.022	10.470	4.346	11.801	4.307	12.067	4.126	11.818
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,0%	19,6%	20,5%	19,7%	19,0%	18,6%	17,6%	17,8%	18,3%	18,3%

Verdeling naar arrondissement en regio op basis van bedrijfsvestiging.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.29: Aantal IBO'ers naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Laaggeschoolden	1.033	820	837	769	757	5.025	4.022	4.346	4.363	4.171
Ouderen	45	50	63	60	59	310	273	352	349	283
Langdurige werkzoekenden > 1 jaar	342	259	336	308	313	1.922	1.399	2.129	2.361	2.456
Pmah	177	161	161	156	159	817	710	799	828	791
Allochtonen	200	141	169	191	198	1.873	1.325	1.528	1.846	1.826
Totaal	2.454	2.046	2.171	2.162	2.169	12.316	10.470	11.801	12.251	11.979

Pmah: personen met een arbeidshandicap.

Verdeling op basis van de regio van de dossierbeheerder.

Toestand op 31 december.

Vanaf 2012 worden ook de C-IBO'ers meegeteld. In West-Vlaanderen zijn dat er 12 en in Vlaanderen 97 in 2012.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.30: Doelgroeptewerkstelling met tewerkstellingspremie voor 50-plussers, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
Arr. Brugge	102	129	149	107	108
Arr. Diksmuide	9	14	14	25	27
Arr. Ieper	36	39	23	33	33
Arr. Kortrijk	99	107	127	120	121
Arr. Oostende	39	39	61	38	39
Arr. Roeselare	67	74	90	72	73
Arr. Tielt	33	59	46	44	44
Arr. Veurne	21	29	31	14	15
Regio Brugge	102	129	149	107	108
Regio Midden-West-Vlaanderen	100	133	136	116	117
Regio Oostende	39	39	61	38	39
Regio Westhoek	66	82	68	72	75
Regio Zuid-West-Vlaanderen	99	107	127	120	121
WEST-VLAANDEREN	406	490	541	453	460
VLAAMS GEWEST	1.936	2.137	2.436	1.851	2.544
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	21,0%	22,9%	22,2%	24,5%	18,1%

Op basis van de data waarover de VDAB eind juni 2013 beschikte. Cijfers kunnen afwijken van cijfers uit de vorige editie door premies die laattijdig worden geregistreerd of geannuleerd.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.31: Aantal personen voor wie minimum één VOP werd uitbetaald, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
Arr. Brugge	313	401	466	500	569
Arr. Diksmuide	47	65	74	83	86
Arr. Ieper	78	120	144	168	188
Arr. Kortrijk	290	408	493	553	602
Arr. Oostende	105	145	174	224	240
Arr. Roeselare	232	298	324	443	446
Arr. Tielt	104	143	161	186	193
Arr. Veurne	38	54	65	78	95
Regio Brugge	313	401	466	500	569
Regio Midden-West-Vlaanderen	336	441	485	629	639
Regio Oostende	105	145	174	224	240
Regio Westhoek	163	239	283	329	369
Regio Zuid-West-Vlaanderen	290	408	493	553	602
WEST-VLAANDEREN	1.207	1.634	1.901	2.235	2.419
VLAAMS GEWEST	5.678	7.537	8.693	10.016	10.985
BELGIË	6.027	7.964	9.164	10.537	11.570
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	21,3%	21,7%	21,9%	22,3%	22,0%
Aandeel West-Vlaanderen in België	20,0%	20,5%	20,7%	21,2%	20,9%

Voor 2008 werd enkel naar de betalingen van het laatste kwartaal gekeken (maatregel is pas in voege sinds 1 oktober 2008).

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.32: Doelgroeptewerkstelling van vijf tewerkstellingsbevorderende maatregelen in het REC, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
IBO (laaggeschoolde IBO's)	1.033	820	837	769	757	5.025	4.022	4.346	4.363	4.171
IBO-interim	22	3	2	0	0	268	84	51	19	16
Instapopleiding	40	19	25	20	5	267	191	168	118	60
Tewerkstellingspremie 50+	406	490	541	453	460	1.936	2.137	2.436	1.851	2.544
VOP (a) (b)	1.207	1.634	1.901	2.235	2.419	5.678	7.537	8.693	10.016	10.985

(a) Voor 2008 werd enkel naar de betalingen van het laatste kwartaal gekeken (maatregel is pas in voege sinds 1 oktober 2008).

(b) Vanaf 1 oktober 2008 zijn de VIP- en CAO26-dossiers omgezet in VOP-dossiers.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.33: Gemiddelde tewerkstelling via SINE, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
Arr. Brugge	420	404	384	345	347
Arr. Diksmuide	41	50	47	38	39
Arr. Ieper	207	207	228	227	208
Arr. Kortrijk	571	585	588	593	578
Arr. Oostende	173	176	168	157	137
Arr. Roeselare	300	311	311	301	294
Arr. Tielt	118	118	105	109	109
Arr. Veurne	32	25	25	23	14
Regio Brugge	420	404	384	345	347
Regio Midden-West-Vlaanderen	418	429	416	410	403
Regio Oostende	173	176	168	157	137
Regio Westhoek	280	282	300	288	261
Regio Zuid-West-Vlaanderen	571	585	588	593	578
WEST-VLAANDEREN	1.862	1.876	1.856	1.793	1.727
VLAAMS GEWEST	6.593	7.070	7.343	7.212	7.032
BELGIË	10.212	11.093	11.626	11.400	10.953
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	28,2%	26,5%	25,3%	24,9%	24,6%
Aandeel West-Vlaanderen in België	18,2%	16,9%	16,0%	15,7%	15,8%

Jaargemiddelden.

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2.34: Tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie, regio's van West-Vlaanderen, 2012.

	Berekening	Regio Brugge	Regio Midden- West- Vlaanderen	Regio Oostende	Regio Westhoek	Regio Zuid- West- Vlaanderen	Niet toe te wijzen aan een regio	Provincie West- Vlaanderen
Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen		354	296	268	386	410		1.714
Arbeidszorg		268	263	3	156	271		961
Semi-formele sociale tewerkstelling	a	622	559	271	542	681		2.675
Beschutte werkplaatsen (doelgroepwerknemers)		343	987	301	888	2.114		4.633
Sociale werkplaatsen (doelgroepwerknemers, excl. arbeidszorg)		347	181	52	187	250		1.017
Permanente gesubsidieerde tewerkstelling	b	690	1.168	353	1.075	2.364		5.650
Invoegbedrijven		47	17	46	18	54		182
Degressief gesubsidieerde tewerkstelling	c	47	17	46	18	54		182
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving		328	292	466	210	523		1.819
Art. 61 van de OCMW-wetgeving		8	0	0	0	20		28
Werkervaringsprojecten		149	51	22	143	226		591
GESCO-opleidingsprojecten (doelgroepcursisten)		--	--	--	--	--	538	538
Brugprojecten (1)		39	20	33	16	113		222
Invoeginterim		0	0	0	0	0		0
Activiteitencoöperatie		--	--	--	--	--	57	57
Tijdelijke tewerkstelling	d	524	363	521	369	882	595	3.255
Sociale inschakelingseconomie	a + b + c + d = A	1.883	2.107	1.191	2.004	3.981	595	11.762
Lokale diensteneconomie (doelgroepwerknemers)		98	31	28	48	146		351
Buitenschoolse kinderopvang		105	123	94	97	50		469
Stelsel van de dienstencheques (non-profit en publieke sector)		n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.		n.b.
Gesubsidieerde diensteneconomie (2)	B	203	154	122	145	196		820
TEWERKSTELLING VAN KANSENGROEPEN IN DE SOCIALE ECONOMIE (2)	A + B	2.086	2.261	1.313	2.149	4.177	595	12.582

(1) Door de specifieke manier van meten, is de som van de regio's niet gelijk aan het cijfer voor West-Vlaanderen.

(2) Zonder de tewerkstelling van kansengroepen in het stelsel van de dienstencheques want de cijfers voor 2012 waren nog niet bekend op het moment van publicatie van deze studie.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

Tabel 2.35: Tewerkstelling van kansengroepen in de sociale economie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

	Berekening	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
		2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen		2.458	2.228	2.066	1.891	1.714	10.364	9.273	8.610	8.011	7.123
Arbeidszorg		n.b.	n.b.	876	950	961	n.b.	n.b.	4.524	5.607	5.745
Semi-formele sociale tewerkstelling	a	(2.458)	(2.228)	2.942	2.841	2.675	(10.364)	(9.273)	13.134	13.618	12.868
Beschutte werkplaatsen (doelgroepwerknemers)		4.428	4.428	4.580	4.606	4.633	16.364	16.342	16.903	17.145	17.417
Sociale werkplaatsen (doelgroepwerknemers, excl. arbeidszorg)		801	859	924	952	1.017	4.100	4.511	4.883	5.066	5.270
Permanent gesubsidieerde tewerkstelling	b	5.229	5.287	5.504	5.558	5.650	20.464	20.853	21.786	22.211	22.687
Invoegbedrijven		518	402	309	242	182	2.922	2.857	2.675	2.250	1.857
Degressief gesubsidieerde tewerkstelling	c	518	402	309	242	182	2.922	2.857	2.675	2.250	1.857
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving		1.352	1.513	1.689	1.685	1.819	7.638	8.218	9.160	9.452	9.870
Art. 61 van de OCMW-wetgeving		16	17	15	26	28	40	36	46	64	52
Werkervaringsprojecten		643	623	659	631	591	5.628	5.459	5.565	5.500	5.140
GESCO-opleidingsprojecten (doelgroepcursisten)		n.b.	129	205	303	538	n.b.	1.517	2.453	2.641	3.367
Brugprojecten (1)		147	173	208	205	222	875	938	873	896	983
Invoeginterim		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Activiteitencoöperatie		0	0	48	56	57	n.b.	181	241	274	260
Tijdelijke tewerkstelling	d	(2.158)	2.455	2.824	2.906	3.255	(14.181)	16.349	18.338	18.827	19.672
Sociale inschakelingseconomie	a + b + c + d = A	(10.363)	(10.372)	11.579	11.547	11.762	(49.931)	(49.332)	55.933	56.906	57.084
Lokale diensteneconomie (doelgroepwerknemers)		117	261	295	334	351	967	1.713	2.206	2.329	2.452
Buitenschoolse kinderopvang		470	476	480	481	469	3.090	3.103	3.096	3.064	3.093
Stelsel van de dienstencheques (non-profit en publieke sector)		6.088	6.853	7.611	8.179	n.b.	26.519	29.245	33.284	34.256	n.b.
Gesubsidieerde diensteneconomie (incl. stelsel van de dienstencheques)	B	6.675	7.590	8.386	8.994	n.b.	30.576	34.061	38.586	39.649	n.b.
Gesubsidieerde diensteneconomie (excl. stelsel van de dienstencheques)	C	587	737	775	815	820	4.057	4.816	5.302	5.393	5.545
Invoegtewerkstelling in combinatie met dienstencheques	e	287	263	188	100	63	1.731	1.919	1.837	1.484	1.124
TEWERKSTELLING VAN KANSENGROEPEN IN DE SOCIALE ECONOMIE (incl. stelsel van de dienstencheques)	A + B - e	(16.751)	(17.699)	19.777	20.441	n.b.	(76.776)	(81.474)	92.682	95.071	n.b.
TEWERKSTELLING VAN KANSENGROEPEN IN DE SOCIALE ECONOMIE (excl. stelsel van de dienstencheques)	A + C	(10.950)	(11.109)	12.354	12.362	12.582	(51.988)	(54.148)	61.235	62.299	62.629

(1) 2008 en 2009: gemiddelde op basis van vier meetpunten. 2010, 2011 en 2012: gemiddelde op basis van tien meetpunten.

Bron: POM West-Vlaanderen op basis van diverse bronnen.

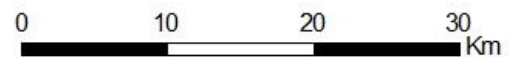
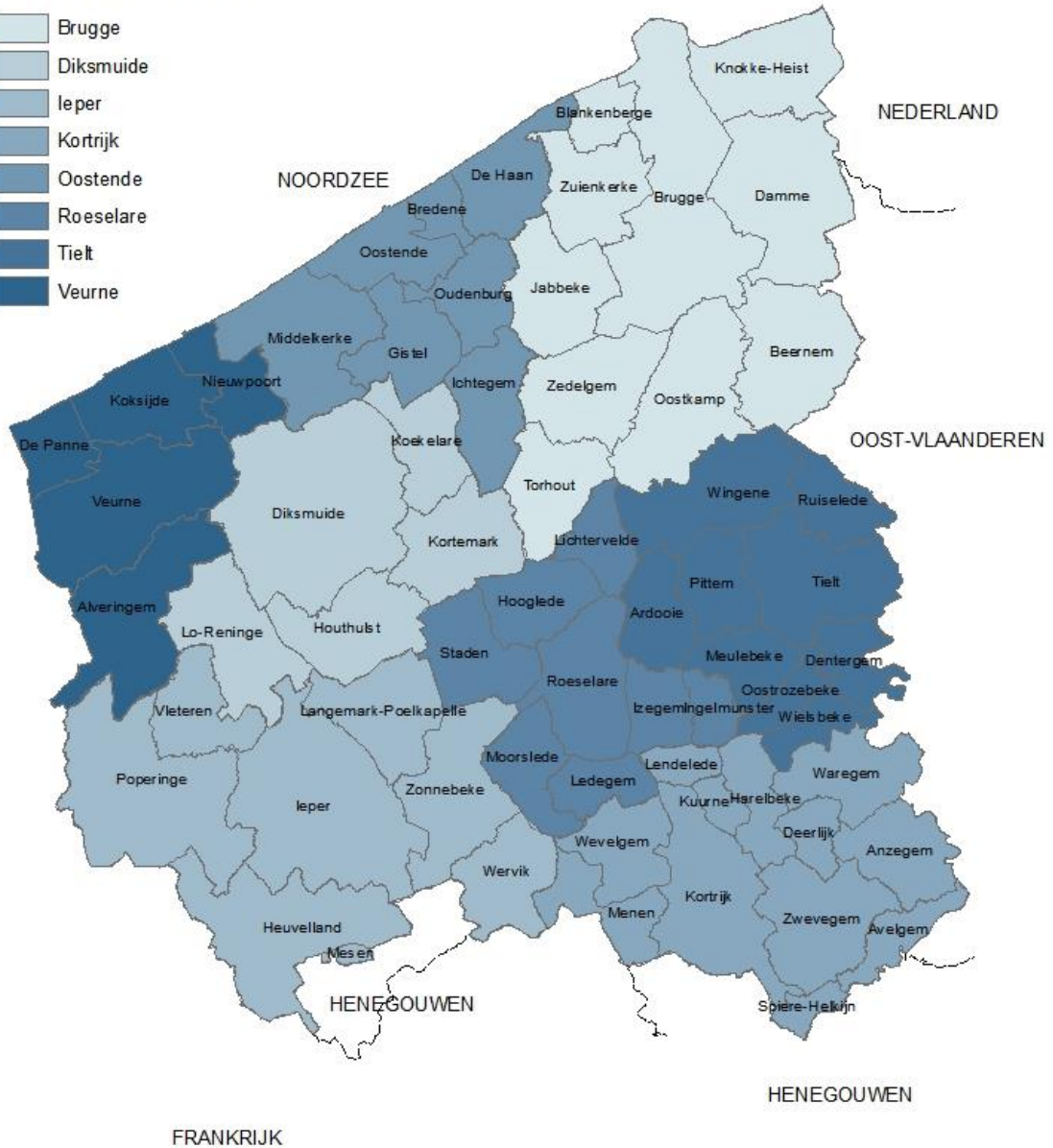
BIJLAGEN

BIJLAGE 1 – Gemeenten en arrondissementen van West-Vlaanderen.

ARRONDISSEMENT

- Brugge
- Diksmuide
- Ieper
- Kortrijk
- Oostende
- Roeselare
- Tielt
- Veurne

BIJLAGE 2 – Overzicht maatregelen en hun doelgroep (op hoofdlijnen).

MAATREGEL	Hoofdstuk	DOELGROEP										
		Ouderen (≥ 50 jaar)	Jongeren (< 25 jaar)	Laag- geschoolden	Langdurig werklozen (≥ 2 jaar)	Langdurig werklozen (≥ 5 jaar)	Allochtonen	Arbeidsge- handicapten	MH of MI	Deeltijds lerenden	PPP of MAP	
PWA	3.1.1.											
Arbeidszorg	3.1.2.											
Beschutte werkplaatsen	3.2.1.											
Sociale werkplaatsen	3.2.2.			> 5j werkloos		laaggeschoold						
Invoegbedrijven	3.3.1.			6 of 12 m werkloos				6m werkloos				
Art. 60 §7	3.4.1.											
Art. 61	3.4.2.											
Werkervaringsprojecten	3.4.3.									met draaglast		
GESCO-opleidingsprojecten	3.4.4.											
Brugprojecten	3.4.5.											
Invoeginterim	3.4.6.											
Activiteitencoöperatie	3.4.7.	3m werkloos	6m werkloos	3m of 6m werkloos			3m of 6m werkloos	3m of 6m werkloos				
Lokale diensteconomie	4.1.									laaggeschoold + 6m leefloon		
Buitenschoolse kinderopvang	4.2.			attest of ervaringsbewijs								
Stelsel van de dienstencheques	4.3.											
IBO	5.1.1.											
IBO-interim	5.1.2.											
Instapopleiding	5.1.3.		laaggeschoold + schoolverlater	schoolverlater								
Tewerkstellingspremie 50+	5.1.4.											
VOP	5.1.5.											
SINE	5.2.											

PPP: personen met een psychische of psychiatrische problematiek.

MAP: personen met een meervoudige achterstellingsproblematiek (bijvoorbeeld personen met een justitieel verleden, personen met problematische sociale relaties, verslaafden, kansarmen, thuislozen, personen uit begeleid wonen of wonend in een opvangcentrum, personen met een instellingsverleden, enzovoort).

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp.

Mi: personen met recht op maatschappelijke integratie.

Opmerking: deze tabel werpt een blik op de combinatie maatregel-doelgroep. De nadruk wordt gelegd op het overzicht. Er wordt alleen ingegaan op het belangrijkste, details worden buiten beschouwing gelaten. In die zin is deze tabel zeker niet allesomvattend:

- de aanduiding van de doelgroep geldt enkel voor de gesubsidieerde tewerkstelling van kansengroepen en binnen deze groep, enkel voor de meest specifieke eigenschappen die de doelgroep kenmerken;
- de kenmerken of voorwaarden waaraan de doelgroep moet voldoen, zijn omschreven op hoofdlijnen. De specifieke details van iedere doelgroep, kunnen voor iedere individuele maatregel anders zijn. Hiervoor verwijzen we naar de desbetreffende hoofdstukken, of naar de (websites van de) diverse instanties die deze programma's beheren;
- de voorwaarden hebben betrekking op 2012 en kunnen ondertussen gewijzigd zijn.

LIJST MET AFKORTINGEN

A.C.	Absoluut cijfer
AC	Activiteitencoöperatie
ARR.	Arrondissement
ASO	Algemeen secundair onderwijs
AZ	Arbeidszorg
B.S.	Belgisch Staatsblad
BBC	Beleids- en Beheerscyclus
BKO	Buitenschoolse kinderopvang
BLO	Buitengewoon lager onderwijs
BND	Buurt- en Nabijheidsdienst
BSO	Beroepssecundair onderwijs
BTK	Bijzonder Tijdelijk Kader
BUSO	Buitengewoon secundair onderwijs
BW	Beschutte werkplaatsen
C-IBO	Curatieve Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CDO	Centrum Deeltijds Onderwijs
CollondSE	Collectieve ondersteuning voor de Sociale Economie
DAC	Derde Arbeidscircuit
DAEB	Diensten voor Algemeen Economisch Belang
DAH	Dienst arbeidshandicapspecialisatie (van de VDAB)
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
DC	Dienstencheques
DGWN	Doelgroepwerknemers
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EVA	Europese Vrijhandelsassociatie
FIB	(Federaal erkend) inschakelingsbedrijf
FOD	Federale Overheidsdienst
FOREM	Le service public wallon de l'emploi et de la formation
GDE	Gesubsidieerde diensteneconomie
GESCO	Gesubsidieerde contractuelen
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMMI	Gemiddeld maandelijks minimuminkomen
HIVA	Hoger Instituut voor de Arbeid
HR	Human resources
HSO	Hoger secundair onderwijs
IBF	Interdepartementaal Begrotingsfonds
IBO	Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming
KB	Koninklijk Besluit
KG	Kansengroepen
KOPA	Kans OP Arbeid
LDE	Lokale diensteneconomie
LS	Laaggeschoolden
MAP	Meervoudige achterstellingsproblematiek

MH	(Financiële) maatschappelijke hulp
MI	Maatschappelijke integratie
MTPW	Moeilijk te plaatsen werklozen
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NT2	Nederlands 2 ^e taal
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PC	Paritair comité
PMAH	Personen met een arbeidshandicap
POD	Programmatorische Overheidsdienst
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
PPP	Psychische of psychiatrische problematiek
PSP	Psychosociale problematiek
PWA	Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap
REC	Regulier economisch circuit
RESOC	Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité
ROP	Regionaal Overlegplatform
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SE	Sociale economie
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIE	Sociale inschakelingseconomie
SW	Sociale werkplaatsen
TWST	Tewerkstelling
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIA	(Vlaamse) invoegafdeling
VIB	(Vlaams) invoegbedrijf
VIP	Vlaamse Integratiepremie
VLAB	Vlaamse Federatie van Beschutte Werkplaatsen
VOKANS	Vormings- en Opleidingskansen
VOP	Vlaamse Ondersteuningspremie
VOSEC	Vlaams Overlegplatform Sociale Economie en Meerwaardeneconomie
VSAWSE	Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie
VSO	Vereniging met sociaal oogmerk
VTE	Voltijdse Equivalenten
VZW	Vereniging zonder winstoogmerk
W ²	Werk en Welzijn
WEP	Werkervaringsplan
WOP	Werkondersteuningspakket
WSE	Werk en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

ANDERE PUBLICATIES

Naast 'Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen' maakt de POM West-Vlaanderen ook nog een aantal andere publicaties op die eveneens beschikbaar zijn via www.pomwvl.be.

West-Vlaanderen Ontcijferd – Sociaaleconomisch profiel van de provincie

In deze jaarlijkse publicatie wordt het sociaaleconomisch profiel van West-Vlaanderen geschetst. De thema's die aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, de indicatoren van economische activiteit en blik op sectoren. Het naslagwerk is gespreid over twee boekdelen. Het eerste boekdeel bevat figuren en kaarten met beknopte toelichting. Het tweede boekdeel bundelt tabellen tot op gemeentelijk niveau.

Gemeentelijke steekkaarten

De gemeentelijke steekkaarten worden jaarlijks geactualiseerd. Ze zijn een aanvulling op de publicatie "West-Vlaanderen Ontcijferd - Sociaaleconomisch profiel van de provincie". De steekkaarten van de 64 West-Vlaamse gemeenten bevatten kenmerkende getallen voor de gemeente, het arrondissement, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Onderwerpen die in de steekkaarten aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Dataset voor de Regionaal Sociaal-Economische Overlegcomités (RESOC's)

In samenspraak met de RESOC's werd een selectie gemaakt van sociaal-economische gegevens die relevant zijn voor de dagelijkse RESOC-werking. Deze dataset wordt digitaal ter beschikking gesteld van de RESOC's en wordt jaarlijks geactualiseerd. De statistieken worden op arrondissementeel én op RESOC-niveau weergegeven, met telkens ook opgave van het West-Vlaamse en Vlaamse cijfer. Onderwerpen die in de RESOC-dataset aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Conjunctuuranalyses

Trimestrieel (Maart - Juni - September - December) worden conjunctuuranalyses voor West-Vlaanderen opgemaakt. Aan de hand van een aantal arbeidsmarktindicatoren en indicatoren die het producenten- en consumentenvertrouwen weerspiegelen, wordt de recente economische evolutie in West-Vlaanderen onderzocht.

COLOFON

'Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen, cijfermateriaal 2008-2012' werd samengesteld en uitgegeven door de POM West-Vlaanderen, Koning Leopold III-laan 66, 8200 Sint-Andries/Brugge.

Gegevens uit deze publicatie mogen gebruikt worden mits uitdrukkelijke vermelding van de bron.

In deze publicatie streefde de POM West-Vlaanderen naar de meest correcte informatie. Zij kan echter niet aansprakelijk gesteld worden voor informatie van derden en eventuele fysieke vergissingen bij het zetten en drukken van de gegevens.

De studie (in pdf-versie) is ook terug te vinden op de website van de POM West-Vlaanderen (www.pomwvl.be).

Coördinatie en eindredactie

Afdeling Data, Studie en Advies

Afdeling Duurzaam Ondernemen, speerpunt Sociale Economie

T 050 40 32 74

E annelies.demeyere@pomwvl.be

www.pomwvl.be

Ontwerp en grafische vormgeving

POM West-Vlaanderen

Druk

Drukta

Wettelijk depot

D/2013/0248/35

© december 2013